

Dxyi'dxyi ra' nin baca'h San Lucas xcweenta Jesucristu

RgahpaDxiohs Lucas la'h Tiófilo

¹ Ziahan bwiinn gudxi'hyi ra' ba xa baca'xnehza ra' ba dxyi'dxyi xteenn cweenta nin gudii'dxi loh nu garaa nin bwi'hnn Jesuhs.

² Ya basia'han ra' ba dxyi'dxyi chi loh nu zigapa'h baluu'yi ra' nin bwa'haloh garaa nin guhca desde guzohbalohon, pwihsi basia'han za ra' ba dxyi'dxyi loh nu zigapa' baluu'yi ra' nin guhcaneebidi'chi xchi'dxyi Jesuhs.

³ Zi'chi gahca na'h bwi'hinna'hn lligaaba guca'xnehza'hn cweenta rii' para yu'bilu'h Daada Tiófilo, ziga guna'badxyi'dxyi'hn desde guza'lohon,

⁴ tin gacabwa' lu'h xa naa dxyi'dxyi nin baluu'yi ra' ba yu'bilu'h.

Guñi' xaanjla Dxiohs gaalaa Jwahn nin ruro'bañnihsa

⁵ Chin guhca Herodes rrehyi distrihtu xteenn Judea la'n dxyih ra' za chi, guyuu' tuhbi bixohza nin biria'lah Zacarías nee guhca za ba tuhbi xpwiinn guehtu Abías. Ya che'hla ba biria'hlah Elizabet neezaa guhca ba llahga guehtu bixohza Arohn.

⁶ Nee nayaa gubahan garoopa ra' ba nezloh Dxiohs, bazo'badxiahga ra' ba xchi'dxyi Dxiohs, ni'chin bwa'ha za'ca Dxiohs la'h ra' ba.

⁷ Per ayi gyyuu' llii'n ra' ba laasii la'h Elizabet nagahdxi chyuu llii'n ba gudi'hi Dxiohs nee ya zigala bwiiñu'xa ra' ba.

⁸ Gyyuu' tuhbi dxyih biga'ha xgruho Zacarías guunn ra' ba dzi'n xteenn bixohza loh Dxiohs.

⁹ Zi'chi naa xcostuumbre bixohza ra' la'n dxyih ra' chi. Gwah ra' ba tuhbi pweexta dia'han chyuu guunn tucagri chu'tii guunn guxa'hla la'n guido' roo'. Per bwi'hnn tucagri la'h Zacarías. Gyyu'tii ba hasta nuu bacu'ga xteenn Dxiohs tin guunn ba guxa'hla.

¹⁰ Ya gaduhbi cayuhnn ba guxa'hla la'n guido', ziahan roo' bwiinn rii rwaa' guido' chi, cabwihdxi-canaaba ra' ba loh Dxiohs.

¹¹ Chi'chi baluu'yiloh tuhbi xaanjla Dxiohs loh Zacarías, zu'nchii aanjla chi lahdu derehchu xteenn bacu'ga.

¹² Chin bwa'ha Zacarías loh aanjla chi, ayi guhcabwa' ba xa ñuhnn ba taantu bidxyihbi duxa ba.

¹³ Chi'chi guñi' aanjla chi, rahbi ba loh ba:

—Zacarías, ayi guidxyihbi lu'h, laasii garaa dxyi'dxyi nin gudxi'hn-gunaaba lu'h loh Dxiohs bihnn Ñi'hn, la'llii'n che'hla lu'h chuu' ya chin gaalaa bi cwe'helah lu'h bi Jwahn,

¹⁴ ya ziahsi duxa lu'h chin gaalaa llii'n che'hla lu'h neezaa bwiinn ra' dxiahsi ra' ba chin gwa'ha ra' ba la'llii'n che'hla lu'h guulaa,

¹⁵ tin bado' chi gaca bi tuhbi bwiinn nin lasahca duxa loh Dxiohs. Ayi guee bi vihnnu nee nin tuhbiza clahsa ñihsa nin rusuhdxi la'h bwiinn, ya zibweeza Spíritu Saantu xteenn Dxiohs lasto' bi dez chin nuu gahca bi sto' xmah bi.

16 Nee zuhnn bi gusagu'dzisto' ziahan bwiinn Israel tin guibia'garii ra' ba loh Yu'bi Dxiohs.

Rahbiza aanjla chi:

17 —Guzee lii'n lu'h nezloh Daada nin guixe'hla Dxiohs nee gaca bi ziga guhca tuhbi guehtu daada nin biria'lah Elías, nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs ca chieempa roo'. Zibweeza Spíritu Saantu xteenn Dxiohs lasto' bi ziga guleeza Ñi'h lasto' Elías, tin la'h bi gaba'chi za'ca bi garaa daada ra' cun lii'n ra' ba, tin guzo'badxiahga garaa ra' nin rusahcaloh loh xchi'dxyi Dxiohs. Zi'chi guunn bi cwii nasiin ra' bwiinn para dxyih nin gadzihn Daada Crixtu nin guixe'hla Dxiohs.

18 Chi'chi gunaabadxyi'dxyi Zacarías loh aanjla chi squii':

—¿Xa mohda gacabwa'n guchii lu'h chuu lii'n che'hla'hn tin na'h bwiñyu'hxalahn, zi'chiza che'hla'hn?

19 Chi'chi rahbi aanjla chi loh ba:

—Na'h naan aanjla Gabriel, nuu'uhn loh Dxiohs. Yannah guxe'hla Dxiohs na'h ze'ldane'hn tuhbi dxyi'dxyi za'ca loh lu'h.

20 Per ya ziga ayi gwachiibwen sto' lu'h ni'chin nnah ziruu'gabwih lu'h ayi gaca guiñi' lu'h zia'han goopa lu'h laasii ayi gwachiisto' lu'h nin guñaan loh lu'h, ya hastayi chin gaalaa lii'n che'hla lu'h chi'chiyi gañi' lu'h nee dxyi'dxyi rii' zizohban nahpa gadzihn dxyih gaalaa lii'n che'hla lu'h.

21 Ya gaduhbi cayahca ni'chi, rii bwiinn nez dihtsi chi, chi'chi bwi'hnn ra' ba lligaaba:

—¿Xixnaa cayahcata'h Zacarías la'n guido'?

22 Ya chin baria'h Zacarías la'n guido', ayila guhca ñiñi' ba loh ra' bwiinn nin riibweeza la'h

ba. Chi'chi guhcabwa' ra' bwiinn chi bwa'ha ba tuhbi cohsa roo' la'n guido', ya chi'chi puura sehn zi cayuhnn ba loh ra' bwiinn cun bia'han goopa ba.

²³ Ya guya'loh si bwi'hnn ba dzi'n la'n guido', chi'chi baria'h ba ziaa ba para yihdzi ba.

²⁴ Chin gudii'dxi dxyih ra' rii', biin nuu llii'n Elizabet che'hla Zacarías, chi'chi ga'yu bwe'hw guyu'la'n ba, nasto' ba:

²⁵ “Squii' cayuhnn Daada Dxiohs cumpahñu na'h tin ayi cwe'hesto' bwiinn na'h laasii ayi guyuu' llii'nahn.”

Neezaa guyuu' rsohn gaalaa Jesuhs

²⁶ Ya chin guhca xo'pa bwe'hw chi'chi guxe'hlala'ga'h Dxiohs xaanjla Ñi'h nin laa Gabriel loh tuhbi guihdxyi nin laa Nazaret nin nuu lahda lahda guihdxyi ra' nin nuu rreiohn Galilea,

²⁷ tin guñi' aanjla chi loh tuhbi dxa'pa nin laa María. Ya dxa'pa chi nagahdxi guidxi' ndxi'hw la'h bi neezaa guyuu'-guya'zi bi dxyi'dxyi tin guchinaa bi tuhbi bi'nxtuhbi nin laa Joseh. Ya Joseh chi naa llahga tuhbi guehtu rrehyi chieempa roo' nin biria'lah Davihd.

²⁸ Chin guyu'tii aanjla chi hasta nuu María, chi'chi rahbi ba loh María:

—Chaan María, dichohsa duxa lu'h laasii gulii Dxiohs yi'h loh garaatii' gunna'h nin rii guidxyiyuh, zuhnn Ñi'h compahñu yi'h, zahcane Ñi'h yi'h.

²⁹ Ya chin bwa'ha María cañi' aanjla chi dxyi'dxyi ra' chi loh bi, badxyigaa' bi pur nin

guhdzi ba loh bi, ya bwi'hnn bi lligaaba: “¿Xixni'ca cañi' ba loon?”

³⁰ Chi'chi rahbi laga'h aanjla chi loh bi:

—Ayi guidxyihbi lu'h María, Dxiohs gulii yi'h zuhnn Ñi'h compahñu yi'h.

³¹ Yannah baca'dxiahga dxyi'dxyi rii' María. La'lu'h gu'a llii'n, ya chin gaalaa xbado'yi'hn lu'h chi cwe'helah lu'h bi Jesuhs.

³² Laasii gaca bi tuhbi bwiinn nin mahzi lasahca, neezaa guiñi' bwiinn la'h bi naa bi Llii'n Dxiohs nin nuu dxibaa', nee gacaza bi rrehyi ziga guhca guehtaguhla xtatiitaroo bi nin biria'lah Davihd nin guhca rrehyi ca chieempa roo',

³³ tin guinabwa' bi loh garaa ra' bwiinn Israel nee tin guinabwa'za bi gaduhbitii' chieempa, ya ayi chuu dxyih garia'h bi guelrnabwa' chi.

³⁴ Chi'chi gunaabadxyi'dxyi María loh aanjla chi squii':

—¿Xa garia'caa dee' ziga ayi cane'hn nin tuhbi ndxi'hw?

³⁵ Chi'chi rahbi aanjla chi:

—Gacan pur gadzihn Spíritu Saantu loh lu'h; Spíritu Saantu xteenn Dxiohs nin nuu dxibaa' guunn Ñi'h yi'h zigazi guidu'bi lu'h xcayhi. Ni'chin llii'n lu'h nin gaalaa gaca bi tuhbi bwiinn saantu, ya zibwe'helah bwiinn la'h bi Llii'n Dxiohs.

³⁶ Neezaa tuhbi lasaa' lu'h nin laa Elizabet la'ba nu'a llii'n la ayi xi guunn nicala guyu'xa ba. Ziga rahbi ra' bwiinn ayi ñuu' llii'n ba nee nnah guhca la xo'pa bwe'hw nuu llii'n ba.

³⁷ Para Dxiohs garaatii' rahca; ayi nin tuhbi cohsa nin guunn gahn la'h Ñi'h.

³⁸ Ya chi'chi rahbi María:

—Ziga naan xmooza Dxiohs, ¿ta na'h chi'hn gu'nna'n ayi soobaa xchi'dxyi Dxiohs?

Chi'chi baria'h aanjla chi ziaa chi'h ba par dx-ibaa'.

María gwahguia'ha cuun Elizabet

³⁹ Ya la'n dxyih ra' chi carrih biria'h María, zee bi tuhbi guihdxyi bitu'hn nin rii la'n dahan Judea,

⁴⁰ ya chin badzihn bi, lwehgu guyu'tii bi yihdzi Zacarías, chi'chi bagahpaDxiohs bi Elizabet.

⁴¹ Ya chin bihn Elizabet xchi'dxyi María, biñi'bi llii'n ba sto' ba, chi'chi gwadxah la'n lasto' Elizabet Spíritu Saantu,

⁴² chi'chi guñi' ba jweersi, rahbi ba loh María:

—Dxiohs bwi'hnntaa'yi yihca lu'h mahziru que gunna'h ra' nin rii guidxyiyuh neezaa llii'n lu'h bwi'hnntaa'yi Ñi'h yihca bi.

⁴³ Chyuulla naan ni'chin nin ze'guia'h xmah Xchiohsa'hn na'h.

⁴⁴ Bwa'ha, chin bihnna'hn xchi'dxyi lu'h, biñi'bi llii'nahn sto'n taantu riahxi bi.

⁴⁵ Baayi yi'h bwi'hnntaa'yi Dxiohs yihca lu'h sahca nin gwachiisto' lu'h xchi'dxyi Ñi'h, zuhnn Ñi'h soobaadxyi'dxyi nin gunnah Ñi'h loh lu'h.

⁴⁶ Chi'chi rahbi María:

Cun gaduhbi xahlma'hn rñi'n jweersi roo nahpa Dxiohs

⁴⁷ ya lasto'n riahxin xcweenta Dxiohs nin guhlda'h na'h loh duhlda,

⁴⁸ laasii Dxiohs gulii na'h, nicala ayi gaca lasahca'hn, per zuhnn Ñi'h compañu na'h.

Desde nna'h chyuchi'hzi bwiinn nin guibahan loh guidxyiyuh guiñi' ba

pur taantu nin bwi'nntaa'yi Dxiohs na'h loh garaa
gunna'h nin rii guidxyiyuh,

49 laasii Dxiohs nin nahpa garaa guelrnabwa'
la'Ñi'h bwi'hnn ziahan cohsa roo' para na'h,
saantu duxa naa lah Ñi'h,

50 ya nahpa zalahsasto' Ñi'h la'h bwiinn
nin guidxyihbi xchi'dxyi Ñi'h tin
guzo'badxiahga ra' ban.

Nicala hasta mahzi bwiinn chieempa nee nicalaza
biñi'n nin nagahdxi gaalaa zalahsasto' Ñi'h,

51 ya la'h Ñi'h baluu'yi Ñi'h rnabwa' Ñi'h, bacu'dzi
Ñi'h la'h ra' bwiinn nin ruhnn lligaaba
nayaachi,

52 ya babwe'he Ñi'h la'h ra' bwiinn nin lasahca,
nin gunabwa' tin dxiu'garii ra' bwiinn nin
nado'laa'dzi

tin guinabwa' ra' ba xlugahri ra' bwiinn ra' chi.

53 La'Ñi'h badi'hila cohsa za'ca la'h bwiinn
nado'laa'dzi,

ya bwiinn nin nuu xi rahw Ñi'h nin ruhnn lli-
gaaba ayi xi xchi'hnn ba la'hÑi'h la'hza Ñi'h
gule'caala la'h ra' ba tuhbi lahdu

tin ayi xi guica'ha ra' ba.

54 Bwi'hnn Ñi'h cumpahñu la'h ra' bwiinn Israel
nin naa xpwiinn Ñi'h,

ayi bia'ldasto' Ñi'h nahpa balahsasto' Ñi'h la'h ra'
ba,

55 laasii guzi'guehlda Dxiohs gacanee Ñi'h la'h
xtatiita Abrahñ nu'h cun neezaa garaa
llahga ba.

56 Ya bia'han María chohnna bwe'hw yihdzi Elizabet, chi'chi babia'garii bi para lahdxyi bi.

Ya badzihn dxyih guulaa Jwahn nin guro'bañihsa la'h ra' bwiinn

57 Ya chin badzihn dxyih nin guulaa lii'n Elizabet, chi'chi guulaa tuhbi ndxi'hw.

58 Chi'chi gwah garaa xpisihn ba cun lasaa' ra' ba gwagua'h laasii riahxinee ra' ba la'h ba pur basaa'n Dxiohs guyuu' lii'n ba.

59 Ya chin guhca xuhna dxyih chi'chi gwah ra' ba tin baca'h ra' ba tuhbi bwa' tihxi bi hasta naa bi ndxi'hw ziga tuhbi sehn tin para gacabwa' bwiinn naa bi xpwiinn Dxiohs. Ya la'h ra' ba guclaa'dzi ra' ba ñuzo'ba ra' ba lah bi ziga laa xpah bi.

60 Chi'chi rahbi xmah bi:

—Aaca, ayi guiria'lah bi Zacarías, lah bi soobaa guiria'lah bi Jwahn.

61 Chi'chi rahbi garaa lasaa' ba:

—Ayi nin tuhbi lasaa' lu'h nin laa Jwahn.

62 Chi'chi bwi'hnn ra' ba sehn loh xpah bado'yi'hn chi tin guidu'hun xa xclaa'dzi ba guiria'lah lii'n ba.

63 Chi'chi gunaaba xpah bi tuhbi dxihtsi tin baca'h ba: “Lah bi laa Jwahn.”

64 Ya chin guya'loh baca'h Zacarías loh dxihtsi chi rñi'n Jwahn guiria'lah bado'yi'hn chi, chi'chi lwehgusi bañi' ba, ya guzohbaloh cañi' ba jweer-siroo' nin nahpa Dxiohs.

65 Chin bwa'ha garaa lasaa' ba nin rii gadiidxi la'Zacarías bañi', chi'chi badxyigaa' duxa ra' ba. Ya garaatii' cohsa ra' rii' bidi'chin gaduhbi la'n xtahan ra' bwiinn Judea.

⁶⁶ Ya garaa ra' nin bihn ra'n, bwi'hnn ra' ba lligaaba, neezaa gunaabadxyi'dxyi loh lasaa' ra' ba, rahbi ra' ba:

—¿Xiila'h guunn biñi'n rii' ze' dxyih?

Zi'chi guñi' ra' ba laasii rluu'yitii xa cayahpa Dxiohs la'h bi,

⁶⁷ ya gwadxah lasto' Zacarías Spíritu Saantu xteenn Dxiohs, guzo'baloh cañi' ba dxyi'dxyi ra' nin badi'hi Dxiohs la'h ba, rahbi ba:

⁶⁸ Zuxchilli Dxiohs nin nuu dxibaa' rahpa Ñi'h la'h bwiinn Israel saca nin bie'guia'ha Ñi'h cuun ra' ba

tin bie'gata'h za Ñi'h la'h ra' ba loh xtuhlda ra' ba.

⁶⁹ Nee guxe'hla Ñi'h tuhbi bwiinn nin ze' galda'h la'h nu'h loh duhlda,

ya gaca bwiinn chi llahga guehtu Davihd nin guhca Ñi'h, xpwiinn Dxiohs.

⁷⁰ Dxi' daada chi tin soobaa dxyi'dxyi nin guñi' daada ra' nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs nahpa dxi' ba,

⁷¹ tin guta'h Ñi'h la'h nu'h loh ra' nin rdxihldxinee la'h nu'h,

neezaa nin ruhnn ñalaa'dzi loh nu'h,

⁷² tin ta'h nu'h ziga guhdzi Ñi'h loh ra' xtatiita guldo'o' ra' nu'h ziga zuza'loh Ñi'h xchi'dxyi Ñi'h.

⁷³ Dxyi'dxyi chi nin guyu'tii Ñi'h guelrzi'guelhda cun guehtu xtatiita Abrahn nu'h.

⁷⁴ Zulda'h Ñi'h la'h nu'h loh nin rdxyi'chinee la'h nu'h, tin ayi guidxyihbi nu'h guidi'hnn nu'h xtsi'n Ñi'h,

75 tin gazo'badxiahga nu'h xchi'dxyi Ñi'h neezaa gantsii'hi lasaa' nu'h gaduhbi chieempa nin guibahan nu'h.

76 Ya yi'h, xii'hihn —rahbi Zacarías— ziria'lah lu'h daada nin rñi' xchi'dxyi Dxiohs nin nuu dxibaa',

tin guzee lu'h chegui'hnn za'ca lu'h xneziuh Daada nin guixe'hla Dxiohs,

77 tin gacabwa' bwiinn lasaa' ra' nu'h gusia'pitii Dxiohs xtuhlda ra' ba, tin ta'h ra' ba lohon.

78 Gaca zi'chi laasii galahsasto' Dxiohs la'h ra' ba. Gacan ziga tuhbi lla'ñih nin rarah gue'la chi'chi dxi' gubihdxyi guicah guiya' ñi'h,

79 tin dxia'ñih hasta rii ra' bwiinn nin zohba loh naca'hyi pur xcweenta duhlda, nee cun neezaa nin nuu ra' xpacaala guelguhchi, tin guluu'yi Daada chi xa guzoo nu'h neziuh hasta cwidxyiisto' nu'h.

80 Ya chin guroo' Jwahn llii'n Zacarías, guhca nasiin bi laasii nuu dzi'tsi Spíritu Saantu xteenn Dxiohs lasto' bi, neezaa guyuu' bi loh dahan desierto hasta chin badzihn dxyih baluu'yiloh bi loh ra' bwiinn Israel tin guñi' bi xchi'dxyi Dxiohs loh ra' ba.

2

Chin guulaa Crixtu nin naa Llii'n Dxiohs (Mt. 1.18-25)

¹ Ya la'n dxyih ra' chi gunabwa' rrehyi Augustu César gucahlah garaatii' bwiinn guidxyiyuh loh xchihtsi ba.

² Dee guhca mweer censo nin guhca loh nin naa Cirenio gobernador xteenn Siria.

³ Ya ziga garaatii' ra' bwiinn nahpa chee ra' ba nez lahdxyi ra' ba ziga nez hasta bie'roo' cada tuhbi ra' ba tin guicahlah ra' ba,

⁴ ni'chin baria'h Joseh guihtxyi Nazaret xteenn Galilea, tin gwah ba guihtxyi Beleh'n xteenn Judea hasta guulaa guehtu Davi'hd hasta guulaa za ba, nee naa za ba lla'ha guehtu Davi'hd naa Joseh,

⁵ tin gwane'e ba Ma'ria' nin guica'ha ba tin guicahlah garoopa ra' ba ri'chi, ya Ma'ria' la'bi nu'a llii'n la.

⁶ Gaduhbi nuu ra' ba ri'chi badzi'hn dxyih nin guulaa llii'n Ma'ria'.

⁷ Ni'chin naa mwe'er tuhbi llii'n Ma'ria' nin gyyuu'. Ya chin guulaa bado'yi'hn, chi'chi batu'bi Ma'ria' la'h bi lahdxi, chi'chi gudxinxi ba la'h bi la'n canua hasta rahw ra' guidxa'h laasii baprah yuu' nin rahlla guca'ha ra' bwiinn, ayi ca ñia'han ra' ba.

Xaanjla ra' Dxiohs neezaa baxtohra ra'

⁸ Ya gahxu loh dahan guihtxyi Beleh'n riiyahpa ra' baxtohra lli'hyi gue'la.

⁹ Ya tuhsi goolpi baluu'yiloh tuhbi xaanjla Dxiohs loh ra' ba, bazia'ñih aanjla chi xpie'ñih Dxiohs gaduhbi hasta rii ra' baxtohra chi ya bidxyihbi duxa ra' ba,

¹⁰ chi'chi rahbi aanjla chi loh ra' ba:

—Ayi guidxyihbi tu, laasii na'h ze'ldane'hn tuhbi dxyi'dxyi za'ca para la'h tu, ya cun dxyi'dxyi ra' rii' zia'xi garaatii' bwiinn,

¹¹ laasii nnadxyih guulaa tuhbi bado' loh guihtxyi xteenn guehtu Davi'hd ya bado' chi ze'gata'h la'h tu loh duhl'da ya la'h Ñi'h naa Crixtu nin naa Daada.

12 Ya dee naa tuhbi sehn para la'h tu, tin gadxeela tu bado'yi'hn chi la'n tuhbi yuu' hasta rii ra' guidxa'h, du'bi bi lahdxi.

13 Ya chi'chi tuhsi goolpi baluu'yiloh mahzi ziahanroo aanjla nin cañi' xa lasahca duxa Dxiohs, ya rahbi ra' ba:

14 Zuxchilli Dxiohs nin nuu dxibaa' neezaa dxyiiristo' ra' bwiinn nin riahxinee la'h Ñi'h.

15 Ya chin bacah ra' aanjla chi dxibaa', chi'chi guñi'nee lasaa' ra' baxtohra, rahbi ra' ba:

—Gulcho'ho guihdxyi Belehñ, tin chodia'ha nu'h nin guhca ri'chi, nin guñi' xaanjla Dxiohs loh nu'h.

16 Ya chi'chi zee ra' ba carrih, seguihdu badxeela ra' ba María cun Joseh, cun bado'yi'hn na' Ñi'h la'n canua hasta rahw ra' guidxa'h.

17 Ya chin bwa'ha ra' ba la'h bado'yi'hn cun María cun Joseh, chi'chi gudxixtee' ra' ba nin guhdzi xaanjla ra' Dxiohs loh ra' ba.

18 Ya garaa bwiinn nin bihn dxyi'dxyi nin cañi' ra' baxtohra badxyigaa'loh ra' ba.

19 Per María gulu'cha'yi dzi'tsi ba garaatii' dxyi'dxyi ra' rii' sto' ba, cayuhnn si ba lligaaba pur xcweenta dxyi'dxyi ra' chi.

20 Ya seguihdu gubia'garii ra' baxtohra stuhbi bweelta hasta riyyahpa ra' ba lli'hyi. Cagadi'hi za ra' ba guelzuxchilli la'h Dxiohs pur garaa nin bihn ra' ba cun garaa za nin bwa'ha ra' ba, tin garaa nin guhdzi aanjla loh ra' ba guhcan.

Chin gwanee Joseh cun María bado'yi'hn soobaalah bi

21 Chin guhca xuhinna dxyih, chi'chi baca'h ra' ba tuhbi bwa' tihxi bi hasta naa bi ndxi'hw chi'chi

bazo'ba ra' ba lah bi Jesuhs, lahghaca nin guhdzi aanjla chi loh María chin nagahdxi gaalaa llii'n ba.

Gwanee ra' ba la'h bado'yi'hn loh Dxiohs

²² Ya chin bazaa' dxyih biaa tihxi gunna'h nin guulaa llii'n ñi'h ziga rnabwa' xlehyi Moisehs, chi'chi gwaneer a' ba bado'yi'hn chi nez guihdxyi Jerusalehn la'n guido' roo' nin nuu guihdxyi chi tin gunaaba-gudxi'hn ra' ba gacanee Dxiohs la'h Ñi'h gaduhbi nin guibahan Ñi'h.

²³ Bwi'hnn ra' ba squii' laasii zi'chi caa loh xlehyi Moisehs: “Garaa llii'n galoh tu nin naa biñi'n ndxi'hw cwii ra' tu bi tin guunn bi xtsi'n Dxiohs.”

²⁴ Ya neezaa badi'hi ra' ba loh Dxiohs ziga nin caa loh xlehyi Moisehs; chiohpa gulchieh o chiohpa palohmma.

²⁵ Ya la'n dxyih gahca chi guyuu' tuhbi bwiinn nin biria'lah Simeohn loh guihdxyi Jerusalehn. Guhca ba tuhbi bwiinn nayaa, bazo'badxiahga ba garaa xchi'dxyi Dxiohs, ya cabweeza ba dxi' Crixtu dxie'gata'h la'h ra' bwiinn Israel, neezaa rbweeza Spíritu Saantu xteenn Dxiohs la'n lasto' ba.

²⁶ La'Spíritu Saantu badi'hi rsohn gwa'hxgah ba loh Crixtu nin guxe'hla Dxiohs antes gachi ba.

²⁷ Bwiinn rii' la'ba badzihn la'n guido' guxe'hla Spíritu Saantu la'h ba, ri'chi zuu ba chin badzihn xpah bado'yi'hn cun xmah Ñi'h la'n guido' chi tin guunn ra' ba ziga nin caa loh xlehyi Moisehs,

²⁸ ya ri'chi cabweeza Simeohn, ya chin bwa'ha ba loh bado'yi'hn, chi'chi gudi'dzi ba la'h Ñi'h, chi'chi guza'loh cañi' ba xa chuhla naa Dxiohs, rahbi ba:

29 Daada Dxiohs, nicala nnah gusaa'n lu'h na'h garia'han loh guidxyiyuh, tin nnah riahxi'hn baza'loh lu'h dxyi'dxyi nin gunah lu'h loon, ziga naan xmooza lu'h,

30 laasii nnah caywa'haloon Crixtu nin guxe'hla lu'h ze'gata'h la'h nu loh duhlda.

31 Bazuh lu'h Ñi'h delaanta loh garaa bwiinn guidxyiyuh,

32 laasii la'h Ñi'h naa bia'ñih nin guzia'ñih yihca snuhn ra' bwiinn nin ayi naa bwiinn Israel, ya pura xcweenta Ñi'h ziñi' bwiinn guidxyiyuh chuhla naa bwiinn Israel.

33 Ya Joseh cun xmah Jesuhs badxyigaa' ra' ba saca dxyi'dxyi nin bihn ra' ba pura xcweenta Ñi'h.

34 Ya chi'chi bwi'hnntaa'yi Simeohn yihca Joseh cun xmah Jesuhs, chi'chi rahbi Simeohn loh María:

—Bwa'ha, nin zeegui'hnn bado'yi'hn rii' ziahan bwiinn Israel chebiiga ra' ba loh xquelña'ñih Dxiohs, zi'chi gahca pur la'h bi zuñihchi ziahan ra' ba. Zahca bi ziga tuhbi sehn, ya ziahan bwiinn childxinee la'h bi ayi chechiisto' ra' ba xchi'dxyi bi,

35 ya zi'chiza zuluu'yi ziga ruhnn cada tuhbigah ra' ba cuun lligaaba nin nuu lasto' ra' ba; garaa dee' gusahcazii yi'h, María. Chuu guelnalasa roo la'n lasto' lu'h ziga tuhbi spahda naa nin tiidxi-lahga sto' lu'h.

36 Zuu gahcaza tuhbi naani'hn nin biria'lah Ahna ri'chi, rñi' ba xcweenta xchi'dxyi Dxiohs nin ze'yaalda gaca. La'h ba naa llii'ndxa'pa Fanuehl nin naa xjwamihiy Ahser. Bwiinn guhla la ba; bachinaa ba chin guhca ba dxa'pwi'hn,

gahdzi yihza gubahnee ba che'hla ba, chi'chi bia'han ba viuhda.

³⁷ Naa ba tuhbi gunna'hviuhda nin nuu ochenta y cuatro yihza, ayi baria'tii' ba la'n guido'. Dxyih-nague'la gudihdxyi-gunaaba ba gacanee Dxiohs la'h ba, nee ziahanza bweelta bacwaa'han ba ayi gudahw ba tin gudihdxyi-gunaaba ba loh Dxiohs.

³⁸ Ya gwabiiga ba loh Joseh cun xmah Jesuhs, badi'hi ba guelzuxchilli loh Dxiohs laasii badzihn Crixtu nin ze'galda'h la'h ra' bwiinn loh duhlda. Chi'chi guzo'baloh cañi' ba loh ra' bwiinn nin rii' la'n guido', rahbi ba:

—La'Crixtu nin ze'gata'h la'h nu'h loh duhlda la'Ñi'h badzihn loh guidxyiyuh.

Chin gubia'garii ra' ba para loh guihdxyi Nazaret

³⁹ Ya chin baza'loh ra' ba garaa nin caa loh xlehyi Moisehs, chi'chi babia'garii ra' ba para nez Galilea, hasta naa loh guihdxyi Nazaret, hasta naa lahdxyi ra' ba.

⁴⁰ Ya bado'yi'hn mahzi ze'roo' Ñi'h mahziza ze'yahpa Ñi'h jweersi, ze'yahca nasiin Ñi'h de garaatii' cohsa za'ca, ziga cayahcanees Xtaada Dxiohs Ñi'h la'h Ñi'h.

Chin guyu'tii Jesuhs la'n guido' roo' nin nuu gui-hdxyi Jerusalehn

⁴¹ Ya Joseh cun María xmah Jesuhs cada tuhbi-gah yihza riah ra' ba loh guihdxyi Jerusalehn chin rahca lañih paascu.

⁴² Ya chin guyu' Jesuhs tsi'h bichiohpa yihza, chi'chi gwah ra' ba nez loh guihdxyi Jerusalehn, ziga naa costuumbre lañih chi.

⁴³ Ya chin guya'loh lañih chi, chi'chi gubia'garii ra' ba ya ayi bwa'ha ra' ba bia'hancaa Jesuhs guihdxyi Jerusalehn.

⁴⁴ Ya bwi'hnn ra' ba lligaaba zie' Jesuhs lahda ra' bwiinn, nee ziga naa la tuhbi dxyih nehza zi-agazah ra' ba, chi'chiyi badxi'hyi ra' ba la'h Jesuhs loh ra' lasaa' ra' ba neezaa loh ra' nin nu'nbwa' ra' ba.

⁴⁵ Per cun ayi badxeela ra' ba la'h Jesuhs, nahpa gubia'garii ra' ba para loh guihdxyi Jerusalehn tin bagadxi'hyi ra' ba la'h Ñi'h.

⁴⁶ Ya chin biohna dxyih cagadxyi'hyi ra' ba la'h Ñi'h, chi'chiyi badxeela ra' ba la'h Jesuhs la'n guido' roo' guihdxyi Jerusalehn, zohba Ñi'h lahda nuhn mwehsu nin ruluu'yi xlehyi Moisehs, cagaca'dxiahga Jesuhs neezaa canaabadxyi'dxyi Ñi'h loh ra' ba,

⁴⁷ ya garaa nin bihn xchi'dxyi Ñi'h badxyigaa' ra' ba taantu nasiin Jesuhs neezaa xa rusia'garii Ñi'h dxyi'dxyi loh ra' mwehsu ra' chi.

⁴⁸ Ya chin bwa'ha Joseh cun xmah Jesuhs la'h Ñi'h, chi'chi badxyigaa' za ra' ba, chi'chi rahbi xmah Ñi'h loh Ñi'h:

—Xii'hihn, ¿xixnaa bwi'hnnee lu'h na'h zi'ca? Bwa'ha, xpah lu'h neen na'h ¡blaaca riacahsto' nu yi'h!

⁴⁹ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—¿Xixnaa ayi gaann tu ca gadxeela tu na'h? ¿Tayi gaann tu na'pa zu'nnahn xtsi'n Xpaa'n nin nuu dxibaa'?

⁵⁰ Per la'h ra' ba ayi guhcabwa' ra' ba nin guhdzi Jesuhs loh ra' ba.

⁵¹ Ya seguihdu gubia'gariinee Jesuhs la'h ra' ba nez guihtxyi Nazaret, bazo'badxiahga Ñi'h xchi'dxyi ra' ba. Nee xmah Ñi'h gulu'cha'yi si ba dxyi'dxyi ra' chi la'n lasto' ba.

⁵² Ya despwehsi zezah zeyahca nasiin Jesuhs nee zezah za zeroo' ru Ñi'h. Riahxinee Dxiohs la'h Jesuhs zi'chi gahca za riahxinee bwiinn la'h Ñi'h.

3

*Guelruluu'yi xteenn Jwahn nin baro'bañihsa
(Mt. 3.1-12; Mr. 1.1-8; Jn. 1.19-28)*

¹ La'n dxyih ra' chin guhca tsi'ñu yihza naa Tiberio César rrehyi, Ponciu Pilahtu naa gobernador xteenn Judea; Herodes naa gobernador guihtxyi Galilea; Felipe, bwihtsi Herodes, naa gobernador guihtxyi Iturea cun guihtxyi Traconite; nee neezaa Lisantias naa gobernador guihtxyi Abilinia.

² La'n dxyih gahca ra' chi naa Anahs neezaa Caifahs bixohza roo' xteenn guido' roo' guihtxyi Jerusalehn. La'n dxyih gahca ra'za chi nuu Jwahn, llii'n Zacarías, loh dahan, tin guñi'nee Spíritu Saantu xteenn Dxiohs la'h Jwahn.

³ Ni'chin guca'nzaa Jwahn garaa ra' guihtxyi nin rii gadiidxi gui'w Jordahn. Ri'chi baluu'yi ba nahpa gusagu'dzisto' ra' bwiinn nee chioobaañihsa za ra' ba para gusia'pitii Dxiohs xtuhlda ra' ba.

⁴ Zi'chi caa loh xchihtsi guehtu Isaías, tuhbi daada nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs, hasta rñi'n: Jweersi roo' zihn ra' bwiinn tuhbi rsiaa'ha loh dahan:

“Gulgui'hnn za'ca xneziuh Dxiohs, nee gulga-sanchii za xneziuh Ñi'h la'n lasto' tu.”

⁵ Garaa ra' hasta naa bataa'ha loh neziuh chi gadxyii'hin,

neezaa dahan cun lohmwi'hn ra' dxiahca tubilohon,

neezaa neziuh ra' hasta naa liinguu ganchii ra'n, garaa ra' loh neziuh dxaaba dxiahca tubiloh ra'n;

⁶ ya garaa bwiinn guidxyiyuh zwa'ha ra' ba la'h daada nin guixe'hla Dxiohs guhlda'h la'h ra' ba loh duhlda.

⁷ Chin bwa'ha Jwahn cagadiaa'ha ziahan roo ra' bwiinn tin guro'bañihsa ba la'h ra' ba, chi'chi rahbi Jwahn loh ra' ba:

—¡La'h tu bwiinn naxihn ra', nin naa zigazi bwe'lda ñalaa'dzi! ¿Chyulla gudxixtee' loh tu tin gullu'n tu loh xjwiisi Dxiohs nin gue'du gaca?

⁸ Gulgacha'h ziga nabahan tu tin gaaldae tu loh xquelrnabwa' Dxiohs. Ayi guunn tu lligaaba lasahca duxa tu pur naa tu llahga guehtu Abrahñ. Rñi'n loh tu sidela zi'chi ñahca zi'chiza ñuhnn Dxiohs lligaaba hasta dxiah ra' ñuhnn Ñi'h llahga Abrahñ,

⁹ laasii la'h dxi'bayahga na' liistu la tin chyuuga garaa yahga nin ayi xcah ñinahxi za'ca loh Ñi'h, garaa ni'chi chyuuga tin guica'dxihin.

¹⁰ Ya chi'chi gunaabadxyi'dxyi ra' bwiinn loh Jwahn, rahbi ra' ba:

—Nahaxchi'h, ¿xa ni'ca guidi'hnn nu'h?

¹¹ Chi'chi rahbi Jwahn loh ra' ba:

—Nin nuu chiohpa nehza xahba ñi'h gudi'hi ba tuhbi nehzan la'h bwiinn nin ayi xi nahpatii', tin

gacu ban; neezaa bwiinn nin nuu xi rahw ñi'h chi'hzi ban cun bwiinn nin ayi xi nahpatii' gahw.

¹² Neezaa nuhn bwiinn nin rusadxihlli impweestu badzihn ra' loh Jwahn tin guro'bañihsa Jwahn la'h ra' ba. Chi'chi gunaabadxyi'dxyi ra' ba loh Jwahn, rahbi ra' ba:

—Mwehsu, ¿xa guidi'hnn chi'h nu nnah la'hnu?

¹³ Chi'chi rahbi Jwahn:

—Ayiru gusadxihlli tu guyahlli la'h ra' bwiinn; sola nahpa guunn tu zigachi'h canabwa' lehyi.

¹⁴ Neezaa nuhn suldahdu gunaabadxyi'dxyi ra' ba loh Jwahn, rahbi ra' ba:

—Ya la'haxchi'h nu, ¿xa guidi'hnn nu?

Chi'chi rahbi Jwahn:

—Ayi cwe'llu'h tu mweeyi loh bwiinn lajweersi, neezaa ayi gudzii'ba tu duhlda yihca bwiinn nin ayi xi ruhnn, neezaa dxia'han tu cunjoorma cun zigachi'h ruhnn tu gahn.

¹⁵ Ya gaduhbi riidxyiisto' ra' bwiinn chi cayuhnn ra' ba lligaaba pwehda Jwahn naa Crixtu nin guixe'hla Dxiohs guidxyiyuh nin guhlda'h la'h ra' nu'h loh duhlda,

¹⁶ chi'chi rahbi Jwahn loh ra' ba:

—Guchiin nin rñi'n loh tu, na'h ruro'bañihsaahn bwiinn cun ñihsa, per zi' stuhbi bwiinn nin guunn mas cohsa roo'. Zuro'ba ñihsa ba la'h bwiinn cun Spíritu Saantu nee neezaa cun bwehla. Ayi lasahca'hn para bwiinn nin dxi' chi, hasta para gaca'hn mooza nin cwe'he tahba ba ñaa' ba ayi lasahca'hn.

¹⁷ Laasi la'h pahla nuu liistula naa ba tin gahxu ba trihgu tin cwe'he ba dxihlli lohon, chi'chi

gutiaa'ha ban hasta riu'cha'yin; ya dxihlli chi guca'dxyih ban ayi dxu'yitii'run.

18 Cun dxyi'dxyi ra' rii' neezaa ziahanru guelruu'yidxyi'dxyi bwii'yidxyi'dxyi Jwahn tin baluu'yi ba dxyi'dxyi cuubi la'h ra' bwiinn.

19 Ya neezaa gudxihldxinee dxyi'dxyi Jwahn la'h Herodes laasii gule'llu'hu Herodes la'h Herodías nin naa che'hla bwihtsi ba nin laa Felipe, neezaa gudxihldxinee dxyi'dxyi Jwahn la'h Herodes laasii ziahanroo' cosa dxaaba nin bwi'hnn Herodes.

20 Ni'chin bidxyi'chi Herodes basie'w ba la'h Jwahn. Ya luulchimatii' bwi'hnn ziahan Herodes snuhn ra' dzi'n dxaaba nin bwi'hnn ba.

Chin gurohbañihsa Jesuhs

(Mt. 3.13-17; Mr. 1.9-11)

21 Chin nagahdxi gaca dee' cagaro'bañihsa Jwahn ziahan bwiinn, neezaa Jesuhs gurohbañihsa, ya gaduhbi cabwihdxi-canaaba Jesuhs loh Dxiohs, billaala dxibaa',

22 chi'chi biehta Spíritu Saantu yihca Jesuhs zigazi tuhbi palohmmwi'hn, bihn ra' ba tuhbi rsiaa'ha guñi' Dxiohs nez dxibaa':

—Yi'h naa lu'h llii'nahn nin nadzii'hihn, nee riahxi duxa'hn pur Yi'h.

Bwiinn ra' rii' guhca xtulbaa' Jesuhs

(Mt. 1.1-17)

23 Galda bitsi'h yihza nuu Jesuhs chin guzo'baloh Ñi'h cayuhnn Ñi'h dzi'n nin badi'hi Xtaada Dxiohs Ñi'h guunn Ñi'h. Garaa ra' bwiinn gwachiisto' ra' ba naa Jesuhs llii'n Joseh ya Joseh guhca llii'n Elih.

24 Elih guhca llii'n Matat. Matat guhca llii'n Levih. Levih guhca llii'n Melqui. Melqui guhca llii'n Jana. Jana guhca llii'n Joseh.

25 Joseh guhca llii'n Matatías. Matatías guhca llii'n Amohs. Amohs guhca llii'n Nahum. Nahum guhca llii'n Esli. Esli guhca llii'n Nagai.

26 Nagai guhca llii'n Maat. Maat guhca llii'n Matatías. Matatías guhca llii'n Semei. Semei guhca llii'n Joseh. Joseh guhca llii'n Judah.

27 Judah guhca llii'n Joana. Joana guhca llii'n Resa. Resa guhca llii'n Zorobabel. Zorobabel guhca llii'n Salatiel. Salatiel guhca llii'n Neri.

28 Neri guhca llii'n Melqui. Melqui guhca llii'n Adi. Adi guhca llii'n Cosam. Cosam guhca llii'n Elmodam. Elmodam guhca llii'n Er.

29 Er guhca llii'n Josueh. Josueh guhca llii'n Eliezer. Eliezer guhca llii'n Jorim. Jorim guhca llii'n Matat.

30 Matat guhca llii'n Levih. Levih guhca llii'n Simeohn. Simeohn guhca llii'n Judah. Judah guhca llii'n Joseh. Joseh guhca llii'n Jonahn. Jonahn guhca llii'n Eliaquim.

31 Eliaquim guhca llii'n Melea. Melea guhca llii'n Mainahn. Mainahn guhca llii'n Matata. Matata guhca llii'n Natahn.

32 Natahn guhca llii'n Davihd. Davihd guhca llii'n Isaí. Isaí guhca llii'n Obed. Obed guhca llii'n Booz. Booz guhca llii'n Salmohn. Salmohn guhca llii'n Naasohn.

33 Naasohn guhca llii'n Aminadab. Aminadab guhca llii'n Admin. Admin guhca llii'n Aram. Aram guhca llii'n Esrom. Esrom guhca llii'n Fares. Fares guhca llii'n Judah.

³⁴ Judah guhca llii'n Jacob. Jacob guhca llii'n Isaac. Isaac guhca llii'n Abrahn Abrahnguhca llii'n Tareh. Tareh guhca llii'n Nacor.

³⁵ Nacor guhca llii'n Serug. Serug guhca llii'n Ragau. Ragau guhca llii'n Peleg. Peleg guhca llii'n Heber. Heber guhca llii'n Sala.

³⁶ Sala guhca llii'n Cainahn. Cainahn guhca llii'n Arfaxad. Arfaxad guhca llii'n Sem. Sem guhca llii'n Noeh. Noeh guhca llii'n Lamec.

³⁷ Lamec guhca llii'n Matusalehn. Matusalehn guhca llii'n Enoc. Enoc guhca llii'n Jared. Jared guhca llii'n Mahaleleel. Mahaleleel guhca llii'n Cainahn.

³⁸ Cainahn guhca llii'n Enohs. Enohs guhca llii'n Set. Set guhca llii'n Adahn. Adahn guhca llii'n Dxiohs.

4

Gudxi'hyi bwiinndxaaba xa ñusagui'hi ba la'h Jesuhs

(Mt. 4.1-11; Mr. 1.12-13)

¹ Per ya gadxah sto' nabahan Jesuhs Spíritu Saantu, chi'chi bare'h Ñi'h guii'w Jordahn, tin gwaneer Spíritu Saantu la'h Ñi'h par loh dahan desiertu.

² Ya gyyuu' Ñi'h nezchi chywa'h dxyih chywa'h gue'la, ya ri'chi badzihn bwiinndxaaba tin guclaa'dzi ba ñusagui'hi ba la'h Jesuhs. Ya ayi xi gudahwtii' Jesuhs dxyih ra' chi ya bichia'hn Ñi'h.

³ Ya rahbi bwiinndxaaba loh Jesuhs:

—Sidela guchii lu'h naa lu'h Llii'n Dxiohs, guhdzi loh dxiah ra' ca dxiahcan guehta.

⁴ Chi'chi rahbi Jesuhs loh bwiinndxaaba chi:

—Caa loh Xchihtsi Dxiohs: “Ayi guehtasi dxi'h gahw bwiinn guunn para guibahan ra' ba; xchi'hn neezaa guzo'badxiahga ra' ba garaa xchi'dxyi Dxiohs.”

⁵ Ya chi'chi gwane bwiinndxaaba la'h Jesuhs tuhbi dahan roo', chi'chi baluu'yi ba garaatii' guidxyi ra' nin rii guidxyiyuh tin gwa'ha Jesuhs xa chuhla naa ra'n,

⁶ chi'chi rahbi bwiinndxaaba loh Jesuhs:

—Na'h guni'hihn garaatii' dee' yi'h tin guinabwa' ra' lu'hn nee tin dxiahxi za lu'h, laasii xte'nnahn naa garaa dee', nee zahca gudi'hihñin la'h chyu chi'hzi bwiinn nin xclaa'dzihn.

⁷ Sidela guzu'nllihbi lu'h lohon, gaann lu'h na'h, garaatii' ni'ca guni'hihn yi'h.

⁸ Chi'chi rahbi Jesuhs:

—Caa loh Xchihtsi Dxiohs: “Daada Xchiohs si lu'h gaann lu'h, loh si Ñi'h chuu lu'h guunn lu'h dzi'n.”

⁹ Ya seguihdu gwane bwiinndxaaba chi la'h Jesuhs yihca guido' roo' nin nuu guihtxyi Jerusalehn, ya ri'chi rahbi ba loh Jesuhs:

—Sidela guchii lu'h naa lu'h Lli'n Dxiohs, bala'ha yi'h desde ri'ca para loh yuh,

¹⁰ laasii caa loh Xchihtsi Dxiohs: Zixe'hla Ñi'h xaanjla Ñi'h tin gaapa ra' ba yi'h,

¹¹ ya cun naa ra' aanjla ra' chi zina'zu ra' ba yi'h tin ayi gura'lluudzidxiah ñaa' lu'h.

¹² Chi'chi rahbi Jesuhs:

—Neezaa caa loh xchihtsi Dxiohs: “Ayi guunn tu prehba la'h Dxiohs nin rnabwa'.”

¹³ Ya bwa'ha si bwiinndxaaba ayi bidxeela ba xa ñusagui'hi ba la'h Jesuhs, mejor basaa'n ba la'h

Ñi'h tin guleeza ba stuhbi dxyih tin gusahcazii ru ba la'h Ñi'h.

*Guzo'baloh cayuhnn Jesuhs xtsi'n Xtaada Ñi'h
(Mt. 4.12-17; Mr. 1.14-15)*

¹⁴ Chi'chi gubia'garii Jesuhs nez guihtxyi Galilea, gadxah chihpa sto' nabahan Ñi'h Spíritu Saantu tin guunn Ñi'h xtsi'n Xtaada Ñi'h, ya bidi'chi xchi'dxyi Ñi'h garaa guihtxyi ra' chi saca taantu nin nuu nabahan dzi'tsi Spíritu Saantu sto' Ñi'h.

¹⁵ Pwihsi guzo'baloh nuugaluu'yi Ñi'h xchi'dxyi Dxiohs garaa ra' la'n guido' bi'tu'hn nin nuu guihtxyi ra' chi, nee garaa bwiinn ruze'ta ra' ba xa na za'ca naa Jesuhs.

*Jesuhs gubia'garii nez bie'roo' Ñi'h
(Mt. 13.53-58; Mr. 6.1-6)*

¹⁶ Ya chi'chi gwah Jesuhs guihtxyi nez bie'roo' Ñi'h, guihtxyi chi laa Nazaret. Chin guhca dxyih nin ruzi'laa'dzi ra' bwiinn Israel, chi'chi guyu'tii Jesuhs la'n guido' ziga naa xcostuumbre Ñi'h, pwihsi guzu'nchii Ñi'h bi'lda Ñi'h xchi'dxyi Dxiohs.

¹⁷ Seguihdu badi'hi ra' ba dxihtsi nin baca'h Isaías; ya chin guxaala Jesuhs loh dxihtsi chi, chi'chi badxeela Ñi'h hasta rñi' dxyi'dxyi ra' rii':

¹⁸ Nuunee Spíritu Saantu xteenn Dxiohs na'h laasii gulií Ñi'h na'h ze'ldane'hn dxyi'dxyi za'ca loh ra' bwiinn prohbi, neezaa tin guhlda'hn la'h ra' bwiinn nin rnabwa' bwiinndxaba,

neezaa tin guixaa'lahn loh ra' bwiinn nin
rahcaloh Ñi'h tin gwa'ha ra' ba,
neezaa tin guhlda'hn la'h ra' bwiinn nin cadii'dxi
trabahju;

19 neezaa tin chixte'hn loh ra' bwiinn la'dxyih
badzihn galahsasto' Dxiohs la'h ra' ba.

20 Chi'chi bata'w Jesuhs loh dxihtsi chi, ya ba-
sia'garii Ñi'hn loh bwiinn nin racanee la'n guido',
chi'chi guzohba Ñi'h. Ya garaa ra' bwiinn nin rii
la'n guido' chi caywa'hadzi'tsi ra' ba loh Jesuhs,

21 ya guzo'baloh cañi' Jesuhs, rahbi Ñi'h:

—La'dxyi'dxyi nin caa loh dxihtsi rii' baria'caa
para la'h tu. Na'h gahca naan nin ruze'tan.

22 Ya garaa ra' ba guñi' za'ca ra' ba pur Jesuhs,
cun badxyigaa'za ra' ba pur dxyi'dxyi za'ca nin
guñi' Jesuhs, ya rahbi loh lasaa' ra' ba:

—¿Per tayi dee dxi'h nin naa llii'n Joseh?

23 Ya chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—Naa siguhra ziñi' tu loon: “Dutohra, yi'h gahca
basiaca yi'h”; neezaa guiñi' tu loon: “Neezaa cohsa
ra' nin bwi'hnn lu'h nez guihdxyi Capernaum,
neezaa rii' bwi'hnnan hasta naa pa'h lahdxyi
lu'h.”

24 Chi'chi zeezah cañi' Jesuhs loh ra' ba, rahbi
Ñi'h:

—Guchiin nin rñi'n loh tu, nicala tuhbi daada
nin rñi' xchi'dxyi Dxiohs pwehda zibwe'hesto'
bwiinn lahdxyi ba la'h ba, ni'chin pwehda ayi
gunn tu cweenta xchi'dxyi'hn.

25 Rñi'n loh tu, chin gubahan guehtu Elías
guidxyiyuh ziahan gunna'hvuihda guyuu'
lahdxyi bwiinn Israel, ya chin ayi xi ñihsadxiah

biaabatii' loh chohnna yihza garoolda chi'chi gyyuu' tuhbi gubihn duxa loh gaduhbi guiidxyi chi,

²⁶ per ayi guxe'hla Dxiohs la'h Elías nin tuhbi rwaa'yihdzi guna'hviuhda loh garaa gunna'hviuhda nin gyyuu' guiidxyi chi; mejor guxe'hla Dxiohs la'h ba loh tuhbi bwinnziitu, rwaa'yihdzi tuhbi gunna'hviuhda nin gyyuu' guiidxyi Sarepta, gahxu guiidxyi Sidohn.

²⁷ Zi'chi gahcaza chin gubahan guehtu Eliseu loh guidxyiyuh, gyyuu' ziahan bwiinn guiidxyi Israel nin guhchyi guii'dxyu yuu'dxi tihxi ra' Ñi'h, ya ayi basiaca Eliseu nin tuhbi ra' ba; mejor basiaca ba la'h tuhbi bwiinnziitu nin biria'lah Naamahn, tuhbi bwiinn guiidxyi ziitu nin laa Siria. Zi'chi gahcaza na'h, ayi napa gu'nnahn dzi'n roo' loh tu laasii naan bwiinn rii'.

²⁸ Ya chin bihn ra' ba dxyi'dxyi ra' chi, garaatii' ziga rii ra' ba la'n guido' bidxyi'chi duxa ra' ba,

²⁹ chi'chi guñi'nee lasaa' ra' ba tin babwe'heca'ha ra' ba la'h Jesuhs hasta yihca tuhbi lohmma nin ria'han gahxu rwaa' guiidxyi chi, tin ñula'ha ra' ba la'h Jesuhs la'n bataa'ha roo' nin nuu ñaa' lohmma chi.

³⁰ Ya nin ayi guhcabwa' ra' ba badii'dxi Jesuhs galaayillee ra' ba, ziaa chi'h Ñi'h para stuhbi lahta.

Ya guiidxyi Capernaum babwe'he Jesuhs tuhbi bwiinnxaaba sto' tuhbi bwiinn

(Mr. 1.21-28)

³¹ Chi'chi gwah Jesuhs guiidxyi Capernaum, tuhbi guiidxyi xteenn Galilea. Ya nezchi guza'loh cagasi'dxi Ñi'h la'h ra' bwiinn chi chin badzihn dxyih nin ruzi'laa'dzi ra' bwiinn Israel.

³² Ya badxyigaa' bwiinn ra' chi pura xchi'dxyi Jesuhs zigazi ruluu'yi Ñi'h ziga tuhbi bwiinn naann, ziga tuhbi nin rnabwa'.

³³ La'n guido' chi guyuu' tuhbi ndxi'hw nin guyuu' bwiinndxaaba sto' Ñi'h. Ya gudidxyidxiah bwiinndxaaba ba, rahbi ba:

³⁴ —¡Ayy, basaa'n la'h nu! ¿Xixze' lu'h rii' Jesuhs nin ze' guihtxyi Nazaret? ¿Ta ze' lu'h tin guñihchiloh lu'h la'h nu? ¡Na'h nu'nbwa'n yi'h, yi'h nin naa lu'h Llii'n Saantu Dxiohs!

³⁵ Ya chi'chi gudxindxinee dxyi'dxyi Jesuhs la'h bwiinndxaaba chi, rahbi Ñi'h:

—¡Bata'w rwaa' lu'h tin baria'h tihxi bwiinn ca!

Chi'chi gudxihndxiah bwiinndxaaba chi la'h bwiinn chi nezloh garaa ra' ba, chi'chi baria'h ba sto' ba ya ayiru xi guelrza'cazii bwi'hnn bwiinndxaaba chi la'h bwiinn chi.

³⁶ Ya badxyigaa'loh garaa ra' ba, chi'chi guza'loh cañi' loh lasaa' ra' ba, rahbi ra' ba:

—¿Xi dxyi'dxyi ra' rii' rñi' bwiinn rii'? ¡Bwa'ha xa rnabwa' daada rii' bwiinndxaaba nee nahpa ruzo'badxiahga ra' bwiinndxaaba xchi'dxyi ba raria'h ra' ba sto' ra' bwiinn!

³⁷ Chi'chi bidi'chi dxyi'dxyi nin bwi'hnn Jesuhs loh garaa ra' guihtxyi nin rii' gadiidxi guihtxyi chi.

Basiaca Jesuhs la'h xnaanswehgra Simohn Pehdru

(Mt. 8.14-15; Mr. 1.29-31)

³⁸ Ya chin baria'h Jesuhs la'n guido', chi'chi gwah Ñi'h yihdzi Simohn Pehdru. Ya xnaanswehgra Simohn cayahcallu'hu jweertaroo' nuu ba

llia'h, ya gunaaba ra' ba loh Jesuhs tin gusiaca Ñi'h la'h naan chi.

³⁹ Chi'chi gwabiiga Jesuhs loh naani'hn chi, tin gunabwa' Ñi'h loh llia'h chi baria'han tihxi bwiinn chi ya lwehguza baria'h llia'h chi, chi'chi gwastii naan chi, ya biguihn ba tuhbi guelwahw para la'h ra' ba.

Basiaca Jesuhs ziahan bwiinn

(Mt. 8.16-17; Mr. 1.32-34)

⁴⁰ Ya hohra nin zohbaya'zi gubihdxyi, gwanee ra' bwiinn guihdxyi garaa ra' bwiinn nin rahcallu'hu hasta nuu Jesuhs, tin badzii'banaa Jesuhs yihca ra' bwiinn nin rahcallu'hu chi tin biaca ra' ba.

⁴¹ Ya ziahan ra' bwiinn nin rahcallu'hu chi baria'h bwiinndxaaba sto' ra' ba ya chin baria'h ra' bwiinndxaaba tihxi ra' ba, chi'chi gudidxyidxiyah ra' ba, rahbi ra' ba loh Jesuhs:

—iYi'h naa lu'h Llii'n Dxiohs!

Ya Jesuhs gunabwa' Ñi'h la'h ra' ba tin ayi xi guuyi ra' ba ziga naann ra' ba naa Jesuhs Crixtu nin cabweeza ra' bwiinn guidxyiyuh.

Baluu'yi Jesuhs xchi'dxyi Dxiohs la'h ra' bwiinn Galilea

(Mr. 1.35-39)

⁴² Ya chin barah gue'la, chi'chi biria'h Jesuhs rwaa'guihdxyi chi tin gwah Ñi'h tuhbi lahta hasta ayi bwiinn. Ya ziahan bwiinn badxi'hyi la'h Ñi'h, ya chin badxeela ra' ba la'h Ñi'h ayi guclaa'dzi ra' ba ñaria'h Jesuhs lahdxyi ra' ba,

⁴³ chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—Nahpa guluu'yi'hn xchi'dxyi xquelnabwa' Dxiohs ziahan guiidxyi, ni'chin nin guxe'hla Dxiohs na'h guidxyiyuh.

⁴⁴Ya zi'chi guca'nzaa Jesuhs guca'ngaluu'yi Ñi'h xchi'dxyi Dxiohs la'n guido' bi'tu'hn ra' xteenn guiidxyi ra' nin rnabwa' Galilea.

5

Ya guna'zu ra' ba ziahan bwehlda
(Mt. 4.18-22; Mr. 1.16-20)

¹Ya gyyuu' tuhbi dxyih zuu Jesuhs rwaa' tuhbi laguhn nin laa Genesaret. Chin badzihnsuu ziahan bwiinn ri'chi, bata'wnaa ra' ba la'h Jesuhs taantu xclaa'dzi ra' ba dxihn ra' ba xchi'dxyi Dxiohs nin ruluu'yi Ñi'h.

²Ya ri'chi bwa'ha Jesuhs chiohpa laancha nin ayi xi nuu la'n ñi'h rii ra'n gahxu rwaa' laguhn chi. Ayi chyu nuu tii' la'n ra' laancha chi laasii hohrachi biria'h ra' bwiinn chi tin cadxi'bi ra' ba dxihxi nin rna'zu ra' ba bwehlda.

³Chi'chi gyyu'tii Jesuhs la'n laancha xteenn Simohn ya gunaaba Jesuhs gwane Pehdru laancha chi mahza za balaacqui'hn loh ñihsa laasii tin ayi chyu bwiinn chebiiga gahxu cwee' laancha chi, ya hasta la'n laancha chi guzohba Jesuhs chi'chi guza'loh cagaluu'yi Ñi'h xchi'dxyi Dxiohs la'h ra' bwiinn nin rii rwaa' ñihsa chi.

⁴Ya chin गया'loh baluu'yi Ñi'h xchi'dxyi Dxiohs, chi'chi rahbi Ñi'h loh Simohn:

—Gulchenee laancha ca nez loh ñihsa roo ru cun dxihxi bwehlda tin guina'zu tu bwehlda.

⁵Chi'chi rahbi Simohn loh Jesuhs:

—Mwehsu, gaduhbi gue'la dxudi'hnn nu dzi'n per nin tuhbi bwehlda ayi chyu guna'zu. Per sidela zi'chi rnabwa' yu'bilu'h, la'nu chogala'ha dxihxi stuhbweelta.

⁶ Ya chin bala'ha ra' ba dxihxi bwehlda chi, bina'zu ziahanroo bwehlda ya hasta guzohbaloh caga'llu dxihxi taantu ziahan bwehlda guna'zu ra' ba.

⁷ Chi'chi bwi'hnn ra' ba sehn loh lasaa' ra' ba nin nuu la'n stuhbi laancha tin chegacanee ra' ba la'h ra' ba. Ya chin badzihn ra' ba ri'chi, chi'chi babwe'he ra' ba dxihxi bwehlda ya garoopa laancha chi gwadxahan bwehlda ya amweer ñiza'biñhsa ra'n.

⁸ Ya chin bwa'ha Simohn Pehdru ni'chi, chi'chi bazu'nllihbi ba nez loh Jesuhs, chi'chi rahbi ba loh Ñi'h:

—Basaa'n na'h, Daada; mejor gwah si tin na'h nuu xtu'ldahn.

⁹ Zi'chi guñi' Simohn laasii badxyigaa' ba nee cun garaa nin canee ba badxyigaa'za laasii guna'zu ra' ba bwehlda ziahan chi.

¹⁰ Neezaa Jacobo cun Jwahn llii'n Zebedeu neezaa ra' ba badxyigaa'loh ra' ba. Per rahbi Jesuhs loh Simohn:

—Ayi guidxyihbi lu'h. Desde nnah cwiidxyi lu'h bwiinn ra' xcweenta xquelrnabwa' Dxiohs xlawaa'ha riate'he lu'h bwehlda.

¹¹ Ya chin babwe'hecaa ra' ba laancha ra' chi rwaa' ñhsa, basia'han ra' ba garaatii' nin nahpa ra' ba ya chi'chi zenee ra' ba la'h Jesuhs.

Jesuhs basiaca la'h tuhbi bwiinn nin rahchyi guii'dxiu tihxi Ñi'h

(Mt. 8.1-4; Mr. 1.40-5)

¹² Chin guyuu' Jesuhs la'n tuhbi guiidxyi ra' chi, gwah tuhbi bwiinn loh Jesuhs rahchyi guii'dxiu gaduhbitii' tihxi ba, per chin bwa'ha ba loh Jesuhs chi'chi bazu'nllihbi ba baru'hn ba hasta loh yuh, ya guñi'nalaasa ba loh Jesuhs, rahbi ba:

—Daada, sidela zizi'guehlda lu'h zuhnn lu'h gahn gusiaca lu'h na'h.

¹³ Ya chi'chi basaga'h naa Jesuhs tin cun naa Ñi'h bidxi' Ñi'h tihxi bwiinn chi, chi'chi rahbi Jesuhs loh ba:

—Xclaa'dzihn dxiaa tihxi lu'h, la'lu'h biaca nnah.

Ya lwegusi guñi'chiloh gueldxyihdxyi chi tihxi bwiinn chi.

¹⁴ Ya gunabwa' Jesuhs loh ba ayi xi guuyitii' ba loh ra' bwiinn xi bwi'hnn Ñi'h pur la'h ba, chi'chi rahbi Jesuhs loh ba:

—Sola chegaluu'yi lu'h tihxi lu'h la'h bixohza tin gwa'ha ba la'lu'h biaca, neezaa chenee lu'h tuhbi guelrgaa'da nin biaca lu'h ziga rnabwa' xlehyi Moisehs tin gacabwa' ra' bwiinn la'lu'h biaca.

¹⁵ Per mahziru bidi'chi dxyi'dxyi pur garaa nin bwi'hnn Jesuhs, nee ziahan bwiinn badiaa'ha tin dxihn ra' ba xchi'dxyi Ñi'h neezaa tin gusiaca Ñi'h la'h ra' bwiinn nin rahcallu'hu.

¹⁶ Ya Jesuhs ziahan bweelta biria'caa Ñi'h loh ra' bwiinn ra' tin riah Ñi'h nez hasta ayi chy bwiinn gwa'hatii', tin ri'chi rbwihdxyi-rnaaba Ñi'h gacanee Xtaada Dxiohs Ñi'h nin nuu dxibaa' la'h Ñi'h.

Basiaca Jesuhs la'h tuhbi bwiinn nin ayi guhca ñiñi'bi

(Mt. 9.1-8; Mr. 2.1-12)

17 Ya tuhbi dxyih cagaluu'yi Jesuhs la'h ra' bwiinn nee nezachi zohba ra' nuhn bwiinn guido' nin laa fariseu, neezaa nuhn mwehsu nin ruluu'yi xlehyi Moisehs. Ya mwehsu ra' chi ze' ra' ba guriin-guriin guihdxyi ra' nin rnabwa' Galilea neezaa rregiohn Judea neezaa guihdxyi Jerusalehn, ya Spíritu Saantu xteenn Dxiohs nuu nabahandzi'tsi sto' Jesuhs tin gusiaca Ñi'h la'h ra' bwiinn nin rahcallu'hu.

18 Ya seguihdu badzihn paaldaa ndxi'hw ra' nin ze'nee tuhbi bwiinn lasaa' ra' ba na' bwiinn chi loh tuhbi lu'h'n ayi nuu ñiñi'bi ba. Ya ndxi'hw ra' chi guclaa'dzi ra' ba ñigu'tii ra' ba bwiinn nin rahcallu'hu chi la'ñuu' nezloh Jesuhs,

19 per ayi bidxeela ra' ba canehz ñu'tiinee ra' ba la'h bwiinn nin rahcallu'hu chi laasii bwiinn ziahan rii ri'chi, ni'chin mejor gucah ra' ba yihca yuu', chi'chi baxaala ra' ba hasta batehta ra' ba la'h bwiinn nin rahcallu'hu chi hasta zuu Jesuhs la'ñuu' chi.

20 Ya chin bwa'ha Jesuhs riachiisto' ra' ba la'h Ñi'h ruhnn Ñi'h gahn rusiaca Ñi'h la'h ra' bwiinn nin rahcallu'hu, chi'chi rahbi Ñi'h loh nin rahcallu'hu chi:

—Mihgu, la'xtuhlda lu'h basia'pitiin nnah.

21 Chi'chi guza'loh ra' mwehsu nin ruluu'yi lehyi cun fariseu ra', riyyuhnn ra' ba lligaaba, nasto' ra' ba: “¿Chyulla bwiinn rii' nin cañi'yah la'h Dxiohs? Ayi nin tuhbi bwiinn nin rusia'pitii xtuhlda bwiinn. ¡Tuhbidxi'h Dxiohs ruhnnan!”

22 Ya Jesuhs la'Ñi'h guhcabwa' xi lligaaba riyyuhnn bwiinn chi, chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—¿Xixnaa ruhnn tu lligaaba zi'ca?

23-24 Na'h naan Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw nee na'pahn guelrnabwa' para gusia'tiin xtuhlda ra' bwiinn loh guidxyiyuh. Mwedxi ayi guinagahn ga'pihn loh bwiinn rii': "La'xtuhlda lu'h basia'tii Dxiohs", laasii chyuchi'hzi bwiinn zahca guiñi' zi'chi. Mahziru nagahn ga'pihn loh bwiinn rii': "Gwastii tin batiaa'ha xlu'hn lu'h bwaa yihdzi lu'h." ¡Bayinnah!, tin gacabwa' tu na'h naan Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw, ni'chin nin cañi'n loh bwiinn rii': "Loh lu'h rñaan: Gwastii, batiaa'ha xlu'hn lu'h tin bwaa yihdzi lu'h."

25 Ya guya'lohsi guñi' Jesuhs zi'chi lwegusi gwastii bwiinn chi, batiaa'ha ba xlu'hn ba, chi'chi ziaa ba badii'dxi ba lahda ra' garaa bwiinn chi, cañi' ba xa chuhla naa Dxiohs.

26 Ya chin bwa'ha ra' bwiinn nin rii gadiidxi la'n yuu' chi nin guhca, bidxyihbi ra' ba laasii guhca basia'tii Jesuhs xtuhlda bwiinn, rahbi ra' ba:

—¡Bayinnahsihn bidia'han nu'h tuhbi cohsa roo'!

Jesuhs gudihdxyi la'h Levih
(Mt. 9.9-13; Mr. 2.13-17)

27 Ya chin guya'loh ni'chi, chi'chi baria'h Jesuhs ri'chi, chi'chi bwa'ha Ñi'h loh tuhbi bwiinn nin rsadxihlli impweestu, bwiinn chi laa Levih, zohba ba tuhbi la'n hasta rahlla impweestu, chi'chi rahbi Jesuhs loh ba:

—Guda'na'hla na'h.

28 Chi'chi gwasu'nchii Levih, basia'han ba garaatii' nin nahpa ba tin gwana'hla ba la'h Jesuhs.

29 Ya chin badzihnnnee Levih la'h Jesuhs rwaa' yihdzi ba chi'chi bwi'hnn ba tuhbi guelwahw roo',

tin gudahwnee ba la'h Jesuhs. Ya ri'chi rii ra' ziahan roo' ru ra' bwiinn nin rsadxihlli impweestu, cun neezaa snuhn ra' bwiinn zi nin rii ra' ri'chi, ya garaa ra' ba zohbanee Jesuhs hasta zuu mweella.

³⁰ Chi'chi guzohbaloh cañi'yah ra' bwiinn fariseu cun mwehsu ra' nin ruluu'yi lehyi la'h xpwiinn Jesuhs, rahbi ra' ba:

—¿Xixnaa rahwnee tu, cun ree'nee tu bwiinn ra' nin rsadxihlli impweestu cun neezaa bwiinn nin ayi ruhnn cweenta xlehyi Moisehs?

³¹ Chi'chi rahbi Jesuhs:

—Bwiinn ra' nin ayi xi rahca ayi xchi'hn ra' ba dutohra, mejor chee dutohra hasta rahcallu'hu ra' bwiinn.

³² Zi'chiza na'h, ayi ze'ldatiidxyidxi'hn bwiinn za'ca sino que ze'ldahn tin cwiidxyihn bwiinn ra' nin nuu xtuhlda Ñi'h tin gusaguu'dzi sto' ra' ba loh Dxiohs cun chezah ra' ba loh xquelña'ñih Ñi'h.

Guelgunaabadxyi'dxyi xteenn ziga guel-rucwaa'han

(Mt. 9.14-17; Mr. 2.18-22)

³³ Ya chi'chi gunaabadxyi'dxyi bwiinn ra' chi loh Jesuhs, rahbi ra' ba:

—Xpwiinn ra' Jwahn nin rro'bañihsa neezaa xpwiinn ra' fariseu ziahan bweelta rucwaa'han ra' ba tin rbwihdxi-rnaaba ra' ba loh Dxiohs, ya xpwiinn lu'h rahw si ra' ba. ¿Xixnaa ayi rucwaa'han ra' ba?

³⁴ Chi'chi rahbi Jesuhs:

—¿Ta zahca gucwaa'han bio'za loh tuhbi saa' gaduhbi nin rinee ra' ba nu'bimbahyi? Agaa guchii dxi'h ayi nin tuhbi bwiinn nin guunn zi'chi.

Zi'chilla na'h ayi nuu gucwaa'han ra' xpwi'nnahn gaduhbi nuune'h ra'n ba.

³⁵ Per ziuu' dxyih cwe'caa ra' ba nin bachinaa ya ayiru chezah saa', chi'chisihn zucwaa'han ra' ba.

³⁶ Guñi'za Jesuhs dxyi'dxyi ra' rii' loh ra' ba, rahbi Ñi'h:

—Ayi tuhbi bwiinn nin guchyuu'ga tuhbi lahdxyi cuubi gacan rramieenda cun tuhbi lahdxyi yu'xa, laasii sidela guunn ba zi'chi zuxi'hn ba xaba cuubi ba neezaa tahyi lahdxyi cuubi nin bachyuu'ga ba ayi dxia'han za'can cun lahdxyi yu'xa.

³⁷ Ya ayiza nuu guida'h vinnu cuubi la'n dxihdxi yu'xa, laasii vinnu cuubi chi zichiehzan dxihdxi yu'xa cun bwih jweerta nin radziiba lohon zi'chi zilli'n vinnu cun dxihdxi za chi.

³⁸ Ni'chin mejor guida'h vinnu cuubi la'n dxihdxi cuubi ya zi'chi garoopan dxia'han za'can.

³⁹ Cun neezaa chyuchi'hzi bwiinn nin guee galoh vinnu yu'xa pwehda ayi guiclaa'dzi ba guee' ba vinnu cuubi laasii guiñi' ba: “Vinnu yu'xa mahzi chuhlan pur guyahan nuu'un cadxyih.” Zi'chi guiñi' ba laasii la'ba nuu valohri la, ayi biin rwaa' ba xi gwaa' ba.

6

Batiao'ha xpwiinn Jesuhs trihgu dxyih nin ruzi'laa'dzi bwiinn Israel ra' (Mt. 12-1-8; Mr. 2.23-28)

¹ Nee tuhbi dxyih nin ruzi'laa'dzi ra' bwiinn Israel, zeezah Jesuhs cun bwiinn ra' nin rusi'dxi Ñi'h nez loh yuh hasta na' trihgu. Ya guzo'baloh ra' xpwiinn Ñi'h chi riigachwa'ha ra' ba trihgu tin

gullo'ba ra' ban bire'h bwi'dzi'hn ra' chi gudahw ra' ba.

² Ya nuhn bwiinn fariseu nin rii nezchi gu-naabadxyi'dxyi ra' ba loh Jesuhs, rahbi ra' ba:

—¿Xixnaa ayi ruzo'badxiahga tu ziga naa lehyi, ziga ayi guunn tu dzi'n dxyih nin ruzi'laa'dzi ra' bwiinn Israel?

³ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—¿Ta nagahdxi gu'lda tu loh Xchihtsi Dxiohs cuun nin bwi'hnn guehtu Davihd tuhbi dxyih nin bichia'han ba cun garaa ra' xpwiinn ba?

⁴ Guyu'tii ba la'n xquido' Dxiohs tin gudahw ba pahn nin ayi nuu gahw ra' zuuzi bwiinn ra' la'n dxyih ra' chi laasii guhcan nin gudii'dxi guhn loh Dxiohs. La'h ba cun gudahw ban, neezaa badi'hi ban la'h ra' bwiinn nin canee ba ri'chi ya ayi xi bwi'hnn Dxiohs, nee coma bixohza si rahca rahw pahn chi.

⁵ Neezaa rahbi Jesuhs:

—Zi'chi gahcaza na'h naan Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw, ni'chin zahca guiñi'n loh ra' bwiinn xa naa xnehza guunn ra' ba ziga dxyih nin ruzi'laa'dzi ra' bwiinn.

Bwiinn nin gubihdzi naa ñi'h

(Mt. 12.9-14; Mr. 3.1-6)

⁶ Chin guhca stuhbi dxyih nin ruzi'laa'dzi ra' bwiinn Israel, guyu'tii Jesuhs la'n tuhbi guido' bi'tu'hn, tin guzo'baloh cagaluu'yi Ñi'h bwiinn ra'. Ya ri'chi zohba tuhbi bwiinn nin gubihdzi tuhbi lahdu derehchu naa ñi'h.

⁷ Ya mwehsu ra' nin ruluu'yi lehyi neezaa bwiinn fariseu riigalda'tsisi ra' ba tin gwa'ha ra'

ba dia'han zusiaca Jesuhs la'h bwiinn nin rah-callu'hu chi dxyih nin rzi'laa'dzi ra' ba tin zi'chi guidxeela ra' ba xa guca'chiah dxixi'hw ra' ba la'h Ñi'h.

⁸ Ya la'h Jesuhs la'Ñi'h naannla cuun lligaaba nin riiyuhnn ra' bwiinn chi, chi'chi rahbi Ñi'h loh bwiinn nin gubihdzi naa ñi'h chi:

—Gwasuhnchii, guda'biiga galaayi rii'.

Chi'chi gwasu'nchii bwiinn chi, guzuh ba galaayi chi.

⁹ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' bwiinn dxixi'hw chi:

—Xclaa'dzihn guinaabadxyi'dxyi'hn dee' loh tu: ¿Cuun nin rusaa'n lehyi gaca dxyih nin rzi'laa'dzi nu'h? ¿Ta dzi'n za'ca o dzi'n dxaaba? ¿Ta zalda'h nu'h bwiinn loh guelguhchi o zasaa'n nu'h gachi ba?

¹⁰ Chi'chi bwa'ha Jesuhs loh garaa bwiinn nin rii gadiidxi Ñi'h, chi'chi rahbi Ñi'h loh ndxi'hw chi:

—Batsi'yi naa lu'h.

Chin bwi'hnn ndxi'hw chi zi'chi, lwehgugahca biaca naa ba.

¹¹ Ya bwiinn dxixi'hw ra' chi bidxyi'chi duxa ra' ba, chi'chi guza'loh canaabadxyi'dxyi loh lasaa' ra' ba xa guunnee ra' ba la'h Jesuhs.

Gulii Jesuhs tsi'h bichiohpa bwiinn nin gaca xpooxtla Ñi'h

(Mt. 10.1-4; Mr. 3.13-19)

¹² Ya stuhbi dxyih gucah Jesuhs tuhbi dahan tin para gudihdxyi-gunaaba Ñi'h loh Xtaada Dxiohs Ñi'h tin gacanee Dxiohs la'h Ñi'h, bati'dxi Ñi'h gue'la cabwihdxyi-canaaba Ñi'h loh Dxiohs.

¹³ Ya chin barah gue'la, gudihdxyi Jesuhs xpwi-inn ra' Ñi'h, chi'chi guli Ñi'h tsi'h bichiohpa ra' ba nin gule'helah Ñi'h pooxtla ra'.

¹⁴ Dee ra' naa nin guhca xpooxtla Ñi'h: Simohn nin gule'helah Ñi'h Pehdru; cun Andrehs bwihtsi Simohn; Jacob cun Jwahn; neezaa Felipe cun Bartolomeh;

¹⁵ neezaa Mateu cun Tomahs; neezaa Jacob Ilii'n Alfeu; neezaa Simohn nin guyuu' lahda ra' cananista;

¹⁶ neezaa Judas bwihtsi Jacobo; cun Judas Iscariote, nin batoo' la'h Jesuhs loh ra' bixohza.

Baluu'yi Jesuhs ziahan ra' bwiinn

(Mt. 4.23-25)

¹⁷ Seguihdu biehtanee Jesuhs la'h ra' ba dahan chi, tin gurih ra' ba hasta nataa'. Neezaa rii ziahan roo ra' bwiinn guihdxyi ra' nin rnabwa' rregiohn Judea nee guihdxyi Jerusalehn nee ra' guihdxyi nin rii gadiidxi ñihsado', hasta nuu rregiohn Tiru cun Sidohn.

¹⁸ La'h ra' ba ze' tin dxihn ra' ba xchi'dxyi Jesuhs nee tin dxiaca ra' ba gueldxyihdxyi nin rahca ra' ba. Cagasiaca Jesuhs la'h ra' ba, neezaa bwiinn ra' nin rdii'dxi trabahju laasii guyu'tii bwiinn dxaaba ra' sto' ra' ba, neezaa la'h ra' ba cagasiaca Ñi'h.

¹⁹ Ya guclaa'dzi garaa bwiinn ñidxi' ra' ba tihxi Jesuhs laasii taantu nin nuu nabahandzi'tsi Spíritu Saantu sto' Ñi'h nee bihn gahca ra' ba garaa bwiinn nin rdx'i tihxi Jesuhs cayaaca ra' ba.

Nin rusiahxi la'h bwiinn cun nin rgu'nalaasa la'h bwiinn

(Mt. 5.1-12)

20 Ya chi'chi basia'garii Jesuhs loh Ñi'h loh ra' xpwiinn Ñi'h, rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Dichohsa naa tu bwiinn ra' nin gaca nado'laa'dzi nezloh Dxiohs laasii xteenn tu naa garaa nin rnabwa' Ñi'h nez dxibaa'.

21 'Dichohsa tu, bwiinn ra' nin rchia'hñ nah laasii zuni'hi Dxiohs nin rnaaba tu loh Ñi'h.

'Dichohsa tu, bwiinn nin ru'n nah pura rahcabwa' tu nuu xtuhlda tu, laasii zadzihn Dxyih nin gusiahxi Dxiohs sto' tu.

22 'Dichohsa tu chin guunn ña'laa'dzi ra' bwiinn loh tu, nee chin gabwe'heca'haza ra' ba la'h tu ditsijwehra, cun guigui ra' ba loh tu, neezaa chin cwe'hesto' ra' ba la'h tu, ziga tuhbi cohsa xihn laasii riachiisto' tu xchi'dxyi'hñ, ziga naan Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw.

23 Guldxiyahxi dxyih ra' nin saca tu zi'chi neezaa guire'nchiehsa pur taantu dxiahxi tu. Ni'chin gapa tu tuhbi guelnaza'ca roo' llaa'ndxibaa'. Nee zi'chi gahca guehtu xtaada ra' bwiinn nin rguii la'n dxyih ra' rii', basa'cazii ra' ba la'h daada ra' nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs ca chieempa.

24 'Per prohbi za la'h tu rricu ra' laasii nah si gapa tu cohsa za'ca.

25 'Prohbi za la'h tu nin rahw za'ca nah laasii zibwichia'han tu despwehsi.

'Prohbi za la'h tu nin rullihdzi nah ya despwehsi zibwiyu'n tu.

26 'Prohbi za la'h tu sidela pura cohsa za'ca rñi' snuhn bwiinn pur la'h tu laasii zi'chi gahca guñi' bwiinn chieempa pur bwiinn ra' nin bwii'yidxyi'dxyi xihn xlawaa'ha ñuu'yidxyi'dxyi ra' ba xchi'dxyi Dxiohs.

*Gulgantsii'hi nin rdxyl'chinee la'h tu
(Mt. 5.38-48; 7.12)*

²⁷ Rahbiza Jesuhs:

—La'h tu nin riigaca'dxiahga xchi'dxyi'hn, rñi'n dxyi'dxyi rii' loh tu: gulgantsii'hi la'h bwiinn nin rdxihldxinee la'h tu, gulgui'hnn za bwen la'h ra' bwiinn nin rdxyl'chinee la'h tu;

²⁸ gulgui'hnntaa'yi yihca ra' bwiinn nin rgu'dii la'h tu, neezaa gulguinaaba loh Dxiohs guzia'tii Ñi'h xtuhlda ra' bwiinn nin rguui loh tu.

²⁹ Sidela chyuulla cha'zi tuhbi lahdu cwahsa tu, neezaa stuhbi lahdu gulgadi'hi gulgasaa'n cha'zi ba la'h tu; nee sidela chyuulla cwe'he xchiquehta tu, gulgasaa'n cwe'he ba neezaa xmaanga tu.

³⁰ Xichi'hzi nin guinaaba ra' ba loh tu gulgadi'hin, nicala cwe'llu'hu ra' ba xixteenn tu ayi guunn tu jweersi gani'hi ra' ban.

³¹ Gulgui'hnnee la'h bwiinn ziga xclaa'dzi tu guunnee ra' ba la'h tu.

³² Sidela la'h tu nadzii'hi tu bwiinn ra' nin nadzii'hi la'h tu, lliaa'si ni'chi, laasii zi'chi gahcaza ruhnn ra' bwiinn duhlda.

³³ Sidela guunn tu bwen la'hsi ra' bwiinn nin ruhnn bwen la'h tu, lliaa'si ni'chi laasii zi'chi gahcaza ruhnn ra' bwiinn nin nabahan loh duhlda.

³⁴ Sidela rbwe'dxi'hnsi tu mweeyi la'h ra' bwiinn nin xñah gadxillin, lliaa'zi ni'chi laasii zi'chi gahca rbwe'dxi'hn bwiinn duhlda mweeyi ya rbweeza ra' ba gadxilli ra' bwiinn chin loh ra' ba.

³⁵ Ya la'h tu gulgantsii'hi bwiinn nin ayi guinadzii'hi la'h tu, ya guunn tu bwen la'h bwiinn nin ayi ruhnn bwen la'h tu, neezaa cwe'hedxi'hn tu mweeyi ayi guunn tu lligaaba gadxilli bwiinn

chin loh tu. Sidela guunn tu garaa cohsa ra' chi, zahpa tu tuhbi guelnaza'ca roo' nee zahcaza tu llii'n Dxiohs nin nuu nabahandzi'tsi llaa'ndxibaa', laasii zi'chi gahca nadzii'hi ba la'h ra' bwiinn nin ayi rñi': "Zuxchilli lu'h" pur xiilla nin ruhnn Ñi'h pur la'h ra' ba neezaa bwiinn ra' nin ayi ruhnn cweenta xchi'dxyi Ñi'h.

³⁶ Gulgalahsasto'lasaa' tu ziga ralahsasto' Xtaada nu'h nin nuu dxibaa' garaa ra' bwiinn.

Gulgalahsasto'lasaa'
(Mt. 7.1-5)

³⁷ Rahbiza Jesuhs:

—Neezaa ayi guluu'yi xcwihin tu lasaa' tu tin ayiza guluu'yi xcwihin za Dxiohs la'h tu, ayiza gudzii'ba duhlda yihca lasaa' tu tin ayi za gudzii'ba duhlda Dxiohs yihca tu. Gusia'lda sto' tu garaa nin ruñihchi bwiinn lasaa' tu loh tu, tin gusia'ldaza sto' Dxiohs garaa nin ruñihchi tu loh Ñi'h.

³⁸ Gulgadi'hi nin xchi'hn ra' bwiinn ya ayi xi guelrzaa' chuu tu Dxiohs gahca gadxillin loh tu, nee zutarloo Ñi'hn cun hasta guchah chihpa Ñi'hn, guiguihdzin, guiri'hin hasta tiidxisuu'hun rwaa' madxihdu nin badi'hi tu.

³⁹ Rahbiza Jesuhs:

—¿Ta zallu'yi tuhbi dxie'pa guicah ba naa stuhbi dxie'pa tin guluu'yi ba neziuh la'h stuhbi bwiinn dxie'pa? ¿Tayigah dxiaaba ra' ba calla la'n guii'dxiu garoopagah ra' ba?

⁴⁰ ¿Ta lasahcaru tuhbi nin rusi'dxi que no tuhbi nin ruluu'yi la'h ba? Ya bwiinn nin rusi'dxi chi,

chin gutuhlla ba scwehyi ba, chi'chiyi gaca ba ziga guhca xmwehsu ba.

⁴¹ ¿Xa guunn lu'h gwa'ha lu'h dxihlli'hn nin nuu la'n loh bwihtsi lu'h ziga ayi rusaa'n baltaadxiu nin nuu la'n loh gahca lu'h gwa'ha lu'h?

⁴² ¿Xixnaachi'h rahbi lu'h loh bwihtsi lu'h gabwe'he lu'h dxihlli nin nuu loh bi nee ayi rabwe'hexgah lu'h baltaadxiu nin nuu la'n loh lu'h? ¡Bwiinn rusagui'hi! Babwe'hexgah baltaadxiu nin nuu la'n loh lu'h tin zi'chi gwa'ha za'ca lu'h gabwe'he lu'h dxihlli nin nuu la'n bizloh bwihtsi lu'h.

Riu'nbwa' bwiinn yahga pur nin xcah lohon
(Mt. 7.17-20; 12.34-35)

⁴³ Rahbiza Jesuhs:

—Ayi nin tuhbi yahga za'ca nin guicah ñinahxi dxaaba loh Ñi'h, nee ayiza yahga dxaaba nin guicah ñinahxi za'ca loh Ñi'h,

⁴⁴ laasii cada yahga riu'nbwa' bwiinn ñinahxi nin xcah lohon. Ayi ruchyua'ha ra' ba ñiigu loh yaguihchi, ayiza ruchyua'ha ra' ba uhva loh yaguichaa'h.

⁴⁵ Bwiinn za'ca rñi'za cohsa za'ca, laasii cohsa za'ca naa nin nuu sto' ba, nee bwiinn nadxaaba rñi' ba ganaalla cohsa dxaaba za, laasii ni'chi nuu sto' ba. Cun rwa' bwiinn rñi' ba dxyi'dxyi nin nuu sto' ba.

Bwiinn ra' nin bwi'hnncha'yi chiohpa yuu'
(Mt. 7.24-27)

⁴⁶ Rahbi za Jesuhs:

—¿Xixnaa rñi' tu loon: “Ballwaa'n, ballwaa'n”, nee ayi ruhnn tu cweenta xchi'dxyi'hn?

⁴⁷ Guiñaan loh tu chyu xñah ziga xñah bwiinn nin ruzo'badxiahga garaa nin rñi'n.

⁴⁸ Xñah ba ziga xñah tuhbi bwiinn nin baza' tuhbi yuu'. Galoh guda'hn ba gueeta roo' chi'chi bwi'hnn ba simieentu yihca tuhbi dxiah. Ya chin guya'loh yuu', chi'chi biaaba tuhbi ñihsadxiah xihn, bie'ta tuhbi ñihsyuhdo' gui'w hasta bwi'hnn bwiinn chi yuu'. Ya ñihsyuh chi guhcacaa'han tihxi yihdzi ba per nin blaaqui'hn ayi bañi'bin yuu' chi laasii dzi'tsi bidxi'dxiun yihca dxiah chi.

⁴⁹ Ya bwiinn nin ayi rzo'badxiahga xchi'dxyi'hn nee ayiza ruhnn ba nin ra'pihn, xñah ba ziga xñah tuhbi bwiinn nin bwi'hnn tuhbi yihdzi Ñi'h zigachi'hzi guhcan, ayi xi simieentu bwi'hnn ba. Ya chin bie'ta ñihsyuhdo' chi'chi guhcacaa'han tihxi yuu' chi, ya gurih gaduhbitii' yuu' chi.

7

Basiaca Jesuhs la'h xmooza tuhbi bwiinn Romanu nin rnabwa'
(Mt. 8.5-13)

¹ Ya chin guya'loh guñi' Jesuhs loh ra' bwiinn, chi'chi zee Ñi'h tuhbi guihdxyi nin laa Capernaum.

² Ri'chi nuu tuhbi bwiinn romano nin rnabwa' ziga rnabwa' tuhbi capitahn, gohpa ba tuhbi mooza guntsii'hi duxa ba la'h mooza chi, ya loh nin cayahcallu'hu mooza chi amweerla la'h ba gachi.

³ Chin bihn capitahn chi ruu'yidxyi'dxyi ra' bwiinn pur dzi'n roo ra' nin cayuhnn Jesuhs, chi'chi guxe'hla ba paaldae bwiinnguuhla xteenn Israel

tin checa'ha ra' ba la'h Jesuhs tin gusiaca Ñi'h la'h bwiinn nin rahcallu'hu chi.

⁴Ya chin badzihn ra' ba hasta zuu Jesuhs, chi'chi guza'loh cañinee ra' ba la'h Ñi'h tin chegasiaca Ñi'h la'h xmooza capitahn chi, rahbi ra' ba:

—Capitahn rii' rga'ha gacanee lu'h,

⁵laasii la'h ba nadzii'hi duxa ba la'h ra' bwiinn Israel; la'h gahca ba nin gule'he mweeyi guh-cacha'yi xquido' bi'tu'hn nu.

⁶Ya loh nin zeenee Jesuhs la'h ra' ba, ya zegadzihn ra' ba rwaa'yuu', chin badzihn paaldae mihgu nin guxe'hla capitahn chi tin rahbi ra' ba loh Jesuhs:

—Squii' nnah capitahn: Daada, ayi gucwe'za lu'h xtsi'n lu'h pur na'h. ¿Chyuulla naan tin chu'tii lu'h rwaa' yihdzihn?

⁷Pur ayi lasahca'hn ni'chin ayi bie'ldagadxyl'hyihn yu'bilu'h. Cun sola guiñi' si lu'h, nnahncaa xmoo'zahn dxiaca,

⁸laasii nuu bwiinn nin mahzi lasahca ziga lasahca'hn nee rnabwa' ra' ba na'h. Zi'chi gahcaza na'pahn mooza rnabwa'ra'n ba. Chin ra'pihn loh tuhbi ra' ba: “Gwah”, riah ba; ya chin ra'pihn loh stuhbi ra' ba: “Gudaa'”, ri' ba; ya chin ra'pihn loh stuhbi ra' ba: “Guunn lu'h dee'”, ruhnn ban. Ya yu'bilu'h sidela guinabwa' lu'h la'h llia'h rii' gahbi lu'h: “Baria'h tihxi bwiinn ca”, nahpa llia'h garia'han tihxi ba.

⁹Ya chin bihn Jesuhs xchi'dxyi capitahn chi, badxyigaa' loh Ñi'h pur dxyi'dxyi ra' nin guñi' ba, ya biahyi Ñi'h tin guñi' Ñi'h loh ra' bwiinn nin na'hla la'h Ñi'h, rahbi Ñi'h:

—Guchiin nin rñi'n loh tu, nin loh ra' bwiinn Israel ayi badxeela'hn nin tuhbi bwiinn nin riachiisto' ñi'h xchi'dxyi'hn ziga riachiisto' daada capitahn rii'hin.

¹⁰ Ya chin babia'garii ra' bwiinn nin guxe'hla capitahn chi para yihdzi ba, chi'chi bwa'ha ra' ba la'xmooza ba chi biaca.

Bacwa'hn Jesuhs la'h llii'n tuhbi gunna'hviuhda loh guelguhchi

¹¹ Ya la'n dxyih ra' chi gwah Jesuhs tuhbi gui-hdxyi nin laa Naihn, gwanee Ñi'h xpwiinn ra' Ñi'h neezaa ziahan ra' bwiinn zi gwana'hla la'h Ñi'h.

¹² Ya chin zegadzihn ra' ba gahxu rwa'a' gui-hdxyi chi bwa'ha ra' ba ze'nee ra' bwiinn gui-hdxyi chi tuhbi guetaguhla zegaca'tsi ra' ba. Ya guetaguhla chi tuhbidxi'h bi naa bi llii'nga'n tuhbi gunna'hviuhda. Ya ziahan bwiinn gui-hdxyi chi bwi'hnn compañu la'h gunna'hviuhda chi zegaca'tsi ra' ba llii'nga'n ba.

¹³ Ya chin bwa'ha Jesuhs ni'chi, chi'chi balah-sasto' Ñi'h la'h gunna'hviuhda chi, rahbi Ñi'h:

—Ayiru gu'n lu'h.

¹⁴ Chi'chi gwabiiga Jesuhs cwee' toombra nin na' bwiinnguuchi chi, ya guna'zu Ñi'h tihxi toombra chi. Chi'chi guleeza ra' bwiinn nin nu'a la'h guetaguhla chi. Chi'chi rahbi Jesuhs loh guetaguhla chi:

—Nu'bi, jgwastii! Na'h cañi'n loh lu'h.

¹⁵ Ya chin gwastii nu'bi nin guhchi chi, chi'chi guzohba bi, ya bañi' bi, chi'chi badi'hi Jesuhs la'h bi la'h xmah bi.

16 Ya chin bwa'ha ra' bwiinn nin zegaca'tsi la'h bi bacwa'hn Jesuhs la'h bi, chi'chi bidxyihbi duxa ra' ba laasii bwa'ha ra' ba guhca bacwa'hn Jesuhs la'h nu'bi chi loh guelguhchi, ya guza'loh riiñi' ra' ba:

—¡Bayi Dxiohs sihn chuhla naa Ñi'h! ¡Tuhbi bwiinn nin mahzi lasahca nin rñi' xchi'dxyi Dxiohs la'ba badzihn nezloh nu'h!

Neezaa rahbi ra' ba:

—La'Dxiohs badzihn gacanee Ñi'h la'h ra' xpwiinn Ñi'h.

17 Nee gaduhbi Judea bidi'chi dxyi'dxyi nin bwi'hnn Jesuhs, neezaa garaa ra' guihdxyi nin rii nezchi.

Xpwiinn Jwahn nin baro'bañihsa bwi'hnn tuhbi guelgunaabadxyi'dxyi loh Jesuhs

(Mt. 11.2-19)

18 Ya xpwiinn ra' Jwahn nin ruro'bañihsa bwii'yidxyi'dxyi ra' ba loh Jwahn garaatii' nin bwi'hnn Jesuhs.

19 Chi'chi gudihdxyi Jwahn chiohpa xpwiinn ba, tin guxe'hla Jwahn la'h ra' ba gwaganaabadxyi'dxyi ra' ba loh Jesuhs:

—¿Ta yi'h naa lu'h Crixtu nin dxyubwe'za nu, o zachibwe'za nu stuhbi bwiinn?

20 Ya chin badzihn ra' bwiinn chi loh Jesuhs, chi'chi rahbi ra' ba loh Ñi'h:

—Jwahn nin ruro'bañihsa guxe'hla la'h nu tin zo'paganaabadxyi'dxyi nu loh yu'bilu'h, ¿ta yi'h naa lu'h Crixtu nin dxyule'za nu o nahpa gachile'za nu stuhbi ba?

21 Ya hohragahca nin badzihn ra' ba, cagasiaca Jesuhs nuhn ra' bwiinn nin rahcallu'hu de guriin-guriin gueldxyihdxyi, neezaa nin nuu bwiinndx-aaba la'n lasto' ra' ñi'h ya ziahan ra' bwiinni'hn nin rahca loh ñi'h biaca loh ra' ba,

22 ya guhdzi Jesuhs loh ra' bwiinn nin guxe'hla Jwahn, rahbi Ñi'h:

—Gulcheguhtsi loh Jwahn garaa nin bwa'ha tu nee garaa nin bihn tu. Gulgahbi loh Jwahn: “Bwiinn ra' nin rahcaloh ñi'h la'loh ra' ba biaca, bwiinn ra' nin ayi nuu sah la'ra' ba bazah, bwiinn ra' nin rahchi guii'dxiu tihxi ñi'h la'guii'dxiu chi guñihchiloh tihxi ra' ba, bwiinn ra' nin rahcadxi-ahga ñi'h, la'dxiahga ra' ba ballaala, bwiinn ra' nin guhchi la'ra' ba babahn loh guelguhchi, ya bwiinn prohbi ra' nin cabweeza gacanee Dxiohs la'h ra' ba cagazo'badxiahga ra' ba dxyi'dxyi nin guhlda'h la'h ra' ba loh duhlda.

23 Dichohsa ra' bwiinn nin riu'nbwa' na'h, nin ayi cwe'hesto' ñi'h na'h.”

24 Ya chin ziaa ra' bwiinn nin guxe'hla Jwahn, chi'chi guzo'baloh cañi' Jesuhs loh ra' bwiinn xcweenta Jwahn, rahbi Ñi'h:

—¿Chyu ni'ca gwagua'ha tu nezloh dahan? ¿Ta tuhbi bwiinn nin ziaa-zie' lligaaba ñi'h ziga tuhbi ñihta nin bieehla gudzihibi bwih?

25 Sidela ayi guhca zi'chi, ¿xilla gwagua'ha si chi'h tu? ¿Ta gwagua'ha tu tuhbi bwiinn ziga nin nahcu lahdxi za'ca? Sola hasta nuu puura yuu' za'ca ziga xteenn rrehyi guidxeela bwiinn zi'chi.

26 ¿Xi gwagua'ha chi'h tu? ¿Ta gwagwia'ha tu tuhbi daada nin rñi' xchi'dxyi Dxiohs? Guchiin,

bwiinn chi mahzi lasahca ziga naa ba tuhbi daada nin rñi' xchi'dxyi Dxiohs.

²⁷ Laasii Jwahn naa ndxi'hw nin ruze'ta Xchihtsi Dxiohs hasta caa dxyi'dxyi ra' rii': “Zixe'hla'hn tuhbi xpwii'nnahn dxi' loh lu'h tin la'h ba guzuh-nayaa neziuh nin chee lu'h.”

²⁸ Ñaan loh tu, loh garaa bwiinn nin ayi rahlanee Spíritu Saantu ayi nin tuhbi ra' ba naa mahzi bwiinn lasahca loh Dxiohs que Jwahn. Per ya chyuchi'hzi bwiinn nin rahlanee Spíritu Saantu chuu ba loh xquelrnabwa' Dxiohs nin gue'du gadzihn, mahziru lasahca ba que Jwahn.

²⁹ Chin bihn ra' bwiinn dxyi'dxyi ra' rii', neezaa bwiinn ra' nin rsadxihlli impweestu, guhcabwa' ra' ba ruhnn Dxiohs guelguxchiisi za'ca laasii baro'bañihsa Jwahn la'h ra' ba.

³⁰ Per bwiinn fariseu ra' cun mwehsu ra' nin ruluu'yi xlehyi guehtu Moisehs gule'he sto' ra' ba guelnaza'ca nin ñuhnn Dxiohs para la'h ra' ba laasii ayi guclaa'dzi ra' ba ñuro'bañihsa Jwahn la'h ra' ba.

³¹ Rahbi za Jesuhs loh ra' ba:

—¿Chyu bwiinn xñah ziga xñah bwiinn ra' rii', nee xa naa ra' ba?

³² Xñah ra' ba ziga xñah ra' biñi'n nin zohbadzihta ziga loh dxiaa' nee rñi' ra' bi jweersi loh ra' lasaa' ra' bi: “Bachidxi'lda nu flauta tin ñudxia'ha tu per ayi badxia'ha tu; neezaa bidxi'lda rwaa' nu dxyi'dxyi nalaasa tin ñu'n tu, per ayi za bi'n tu.”

³³ Laasii bi' Jwahn nin ayi gudahw ba ziahan nee ayi za gwaa' ba nin tuhbi clahsa vihnnu ya la'h tu nnah tu: “Bwa'ha, pweda nuu tuhbi bwiinndx-aaba lasto' Jwahn ni'chin ruhnn ba zi'chi.”

³⁴ Nee lwehgu badzihna'hn ziga naan Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw, raawuhn nee ree'zahn vihnnu ya la'h tu nnah tu: “Bwa'ha xa rahw lu'h nee bwa'ha xa ree' za lu'h vihnnu, nee bwa'ha xa radxa'ga lu'h loh ra' bwiinn duhlda nee neezaa loh ra' nin rsadxihlli impweestu.”

³⁵ Zi'chi rñi' tu pur garaa nin ruhnn Dxiohs, per bwiinn nin guchii rahcabwa' dxyi'dxyi, guuyi ra' ba xnehza duxa naa ziga ruhnn Dxiohs.

Gwatahw Jesuhs tuhbi guelwahw rwaa' yihdzi Simohn nin naa fariseu

³⁶ Guñi' tuhbi bwiinn fariseu loh Jesuhs, rahbi ba:

—Dxi' lu'h rwaa' yiidzihn tin guida'w nu'h.

Ya gwanee Jesuhs la'h ba rwaa' yihdzi ba, chi'chi gurih ra' ba nez hasta zuu mweella.

³⁷ Ya guyuu' tuhbi bwiinn guiidxyi chi gahca nin naa tuhbi gunna'h dxaaba. Chin bihn bi zeetahwnee Jesuhs la'h bwiinn fariseu chi, chi'chi gwanee bi tuhbi mwehdxu bi'tu'hn nsehchi nahxi nin lasahca duxa mweeyi ya neezaa mwehdxu'hn lasahcazan.

³⁸ Ya chin badzihneee gunna'h chi mwehdxu'hn nsehchi'hn chi, bazu'nllihbi bi nez dihtsi Jesuhs, ya baru'hn bi, guzo'baloh cayu'n bi, ya cun ñihsabwii nin cayaaba loh bi gudxi'bi bi ñaa' Jesuhs, ya bacwihdzi gahca bi ñaa' Jesuhs cun dxyichiyihca bi, chi'chi bacha'garwaa' bi ñaa' Ñi'h, cun guda'bi bi nsehchi chi ñaa' Ñi'h.

³⁹ Ya fariseu nin gunaaba gwatahw Jesuhs tuhbi guelwahw yihdzi ba, chin bwa'ha ba nin bwi'hnn gunna'h chi, bwi'hnn ba lligaaba: “Sidela daada rii' guchii ba rñi' ba xchi'dxyi Dxiohs, nahpa

gacabwa' ba chyu gunna'h rii' nin bie'dxi'n nez cwee' ba nee xa naa xtuhlda bi, laasii gunna'h rii' gunna'h dxaaba bi.”

⁴⁰ Chi'chi rahbi Jesuhs loh bwiinn fariseu chi:

—Simohn, na'pahn tuhbi dxyi'dxyi guiñi'n loh lu'h.

Chi'chi rahbi bwiinn fariseu chi loh Ñi'h:

—Gunnahan loon, mwehsu.

⁴¹ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ba:

—Chiohpa bwiinn nuza'bi mweeyi loh tuhbi bwiinn, ya ruhnn ba llii'nan. Tuhbi ba nuza'bi ga'yu gaywa'h denario (ziga ruhnn tuhbi bwiinn gahn loh tuhbi yihza garolda), stuhbi ba nuza'bi chywa'h bitsi'hsin (zigachi'h ruhnn tuhbi bwiinn gahn loh chiohpa bwe'hw).

⁴² Nee coma ayi nahpa ra' ban ñadxihlli ra' ban, ya bwiinn chi guridxyiisto' ba pur mweeyi nin nuza'bi ra' bwiinn chi loh ba. Yannah gunnah guidia'han ¿cuun bwiinn nin mahzi gantsii'hi la'h bwiinn nin rbwe'dxi'hn mweeyi rii'?

⁴³ Ya chi'chi rahbi Simohn loh Jesuhs:

—Pwehda bwiinn nin baza'bi ziahan mweeyi loh ba.

Chi'chi rahbi Jesuhs:

—Xnehza guiñi' lu'h.

⁴⁴ Lwehgu bwa'ha Jesuhs loh gunna'h chi, chi'chi rahbi Ñi'h loh Simohn:

—Bwa'ha gunna'h rii'. Chin guyu'tiin rwaa' yihdzi lu'h, ayi gule'he lu'h nuhn ñihsa ñidxi'bi ñaa'hahn, ya la'h bi gudxi'bi bin cun ñihsabwii nin biaaba loh bi, ya bacwihdzi gahca bin cun dxyichyihca bi;

⁴⁵ ya yi'h ayiza bacha'garwaa' lu'h na'h ziga naa costuumbre, ya la'h bi dez guyu'tiin cagacha'garwaa' bi ñaa'hahn.

⁴⁶ Ayiza guda'bi lu'h nsehchi yi'cahn ziga naa costuumbre ya la'h bi guda'bi bi nsehchi nahxi ñaa'hahn.

⁴⁷ Ni'chin cañi'n loh lu'h la'garaatii' xtuhlda ziahan bi basia'pitiin laasii nadzii'hi bi Dxiohs gaduhbisto' bi. Ya bwiinn nin gulliaa' rusia'pitii Dxiohs xtuhlda ñi'h, gullia'za nadzii'hi ra' ba la'h Ñi'h.

⁴⁸ Chi'chi rahbi Jesuhs loh gunna'h chi:

—La'xtuhlda lu'h basia'pitiilahn.

⁴⁹ Ya chin bihn ra' garaa bwiinn nin zohbantee Ñi'h hasta zuu mweela dxysi'dxyi ra' chi, guzo'baloh riñi' loh lasaa' ra' ba, rahbi ra' ba:

—¿Chyulla Daada rii'? ¡Hasta xtuhlda ra' bwiinn rusia'pitii ba!

⁵⁰ Per gwazahtii' guñi' Jesuhs loh gunna'h chi, rahbi Ñi'h:

—La'lu'h gula'h loh xtuhlda lu'h laasii gwachisto' lu'h xchi'dxyi'hn. Bwaa nnah gulahchidxyi-isto' lu'h.

8

Gunna'h ra' nin bwi'hnn cumpahñu la'h Jesuhs

¹ Ya chin guhca dee', guca'nzaa Jesuhs ziahan guiidxyi cun rraandxu ra' bati'chi Ñi'h xchi'dxyi Dxiohs tin chu'tii ra' bwiinn loh xquelña'ñih Dxiohs, nee cun tsi'h bichiohpaza xpwiinn Ñi'h ca'nzanee Ñi'h,

² neezaa paaldaa ra' gunna'h ca'nzanee Ñi'h, ya gunna'h ra' chi naa nin basiaca Jesuhs. Babwe'he Ñi'h bwiinndxaaba sto' paaldaa ra' ba ya spaaldaa ra' ba basiaca Ñi'h gueldxyihdxyi nin guhca ra' ba. Loh ra' ba ze' María nin laa Magdalena nin baria'h gahdzi bwiinndxaaba sto' Ñi'h.

³ Neezaa Jwahna che'hla Chuza nin rahpa xixteenn Herodes neezaa Susahn, ya ziahanru chyuca ra' gunna'h badxa'galasaa' ra' ba tin bwi'hnn ra' ba cumpahñu la'h Jesuhs.

*Yuh za'ca cun yuh nin ayi gallu'yi
(Mt. 13.1-9; Mr. 4.1-9)*

⁴ Ya chi'chi biria'h ra' ziahan bwiinn ziahan guihdxyi ra' tin gwaguaia'ha ra' ba hasta zuu Jesuhs, ya chin badiaa'ha ra' ba loh Ñi'h, chi'chi gule'he Ñi'h tuhbi cweenta nin ruluu'yi, rahbi Ñi'h:

⁵ —Biria'h tuhbi bwiinn zeegati'chi ba xpiñih ba. Ya gaduhbi cagati'chi ban biaaba nuhnan loh neziuh, lwehgu bazu'ña' bwiinn ra' yihcara'n ya gudahw gahcaza maani'hnra'n.

⁶ Ya snuhnan biaaba lahda dxiah hasta nuu gullia' yuh, ya chin gutahnnan, lwehgu gahca gubihdzin laasii ayi guyuu' xcohpa ri'chi.

⁷ Ya snuhnan biaaba la'n yaguihchi, ya gutahnee'hen yaguihchi ra' chi ya ayi basaa'n yaguihchi ra' chi ñi'roo'hon ni'chin nin ayi xi guyuu' lohon.

⁸ Ya snuhnan biaaba loh yuh za'ca, ni'chiyi guroo' guhcan, pur tuhbin guhcan tuhbi gaywa'h llooba.

Ya chin guya'loh guñi' Jesuhs ni'chi, chi'chi guñi' Ñi'h jweersi loh ra' bwiinn, rahbi Ñi'h:

—Sidela riuu' tu ria'zi tu dxyi'dxyi ra' rii', gul-gaca'dxiahgan.

Xixnaa bwii'yidxyi'dxyi Jesuhs cweenta ra' rii'

⁹ Ya chi'chi gunaabadxyi'dxyi xpwiinn Ñi'h loh Ñi'h xiñin guñi' Ñi'h.

¹⁰ Chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Dxiohs gahca rñi' loh tu tin gacabwa' tu cohsa ra' xteenn xquelrnabwa' Ñi'h. Ya cohsa ra' chi ayi guñi'nayaa Ñi'hn loh ra' bwiinn. Ni'chin cweenta ra' si rñi'n loh ra' bwiinn tin gwa'ha ra' ba per ayi gacabwa' ra' ba; dxihn ra' ba per ayi gaann ra' ba xiñin.

Bwii'yidxyi'dxyi Jesuhs xa naa xcweenta bwiinn nin gulahchi biñih

(Mt. 13.10-17; Mr. 4.10-12)

Rahbiza Jesuhs:

¹¹ —Dee' naa nin rñi' cweenta nin guñi'n loh ra' bwiinn. Biñih ra' chi naa ziga xchi'dxyi Dxiohs.

¹² Ya biñih nin biaaba loh neziuh ni'chi naa ziga bwiinn nin baca'dxiahga xchi'dxyi Dxiohs per ayi guya'zi dxyi'dxyi chi lasto' ra' ba laasii naguihdzin lwehgu ze' bwiinndaaba mahziru rusia'pitii ban tin para ayi chechiisto' ra' ba dxyi'dxyi chi nee ayi ta'h ra' ba loh duhlda.

¹³ Ya biñih nin biaaba lahda dxiah hasta nuu gullia' yuh, ni'chi naa ziga bwiinn nin baca'dxiahga xchi'dxyi Dxiohs, guca'ha ra' ban cun guuxta zezahnee ra' ban paaldaa dxyih. Ya chin rzahcazii ra' ba saca riana'hla ra' ba dxyi'dxyi chi, mejor rbwe'hehesto' ra' ban laasii ayi nahpa ra' ba dul-baa' cha'yi.

14 Ya biñih nin biaaba la'n yaguihchi, ni'chi naa ziga bwiinn nin baca'dxiahga xchi'dxyi Dxiohs, ya chin zee ra' ba loh neziuh ruhnna'ra' ta ra' ba lligaaba xtsi'n ra' ba nee cohsa za'ca nin xclaa'dzi ra' ba guica'ha ra' ba, nee loh nasaa nabahan ra' ba. Pur lligaaba ra' chi ni'chin ayiru xclaa'dzi ra' ba guunn ra' ba dzi'n nin xclaa'dzi Dxiohs.

15 Ya biñih nin biaaba loh yuh za'ca ni'chi naa ziga bwiinn nin baca'dxiahga xchi'dxyi Dxiohs ya bwiinn chi rca'ha ban gaduhbi sto' ba. Ayi chuu dxyih gusaa'n ra' ban. Cun paseensi zezah ra' ba xneziuh Dxiohs. Bwiinn ra' chi naa ziga tuhbi yahga ninahxi nin rcah tuhbi cwa'h ninahxi za'ca loh ñi'h.

Xcweenta tuhbi bia'ñih
(Mt. 13.18-23; Mr. 4.13-20, 21-25)

Rahbiza Jesuhs:

16 —Ayi tuhbi nin guca'dxih tuhbi bia'ñih rala'n o dxie'w yihcan, ayiza nin cu'tii'hin llaa'n tuhbi lu'hn. Mejor guza'bi lu'hn guiya' guzia'ñihin tin nin chu'tii rwaa' yihdzi lu'h gwa'ha za'ca ra' ba bia'ñih chi.

17 Zi'chi gahcaza garaa nin ñie'w loh Ñi'h nahpa guillaalan tin gwa'ha ra' ba xiñin, nee garaa nin nuula'n nahpa gwa'ha ra' ba xiñin tin dxiau'nbwa' ra' ban.

18 Ya zi'chi gahca gulgaca'dxiahga za'ca tin garaa bwiinn nin rahcabwa' xchi'dxyi Dxiohs, mahziru gudi'hi Ñi'h guelrahcabwa' la'h ra' ba. Ya la'h ra' nin ayi ruca'dxiahga xchi'dxyi Dxiohs, zusia'pitii Ñi'h dxyi'dxyi nin nuu sto' ra' ba.

Xmah Jesuhs cun bwihtsi ra' Ñi'h
(Mt. 12.46-50; Mr. 3.31-35)

¹⁹ Chi'chi badzihn xmah Jesuhs cun bwihtsi ra' Ñi'h hasta cagaluu'yi Ñi'h, per ayi guhca ñabiiga ra' ba cwee' Ñi'h laasii dxi'bi ziahan bwiinn rii ri'chi.

²⁰ Chi'chi gwaguihtsi bwiinn loh Jesuhs, rahbi ra' ba:

—Xmah lu'h cun bwihtsi ra' lu'h rii ra' dihtsi yuu', xclaa'dzi ra' ba gwa'ha ra' ba yi'h tin guiñi' ra' ba loh lu'h.

²¹ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' bwiinn chi:

—Ayi la'si dxi'h ra' ba naa bwiinn lasaa'hahn, sino que nee garaa ra' bwiinn nin riuu' ria'zi xchi'dxyi'hn nee guzo'badxiahga ra' ban bwiinn chi naa xmaa'n cun bwiitsira'n.

Bacwe'za Jesuhs tuhbi bwihroo' loh ñihsa
(Mt. 8.23-27; Mr. 4.35-41)

²² Guyuu' tuhbi dxyih guyu'tii Jesuhs la'n tuhbi laancha cun xpwiinn Ñi'h, chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Gulcho'ho choo nu'h stuhbi lahdu rwaal ñihsa ca.

Ya chi'chi zee ra' ba tuhbi loh ñihsa.

²³ Ya gaduhbi zeedii'dxi ra' ba galaayi loh ñihsa chi, guhta'llgahsi Jesuhs. Hohrchi guzo'baloh tuhbi bwih roo' loh ñihsa nez zee ra' ba, ya guzo'baloh guteesa ñihsa chi la'n laancha amwer ñiza'biguee'lan ñihsa.

²⁴ Ya chi'chi gwah xpwiinn Jesuhs hasta na'llgahsi Ñi'h, ya bacwa'hn ra' ba la'h Ñi'h, rahbi ra' ba:

—¡Mwehsu, Mwehsu, babahn! ¡Amweer la'nu'h sa'biguee'la ñihsa!

Chi'chi lwehgu gwastii Jesuhs, guñi' Ñi'h loh bwih chi cun loh ñihsa tin cweezan. Ya lwehgu gahca guridxyii ra'n.

²⁵ Ya chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' xpwiinn Ñi'h:

—¿Xixnaa ayi riachiisto' tu Dxiohs tin gacanee Ñi'h la'h tu?

Ya la'h ra' ba bidxyihbi duxa ra' ba neezaa badxyigaa'loh ra' ba la'h Jesuhs, ya gunaabadxyi'dxyi loh lasaa' ra' ba, rahbi ra' ba:

—¿Chyuulla naa bwiinn rii'? ¿Hasta bwih cun ñihsa rnabwa' ba nee rzohbadxiahga ra'n xchi'dxyi ba!

Tuhbi bwiinn Gadara nin guyuu' ziahan bwiin-ndxaaba sto' ñi'h

(Mt. 8.28-34; Mr. 5.1-20)

²⁶ Ya chin badzihn ra' ba loh yuh xteenn Gadara nin rii stuhbi lahdu rwaa' ñihsa xteenn Galilea,

²⁷ chi'chi baria'h Jesuhs la'n laancha tin guzuh Ñi'h loh yuh, chi'chi gwabiiga tuhbi bwiinn gui-hdxyi chi. Bwiinn chi guhcala xchih nuu bwiin-ndxaaba sto' ba. Ayi guhta ba lahdxi ayiza guyuu' ba la'ñuu' sino que puura lahda ra' ba' guyuu' ba.

²⁸ Ya chin bwa'ha ba la'h Jesuhs, bazu'nllihbi ba nez loh Ñi'h guñi' ba jweersi, rahbi ba:

—¿Xix ze'chuu lu'h rii', Jesuhs Llii'n Dxiohs nin nuu nabahandzi'tsi dxibaa'? ¿Rdxi'hna'hn loh lu'h ayi gusa'cazii lu'h na'h!

²⁹ Guñi' bwiinndxaaba nin nuu sto' bwiinn chi dxyi'dxyi rii' laasii canabwa' Jesuhs la'h ba, tin garia'h ba tihxi bwiinn chi. Ziahanla behsa rdzihtanee bwiinndxaaba chi la'h prohbi bwiinn chi tin mahziru sahcazii ba, ya guhcadu'h ba cun

cadehn biyi'bidzi'tsi naa ba cun ñaa' ba cun dxi'ba ra' nin rchi'bi suldahdu naa bwiinn, per la'h ba bachyuu'ga ban pur xquelnadxipa bwiinndxaaba nin nuu sto' ba ya bwiinndxaaba chi gule'caa la'h ba zihtu hasta ayi bwiinn.

³⁰ Chi'chi gunaabadxyi'dxyi Jesuhs loh bwiinndxaaba chi, rahbi Ñi'h:

—¿Chyu laa lu'h?

Chi'chi rahbi ba:

—Legiohn.

Squii rahbi ba laasii ziahan bwiinndxaaba guyu'tii sto' ba.

³¹ Ya bwiinndxaaba ra' chi gunaaba loh Jesuhs ayi guixe'hla Ñi'h la'h ra' ba gabihldxyi.

³² Ya ri'chi riiyahw ziahan ra' cuuchi loh dahan chi gahxu nez rii ra' ba, ya gudxi'hn ra' bwiinndxaaba ra' chi tin gusaa'n Jesuhs chu'tii ra' ba la'n ra' ma. Ya chin guzi'guelhda Jesuhs guunn ra' bwiinndxaaba chi zi'chi,

³³ chi'chi baria'h ra' ba sto' bwiinn chi chi'chi biuu'garii ra' ba la'n cuuchi ra' chi. Ya chin guyu'tii ra' bwiinndxaaba chi la'n ra' ma, chi'chi ballu'n ra' ma gwatsi'biloh ra' ma rwaa' tuhbi bataa'ha caa tuhbi guee'la, ya ri'chi gwaa'ñihsa ra' ma guhchi ra' ma.

³⁴ Ya chin bwa'ha ra' nin cayahpa la'h ra' ma ni'chi bidxyihbi duxa ra' ba lwehgu ballu'n ra' ba tin gwaguihtsi ra' ba loh bwiinn guihtxyi cun bwiinn rrandxu ra' xcweenta nin guzahca ra' ba.

³⁵ Chi'chi biria'h ra' bwiinn Gadara neezaa bwiinn guihtxyi ra' nin rii nehzchi zeegua'ha ra' ba nin guhca loh dahan chi. Ya chin badzihn ra' ba nez hasta zuu Jesuhs, bwa'ha ra' ba la'bwiinn

nin baria'h bwiinn dxaaba ra' sto' ñi'h la'ba zohba hasta zuu ñaa' Jesuhs, nahcu ba lahdxi ayi xi rahcaru yihca ba, ya bwiinn ra' nin bwa'ha ra' ni'chi bidxyihbiza ra' ba.

³⁶ Ya bwiinn ra' nin bwa'haloh xa guhca, bwii'yidxyi'dxyi ra' ba xa babwe'he Jesuhs bwiinn dxaaba ra' sto' bwiinn chi.

³⁷ Chi'chi garaa ra' bwiinn Gadara neezaa ra' bwiinn guihdxyi nin rii nezchi, gunaaba ra' ba dxiu'nehza Jesuhs ri'chi laasii cadxyihbi duxa ra' ba. Ni'chin nin biu'garii Jesuhs la'n laancha chi tin gubia'garii Ñi'h nez hasta ze' Ñi'h.

³⁸ Cun nee bwiinn nin baria'h bwiinn dxaaba ra' sto' ñi'h gunaaba ba loh Jesuhs si'guehlda Ñi'h chenee ba la'h Ñi'h, per gunabwa' Jesuhs dxia'hansi ba, rahbi Ñi'h loh ba:

³⁹ —Babia'garii rwaa' yihdzi lu'h tin bati'chi dxyi'dxyi loh lasaa' ra' lu'h xcweenta garaa nin bwi'hna'h pur yi'h.

Chi'chi ziaa ba, bati'chi ba dxyi'dxyi loh gaduhbi guihdxyi chi pur bwen nin bwi'hnn Jesuhs la'h ba.

Lli'ndxa'pa Jairu neezaa tuhbi gunna'h nin bidxi' xahba Jesuhs

(Mt. 9.18-26; Mr. 5.21-43)

⁴⁰ Ya chin babia'garii Jesuhs stuhbi lahdu rwaa' ñihsa, chi'chi bagahpaDxiohs bwiinn ra' nin riibweeza la'h Ñi'h nez chi.

⁴¹ Chi'chi badzihn tuhbi bwiinn nin laa Jairu loh Jesuhs, bwiinn chi rnabwa' tuhbi guido' bi'tu'hnn

nin nuu guihdxyi chi, ya bazu'nllihbi ba nezloh Jesuhs, bwi'hnn nalaasa loh ba gunaaba ba chenee ba Jesuhs yihdzi ba,

⁴² laasii tuhbidxi'h llii'ndxa'pa ba nuu. Nuu bi tsi'h bichiohpa yihza, per cayahcallu'hu bi, amwer gachi bi.

Ya loh nin zeenee Jesuhs la'h Jairu para yihdzi ba, ziahanroo'za bwiinn zee gadiidxi Ñi'h hasta dxiigah bate'he ra' ba la'h Ñi'h.

⁴³ Loh ra' ba dxa'ga tuhbi gunna'h nin rahcallu'hu. Guhcala tsi'h bichiohpa yihza cagasahcazii gueldxyihdxyi la'h bi. Lliaa'zi bañihchi bi garaa xmweeyi bi guca'ha ra' nin ruhnn rramwehdxi.

⁴⁴ Ya gwabiiga gunna'h chi dihtsi Jesuhs tin bidxi' bi loh xahba Ñi'h, hohrchigahca lwehgu biaca bi.

⁴⁵ Chi'chi gunaabadxyi'dxyi Jesuhs, rahbi Ñi'h:

—¿Chyuni'ca bidxi' na'h?

Ya garaa ra' ba rahbi ra' ba:

—Nin tuhbi nu.

Chi'chi rahbi Pehdru loh Jesuhs:

—Mwehsu, bwiinn ra' rgo'bañuh xahba lu'h, rca'naa gahca ra' ba yi'h; ¿xi para guinaabadxyi'dxyi lu'h: “Chyuni'ca bidxi' na'h”?

⁴⁶ Per rahbilaga'h Jesuhs:

—Nuu tuhbi bwiinn nin bidxi' na'h laasii guhcabwa'n basiaca xquelrnabwa'n la'h ba.

⁴⁷ Ya chin guhcabwa' gunna'h chi la'Jesuhs naann bidxi' bi xahba Ñi'h, chi'chi bidxyihbi bi gwabiiga bi guza'loh xchihchi bi, bazu'nllihbi bi nez ñaa' Ñi'h, tin guhdzi bi delaanta loh ra' bwiinn

bidxi' bi la'h Ñi'h nee hohrachi gahca biaca bi gueldxyihdxyi nin rahca bi.

⁴⁸ Chi'chi rahbi Jesuhs:

—Xii'hihn, guhca basia'cahn yi'h pur gwachi-isto' lu'h na'h. Bwaa nnah, gulahchidxyiisto' lu'h.

⁴⁹ Gaduhbi cañi' gahca Jesuhs ni'chi badzihn tuhbi bwiinn nin ze' rwaa' yihdzi Jairu, rahbi ba loh Jairu:

—La'llii'ndxa'pa lu'h guhchila; ayiru gucwe'za lu'h xtsi'n Daada Mwehsu ca.

⁵⁰ Ya chin bihn Jesuhs ni'chi, rahbi Ñi'h loh Jairu:

—Ayi guidxyihbi lu'h todes chechiisto' lu'h na'h ziaca llii'n lu'h.

⁵¹ Ya chin badzihn ra' ba rwaa' yihdzi Jairu, ayi basaa'n Jesuhs ñu'tii garaa ra' bwiinn; Pehdru si cun Jacobo cun Jwahn cun xpaah dxa'pa chi cun xmaah bi guyu'tii ra' ba la'ñuu'.

⁵² Garaa ra' bwiinn nin rii rwaa' yuu' chi riuyu'n ra' ba pur la'h bi. Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—Ayi ru'n tu; na'llgahsizi bi, ayi guhchidxi'h bi.

⁵³ Ya sola ballihdzinee ra' ba la'h Jesuhs laasii naann ra' ba guhchi bi.

⁵⁴ Chi'chi guna'zu Jesuhs naa bi, guñi' Ñi'h jweersi, rahbi Ñi'h:

—¡Dxa'pwi'hn, gwastii!

⁵⁵ Hohrchi gahca babia'garii xquelnabahan bi ya gwastii bi, guzohba bi. Chi'chi gunabwa' Jesuhs gudi'hi ra' ba xi gahw bi.

⁵⁶ Ya xpaah bi cun xmaah bi badxyigaa' duxa loh ra' ba per gunabwa' Jesuhs ayi chyulootii' guuyi ra' ba cohsa nin guhca ri'chi.

9

Guxe'hla Jesuhs gadzi'h bichiohpa xpwiinn Ñi'h tin guunn ra' ba xtsi'n Dxiohs

(Mt. 10.5-15; Mr. 6.7-13)

¹ Ya batiaa'ha Jesuhs gadzi'h bichiohpa xpwiinn Ñi'h tin badi'hi Ñi'h guelrnabwa' la'h ra' ba tin gabwe'he ra' ba bwiinndxaba ra' nin nuu sto' bwiinn ra' neezaa gusiaca ra' ba bwiinn ra' nin rahcallu'hu.

² Neezaa guxe'hla Ñi'h la'h ra' ba tin guluu'yi ra' ba la'h ra' bwiinn la'h hohra biga'ha guinabwa' Dxiohs la'h ra' ba nee gusiaca gahca ra' ba bwiinn ra' nin rahcallu'hu xichi'hzi gueldxyihdxyi.

³ Neezaa rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Ayi xi chenee tu loh nehza, nin buxtohn nin buxa nin guehta nin mweeyi. Ayiza chenee tu chiohpa nehza xahba tu; nin nahcusi tu chenee tu.

⁴ Nee cuunchi'hzi yihdzi bwiinn nin gadzihn tu ri'chi guldxia'han hastayi gadzihn dxyih garia'h tu guihdxyi chi.

⁵ Ya guihdxyi nin ayi guunn cweenta ra' ba xchi'dxyi tu, talgu'nsi garia'h tun per tsiibixgah tu tahba tu tin ni'chi gaca tuhbi sehn guyuu' xtuhlda ra' ba pur ayi gunah ra' ba ñuca'dxiahga ra' ba xchi'dxyi Dxiohs nin ruluu'yi tu.

⁶ Chi'chi guna'zunehza ra' ba guriin-guriinn guihdxyi, tin zegaluu'yi ra' ba xchi'dxyi Dxiohs nee cun zegasiaca gahcaza ra' ba bwiinn ra' nin rahcallu'hu.

Squii' guhca xquelguhchi Jwahn nin baro'bañihsa

(Mt. 14.1-12; Mr. 6.14-29)

⁷ Chin gudii'dxidxiahga gobernador Herodes garaa nin cayuhnn Jesuhs, biche'h ba ayi guh-cabwa' ba xa ñuhnn ba lligaaba laasii riiñi' nuhn bwiinn rahbi la'guehtu Jwahn nin baro'bañihsa babahn.

⁸ Ya snuhn ra' ba riiñi' rahbi la'guehtu Elías baluu'yiloh laga'h, ya snuhn ra' ba rahbi ni'ca naa stuhbi guehtu daada nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs caachieemparoo',

⁹ ya chi'chi rahbi Herodes:

—Na'h gahca gunabwa'n birwa'ha yihca Jwahn. ¿Chyuulla ni'ca chi'h riigaze'ta ra' bwiinn ra' ca?

Ya zeezah cadxi'hyi ba xa guia'ha ba la'h Jesuhs.

Jesuhs baya'n ga'yu mihi bwiinn
(Mt. 14.13-21; Mr. 6.30-44; Jn. 6.1-14)

¹⁰ Ya chin babia'garii ra' xpwiinn Jesuhs, chi'chi bwii'yidxyi'dxyi ra' ba garaa nin bwi'hnn ra' ba nez gwah ra' ba. Chi'chi dxyigahsi biahchinee Ñi'h la'h ra' ba nez ayi chyu bwiinn nuu' gahxu nez ria'han guihtxyi nin laa Betsaida.

¹¹ Ya chin gudii'dxidxiahga ra' bwiinn zee ra' ba nezchi, bagadxi'hyi ra' ba la'h Ñi'h hasta que no badxeela ra' ba la'h Ñi'h, ya chi'chi baga'paDxiohs Jesuhs la'h ra' bwiinn chi, tin guza'loh cayuu'yidxyi'dxyi Ñi'h loh ra' ba xcweenta ziga guinabwa' Dxiohs, ya basiaca gahca Ñi'h la'h ra' bwiinn nin rahcallu'hu.

¹² Ya chin guhca gudxyih, gwabiiga gadzi'h bi-chiohpa xpwiinn Ñi'h, ya rahbi ra' ba loh Ñi'h:

—Baxe'hla bwiinn ra' ca guziaa ra' ba rraandxu o la'n guihtxyi ra' tin nezchi chi'hyi ra' ba hasta

dxia'han ra' ba nee guidxeela gahca ra' ba nin gahw ra' ba tin hasta dxuu nu'h rii' ayi xi nuutii'.

¹³ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' xpwiinn Ñi'h chi:

—¡La'h tu gulgadi'hi nin gahw ra' ba!

Ya rahbi ra' xpwiinn Ñi'h loh Ñi'h:

—Ayi chyu nahpa xi gahw ra' ba, ña'si zaga'yu dxi'h pahn cun schiohpa bwehlda nuu', ¿cayixchi'h chosi' nu nin gahw bwiinn ziahan ra' ca?

¹⁴ Zi'chi rahbi ra' ba laasii bwa'ha ra' ba ziga ga'yu mihi naa ra' bwiinn ra' chi, chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' xpwiinn Ñi'h:

—Gulwahchixnehza ra' ba chywa'h bitsi'hgah ra' ba loh cada tuhbigah cwa'h ra' ba.

¹⁵ Ya zi'chi bwi'hnn ra' ba tin guzohbaxnehza garaatii' ra' bwiinn chi,

¹⁶ ya chi'chi guca'ha Jesuhs gaga'yu pahn chi cun garoopa bwehlda, ya guteesa loh Ñi'h nez guiya' tin badi'hi Ñi'h guelzuxchilli loh Dxiohs pur guelwahw chi. Ya chi'chi gutaa'ha Ñi'hn badi'hi Ñi'hn la'h ra' xpwiinn Ñi'h tin gudxi'zi ra' ban loh ra' bwiinn ziahan ra' chi.

¹⁷ Ya gudahw garaa ra' ba hasta gwadxah ra' ba hasta ayi gunahru ra' ba ñahw ra' ba. Ya chin guya'loh gudahw ra' ba, batiaa'ha ra' xpwiinn Jesuhs nin bia'hancah chi, ya guhcan tsi'h bichiohpa tipi.

Guñi' Pehdru Jesuhs naa Crixtu

(Mt. 16.13-19; Mr. 8.27-29)

¹⁸ Tuhbi dxyih gaduhbi cabwihdxyi-canaaba Jesuhs loh Dxiohs tuhsi Ñi'h badzihn ra' xpwiinn

Ñi'h, chi'chi gunaabadxyi'dxyi Ñi'h loh ra' ba, rahbi Ñi'h:

—¿Chyuni'ca rahbi ra' bwiinn naan?

¹⁹ Chi'chi rahbi ra' ba loh Ñi'h:

—Nuhn ra' bwiinn rahbi yi'h naa lu'h Jwahn nin ruro'bañihsa la'h ra' bwiinn, ya snuhn ra' ba rahbi yi'h naa lu'h guehtu Elías nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs cachieemparoo', ya snuhn ra' ba rahbi yi'h naa lu'h stuhbi guehtu daada nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs cachieempa.

²⁰ Chi'chi gunaabadxyi'dxyi Ñi'h loh ra' ba, rahbi Ñi'h:

—Ya la'haxchi'h tu, ¿xi nah tu chyua na'h?

Chi'chi rahbi Pehdru loh Ñi'h:

—Yi'h nin naa lu'h Crixtu Llii'n Dxiohs nin dxule'za nu.

*Jesuhs guñi' loh ra' xpwiinn Ñi'h xa gachi Ñi'h
(Mt. 16.20-28; Mr. 8.30-9.1)*

²¹ Ya chi'chi gunabwa' Jesuhs loh ra' ba, rahbi Ñi'h:

—Nin guiñaan loh tu ayi guuyi tun loh nin tuhbi bwiinn.

²² Ya chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Na'h naan Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw. Nahpa zuti'dxiloon trabahjw duxa; zusahcaloh bwiinnguuhla ra' nin rnabwa' guido' xteenn Jerusalehn loon, neezaa bixohza ra' nin rnabwa' la'h ra' bixohza, neezaa bwiinn ra' nin ruluu'yi xlehyi Moisehs zibwe'hesto' ra' ba na'h, guuyi ra' ba ayi na'h dxi'hn naan Crixtu nin cabweeza tu. Zidxiinn ra' ba na'h per zabahna'hn chin dxiohna dxyih guhchi'hn.

²³ Chi'chi rahbi Ñi'h loh garaa ra' bwiinn:

—Sidela chyuulla tuhbi tu xclaa'dzi dxie'na'hla na'h nahpa dxia'ldasto' tu garaa xixteenn tu nee xigaaba nin ruhnn tu, tin guillii-guillii nin guiñaansihn guunn tu nee gaca tu zigazi tuhbi bwiinn nin babadzihn hohra gachi,

²⁴ laasii nin xclaa'dzi xquelnabahan ñi'h zuñihchi ban chin gabwihxchih guidxyiyuh stuhbi; ya nin guñihchisi xquelnabahan ñi'h xcweenta xchi'dxyi'hn bwiinn chi zahpa ba guelnabahan nacuubi.

²⁵ Nicala garaa cohsa nin lasahca nin nuu loh guidxyiyuh rii' guica'ha tuhbi bwiinn per sidela ayi guunn cweenta ba xchi'dxyi'hn mahs gueeta gabihldxyi guzee ba nee nicala cohsa ziahan chi gohpa ba ayi gallu'yin laasii ayi bwi'hnn ba cweenta xchi'dxyi Dxiohs,

²⁶ laasii bwiinn nin ratuhyi loh ñi'h pur na'h nee xcweenta xchi'dxyi'hn, zatuhyiza loon la'h ba chin gabia'gariin stuhbi ziga tuhbi Rehyi cun gaduhbi xquelnabwa' xteenn xtaa'dahn cun ziahan xaanjla Ñi'h,

²⁷ nee guchiin nin rñi'n loh tu, nuu bwiinn nin dxa'ga loh tu nahpa zwa'ha ra' ba gadzihn xquelnabwa' Dxiohs antes que gachi ra' ba.

Bidxa'h ziga xñah Jesuhs

(Mt. 17.1-8; Mr. 9.2-8)

²⁸ Ziga xuhinna dxyih gudii'dxi chin guñi' Jesuhs dxyi'dxyi ra' rii', chi'chi gwanee Ñi'h Pehdru cun Jwahn cun neezaa Jacobo gucah ra' ba yihca tuhbi dahan tin cwidxyi-guinaaba Jesuhs Xtaada Dxiohs Ñi'h.

29 Ya gaduhbi cabwihdxyi-canaaba Ñi'h la'h Xtaada Dxiohs Ñi'h, baluu'yiloh guriin xñah Ñi'h nee xahba Ñi'h biahca labwehen ya gucabacha'han.

30 Ya hohrachi gahca baluu'yiloh chiohpa Daada ra' nin cayuu'yidxyi'dxyinee la'h Ñi'h ya daada ra' chi naa guehtu Moisehs cun Elías.

31 Ya Daada ra' chi guhca bacha'hza ra' ba, ya rahbi ra' ba loh Jesuhs xcweenta nin gachi Ñi'h loh guihdxyi Jerusalehn.

32 Ya Pehdru cun schiohpa lasaa' ba basi'naa'han baca'lda la'h ra' ba. Ya chin badi'chi baca'lda loh ra' ba, bwa'ha ra' ba rca'bacha'ha Jesuhs cun garoopa ra' daada nin cayuu'yidxyi'dxyinee la'h Ñi'h,

33 ya chin guhlda hohra nin la'h daada ra' chi dxiu'nehza, chi'chi rahbi Pehdru:

—Mwehsu, bwen duxa dxuu nu'h rii'. Basaa'n guidi'n'cha'yi nu chohnna yuu' bi'tu'hn: tuhbin gaca xteenn yu'bilu'h, stuhbin gaca xteenn Moisehs, ya stuhbin gaca xteenn Elías.

Zi'chi guñi' Pehdru laasii ayi gaann ba xiñin guñi' ba.

34 Ya gaduhbi cañi' Pehdru ni'chi, guza'bi tuhbi xcahyi nez yihca ra' xpwiinn Jesuhs chi ya bia'pa ra' ba la'n xcahyi chi hohrchigahca bidxyihbi duxa ra' ba.

35 Ya chi'chi bihn ra' ba tuhbi rsiaa'ha nin guñi' la'n xcahyi chi:

—Dee naa Llii'nahn nin nadzii'hihn; gulgaca'dxiahga xchi'dxyi bi.

36 Ya chin guya'loh bihn ra' ba dxyi'dxyi ra' chi, bwa'ha ra'zi ba tuhsila Jesuhs zuu ri'chi. Ya

gulu'cha'yisi ra' ba dxyi'dxyi ra' chi la'n lasto' ra' ba, ya ayi chyulootii' bwii'yidxyi'dxyi ra' ban.

Babwe'he Jesuhs tuhbi bwiinndxaaba sto' tuhbi bi'nxtuhbi

(Mt. 17.14-21; Mr. 9.14-29)

³⁷ Ya chin barah gue'la biehta ra' ba rwaa' dahan chi, ya ziahanroo' bwiinn ra' riibweeza la'h Jesuhs;

³⁸ ya lahda bwiinn ra' chi dxa'ga tuhbi ndxi'hw nin guñi' jweersiroo', rahbi ba:

—Mwehsu, balahsasto' lu'h na'h guda' guia'ha lu'h llii'nahn laasii tuhbidxi'h la'h bi naa llii'nga'na'hn,

³⁹ tin gwa'ha lu'h na'zu tuhbi bwiinndxaaba lasto' bi hasta rusacwidxyidxiah ba la'h bi, rahca bi ziga gueldxyihdxyirachiaa' rbwe'he ba bitsi'hn rwaa' bi hasta dxyigah rullu'lla ba la'h bi nee guillii-guillii ruhnnee ba la'h bi zi'chi ayi ruta'h ba la'h bi.

⁴⁰ La'n guna'bala loh xpwiinn ra' lu'h tin ñabwe'he ra' ba la'h bwiinndxaaba chi sto' bi, per ayi ruhnn ra' ba gahn.

⁴¹ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' bwiinn chi:

—¡Ayi, bwiinn ra' nin ayi riachiisto' ñi'h, bwiinn naxihn! ¿Balaaca chi'hlla chu'ne'hn la'h tu tin gazuhlla'ñiihn yihca tu? ¿Balaaca chi'hlla nin gu'nnaahn waanta loh tu?

Chi'chi rahbi Ñi'h loh xtaada bi'nxtuhbi chi:

—¡Guda'nee llii'n lu'h rii'!

⁴² Ya chin zebiiga bi'nxtuhbi chi loh Jesuhs, gudxindxiah bwiinndxaaba chi la'h bi loh yuh guza'loh cana'zu gueldxyihdxyirachiaa' chi la'h bi chi'chi gunabwa' Jesuhs loh bwiinndxaaba chi tin

baria'h ba sto' bi, ya lwehgu gahca biaca bi, chi'chi badi'hi Ñi'h la'h bi la'h xtaada bi.

⁴³ Ya gallee ra' bwiinn nin rii ri'chi badxyigaa' duxa loh ra' ba pur nin bwi'hnn Jesuhs, guhca babwe'he Ñi'h bwiinndxaba sto' bwiinn chi.

*Jesuhs guñi' stuhbilaga'h xa gachi Ñi'h
(Mt. 17.22-23; Mr. 9.30-32)*

Ya gaduhbi nin riiyadxyigaa' ra' bwiinn pur dzi'n roo' nin bwi'hnn Jesuhs, rahbi gahca Ñi'h loh ra' xpwiinn Ñi'h:

⁴⁴ —Gulgaca'dxiahga za'ca garaa dee', gulchuu' gulcha'zi dxyi'dxyi ra' rii'. Na'h naan Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw per ziuu' nin gutoo' na'h loh ra' bwiinn guihdxyiyuh.

⁴⁵ Per la'h ra' ba ayi guhcabwa' ra' ba xiñin ze' loh dxyi'dxyi ra' chi laasii ayi basaa'n Dxiohs ñahcabwa' ra' ba xiñin; ya bidxyihbi za ra' ba ñinaabadxyi'dxyi ra' ba xii ze' loh dxyi'dxyi ra' chi.

*¿Chyu mahzi lasahcaru?
(Mt. 18.1-5; Mr. 9.33-37)*

⁴⁶ Ya chi'chi guza'loh riiñi' ra' xpwiinn Ñi'h cuun nin mahzi lasahca loh ra' ba.

⁴⁷ Per Jesuhs talgu'nsi guhcabwa' Ñi'h lligaaba nin nuu ra' ba. Chi'chi guca'ha Ñi'h tuhbi biñi'n bi'tu'hn bazuh Ñi'h cwee' Ñi'h,

⁴⁸ chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Chyuchi'hzi bwiinn nin nadzii'hi la'h biñi'n rii' xcwee'ntahn nadzii'hi gahcaza ba na'h, ya sidela nadzii'hi ba na'h, neezaa xtaa'dahn nin guxe'hla na'h nadzii'hi ba. Nin mahzi nado'laa'dzi loh tu, ni'chi mahzi lasahca.

Bwiinn nin ayi rñi'yah la'h nu'h, xlahdu nu'h nuu ba

(Mr. 9.38-40)

⁴⁹ Chi'chi rahbi Jwahn loh Ñi'h:

—Mwehsu, bidia'ha nu loh tuhbi bwiinn nin rabwe'he bwiinn dxaaba sto' ra' bwiinn cun xquelrnabwa' lah lu'h, ya bachidi'tsi nu loh ba ayiru guunn ba zi'chi laasii ayi needxi'h ba ca'nzaa ba loh nu'h.

⁵⁰ Chi'chi rahbi Jesuhs:

—Gulgasaa'n bwiinn nin ayi rñi'yah la'h nu'h, tin bwiinn chi xlahdu gahca nu'h nuu ba.

Jesuhs guñi' nadxyi'chi loh Jacobo cun Jwahn

⁵¹ Ya chin ze'gadzihn dxyih gacah Jesuhs dxibaa', chi'chi zee Ñi'h gui hdxyi Jerusalehn, ya ayi bidxyih bitii' Ñi'h cun nin guti'dxiloh Ñi'h ri'chi.

⁵² Ya seguihdu guxe'hla Ñi'h paaldaa xpwiinn Ñi'h delaanta tin chee ra' ba tuhbi gui hdxyi'hn xteenn Samaria chechi'hyi ra' ba canehza dxia'han ra' ba ri'chi.

⁵³ Ya bwiinn samaritana ra' chi ayi guclaa'dzi ra' ba ñu'tinee Jesuhs xpwiinn Ñi'h lahda ra' ba laasii naann ra'ba guzee Jesuhs cun xpwiinn Ñi'h gui hdxyi Jerusalehn.

⁵⁴ Ya chin bwa'ha Jacobo cun Jwahn ni'chi, chi'chi rahbi ra' ba loh Jesuhs:

—Daada, ¿ta xclaa'dzi lu'h gachinabwa' nu dxiaaba dxih llaa'n dxibaa' tin ñihchiloh garaa ra' ba zigazi bwi'hnn guehtu Elías cachieempa chi?

⁵⁵ Chi'chi basia'gariiloh Jesuhs tin bwa'ha Ñi'h loh ra' ba tin gudxihdxyi Ñi'h la'h ra' ba, rahbi Ñi'h:

—¡Nin ayi gaann tu chyuni'ca rñi' la'n lasto' tu ni'chin nin rñi' tu zi'ca!

⁵⁶ Guxe'hla Xtaa'dahn na'h loh guidxyiyuh, per ayi par guñihchiloodxi'hn bwiinn ra' sino que ze'ldahn tin guhlda'hn la'h ra' ba loh duhlda.

Chi'chi zee ra' ba stuhbi guihdxyi.

*Bwiinn ra' nin guclaa'dzi ñana'hla la'h Jesuhs
(Mt. 8.19-22)*

⁵⁷ Ya gaduhbi nin zee ra' ba loh neziuh, badzihn tuhbi bwiinn nin guñi' loh Jesuhs, rahbi ba:

—Daada, na'h xclaa'dzihn dxie'ldana'hla'hn yu'bilu'h nez chi'hzi guzee lu'h.

⁵⁸ Chi'chi rahbi Jesuhs:

—Bwee'zu nahpa ra' ma guii'dxiu hasta riuu' ra' ma, maani'hn ra' nuu xpichie'za ra' ma, per na'h ziga naan Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw, nin hasta gucu'ga'hn ayi na'pahn.

⁵⁹ Ya chi'chi rahbi Jesuhs loh stuhbi bwiinn:

—Guda'na'hlas na'h.

Chi'chi rahbi bwiinn chi:

—Daada, mejor basaa'n guziaa'hahn tin chegaca'tsixga'hn xpaah'n, chi'chiyi dxie'ldana'hla'hn yu'bilu'h.

⁶⁰ Chi'chi rahbi Jesuhs:

—Basaa'n guca'tsi ra' bwiinnguuchi la'h ra' lasaa' bwiinn guuchi ra' ba.

⁶¹ Chi'chi rahbi stuhbi ba loh Jesuhs:

—Daada, na'h xclaa'dzihn dxie'na'hla'hn yu'bilu'h, per galoh gusaa'n lu'h na'h guziaa'hahn tin chegui'tsihn loh ra' lasaa'hahn yu'bilu'h dxie'ldana'hla'hn.

⁶² Chi'chi rahbi Jesuhs:

—Bwiinn nin rcah naa garradu ya gusia'gariiloh ba nez dihtsi ba bwiinn chi ayi gallu'yi guunn dzi'n. Zi'chilla bwiinn nin dxie'na'hla na'h gusia'gariiloh ba nez dihtsi ba ayiza gallu'yi ba gaca ba xpwiinn Dxiohs.

10

Guxe'hla Jesuhs setenta bwiinn nin guluu'yi xchi'dxyi Dxiohs

¹ Ya chin guluhlla ni'chi ra', guli Jesuhs zase-tenta bwiinn ra', chi'chi guxe'hla Ñi'h chiohpagah ra' ba cada tuhbigah guihdxyi cun lugahri ra' nez nahpa tiidxi Ñi'h despwehsi.

² Chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Guchiipa'ca ba, cayahca duxa jusehchi per gulliaa' naa ra' bwiinn nin guunn dzi'n para gadiaa'ha ra'n ra' ban. Ni'chin nin gulguinaaba loh ballwaa'n xteenn li'hn chi tin guixe'hla ba ziahanru bwiinn nin guunn dzi'n gutiaa'ha xli'hn ba.

³ Gulchee nnah, gulguia'ha xa rxe'hla'hn la'h tu zigazi lli'hyi nin rxe'hla'hn loh bweew ra' tin guunnee ra' ba la'h tu zigachi'hzi xclaa'dzi ra'ba.

⁴ Ayi chenee tu manguchi mweeyi, ayiza chenee tu chiohpa nehza xahba tu nin xqueldxihdxyiza tu, nin ayiza guzi'laa'dzi tu caacazi tin ayi gugahpaDxiohs bwiinn la'h tu loh neziuh.

⁵ Chin chu'tii tu rwaa' yihdzi tuhbi bwiinn, gahbi tu loh ra' ba: “Cwachidxyiisto' bwiinn ra' nin rii rii.”

⁶ Ya sidela naa ba tuhbi bwiinn nin rdxagasto' ñi'h guelrbwidxyiisto', gulgasia'han guelrbwidxyiisto' para bwiinn ra' chi per sidela

ayi nnah ra' ba, zibia'garii xquelbachidxyiisto' chi loh tu.

⁷ Guldxia'han gahca rwaa' yihdzi bwiinn chi. Gulgahw nee gulguee' xiichi'hzi limentu nin guni'hi ra' ba tin nin ruhnn dzi'n nahpa ba derehchu gahlla ba, ayi rii, ri'chi rwaa' yihdzi bwiinn chee tu.

⁸ Nee cuunchi'hzi guiidxyi nin chu'tii tu dxie'gachi'loh ra' ba la'h tu, nee gulgahw ninchi'hzi guni'hi ra' ba,

⁹ ya gulgasiaca garaa ra' bwiinn nin rahcallu'hu ri'chi gulgahbi gahca: “Bayinnah la'dxyih badzihn guinabwa' Dxiohs bwiinn ra' nin xclaa'dzi chena'hla la'h Ñi'h.”

¹⁰ Ya sidela gadzihn tu tuhbi guiidxyi hasta ayi guiclaa'dzi ra' ba la'h tu, mahz cha'yi garia'h tu nez loh neziuh, chi'chi gahbi tu:

¹¹ “Hasta yuh nin gucah ñaa' nu guidzihbi nun tin dxiaabara'n, tin ni'chi naa tuhbi sehn nin ayi guclaa'dzi tu ñihn tu xchi'dxyi nu. Gulgahcabwa' dee', la'xquelrnabwa' Dxiohs badzihn gahxu loh tu.”

¹² Guchiin nin rñi'n loh tu, chin gaca xjwiisi Dxiohs mahziru nalaasa gacan loh guiidxyi rii' que stuhbi guiidxyi nin laa Sodoma nin guyuu' cadxyih.

Guiidxyi ra' nin ayi bazo'badxiahga xchi'dxyi Daada Jesucristu

(Mr. 11.20-24)

¹³ Rahbiza Jesuhs:

—¡Prohbi la'h tu bwiinn guiidxyi Corazihn! ¡Prohbiza la'h tu bwiinn guiidxyi Betsaida! Sidela ñwa'ha ra' bwiinnziitu nin gubahan guiidxyi Tiru

cun Sidohn milahgru ra' nin bwi'hinna'hn nez loh tu ñahca nalaasasto' ra' ba pur xtuhlda ra' ba, nen nahpa ñazah ra' ba xneziuh Dxiohs. Ñahcu ra' ba lahdxilluhn, ñuro'ba ra' ba cobadeh yihca ra' ba ziga tuhbi sehn nin ñacanalaasasto' ra' ba.

¹⁴ Ya chin guunn Dxiohs guelguxchisi pur xtuhlda garaa bwiinn guidxyiyuh, mahziru gusahcazii Ñi'h la'h tu, bwiinn Corazihn cun bwiinn Betsaida pur ayi gwachiisto' tu milahgru ra' chi. Ya bwiinn guihtxyi Tiru cun Sidohn gulliaa' sacazii ra' ba laasii ayi bwa'ha ra' ba milahgru ra' chi.

¹⁵ Ya ziga la'h tu bwiinn guihtxyi Capernaum, ¿ta ruhnn tu lligaaba par dxibaa' gacah tu? Sidela nnah ;mahziru la'n gueeta gabihldxyi dxiehta tu!

¹⁶ Rahbiza Ñi'h loh ra' xpwiinn Ñi'h:

—La'h nin guca'dxiahga xchi'dxyi tu zuca'dxiahgaza ba xchi'dxyi'hn; ya bwiinn nin ayi guca'dxiahga xchi'dxyi tu ayiza guca'dxiahga ba xchi'dxyi'hn; ya bwiinn nin ayi guca'dxiahga xchi'dxyi'hn neezaa xchi'dxyi Xtaa'dahn nin guxe'hla na'h ayi guca'dxiahga ba.

Ya chin babia'garii setenta bwiinn nin guxe'hla Jesuhs

¹⁷ Ya loh setenta bwiinn ra' chi riahxi duxa ra' ba chin gubia'garii ra' ba, rahbi ra' ba loh Jesuhs:

—Daada, neera'za bwiinndxaaba bazo'badxiahga xchi'dxyi nu chin baze'ta nu lah lu'h.

¹⁸ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—Uuhn. Chin bañihchi Satanahs xquelrnabwa' ba, chi'chi bwa'hahn zigazi du'h guzi'w ze'yaaba ba nez llaa'ndxibaa'.

¹⁹ ¡Gulgahcabwa'! Na'h bani'hihn xquelrnabwa'n la'h tu, tin guzu'ña'a' tu yihca bwe'lda, yihca llo-hbigwa' per ayi gahw ra' ma la'h tu, bani'hizahn xquelrnabwa'n la'h tu tin guunn tu gahn loh xquelrnabwa' ra' bwiinndxaaba tin ayi chuu nin guunn mahla la'h tu.

²⁰ Per ayi dxiahxi tu pura ruzo'badxiahga bwi-inndxaaba ra' xchi'dxyi tu; guldixiahxi pur caa lah tu loh xchihtsi Dxiohs nin nuu dxibaa'.

Biahxi Jesuhs

(Mt. 11.25-27; 13.16-17)

²¹ Hohrchi gahca biahxinee Spíritu Saantu la'h Jesuhs laasii rahbi Ñi'h loh Xtaada Ñi'h nin nuu dxibaa':

—Zuxchilli lu'h Paah nin rnabwa' dxibaa' cun guidxyiyuh laasii cagaluu'yi lu'h bwiinn ra' nin ayi rahcabwa'tii' cohsa ra' nin gulu'la'n lu'h loh ra' bwiinn nin rluu'yi naann garaatii'. Yoo Paah, sidela zi'chi xclaa'dzi lu'h guunn lu'h.

²² Garaa ra' cohsa ra' rii' la'bani'hi lu'h na'h Paah, sola xpaah'n naann cuun nin naa Llii'n ba, ayiru stuhbi nin naann; ya neezaa Llii'n ba sola la'h bi naann bi cuun nin naa Xpaah bi, zi'chilla Daada nin ruluu'yi Llii'n Ñi'h sola la'h bi naann bi cuun nin naa Xpaah bi.

²³ Chi'chi bwa'ha Jesuhs loh ra' xpwiinn Ñi'h, rahbi Ñi'h loh ra'si ba:

—Dichohsa ra' nin gwa'ha ra' garaa nin caywa'ha tu,

24 laasii ziahan daada ra' nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs cadxyih cun rrehyi ra' guclaa'dzi ra' ba ñwa'ha ra' ba cohsa ra' nin caywa'ha tu ri'ca nee ayi bwa'ha ra' ban; neezaa guclaa'dzi ra' ba ñihn ra' ba dxyi'dxyi ra' nin cayihn tu per ayi bihn ra' ban.

Xcweenta tuhbi bwiinn Samaria

25 Chi'chi gwasu'nchii tuhbi mwehsu nin ru-luu'yi xlehyi Moisehs gwagañi' ba loh Jesuhs laasii guclaa'dzi ba ñuche'h ba la'h Jesuhs, rahbi ba:

—Daada, mwehsu; ¿xa ni'ca gu'nnahn tin guibahne'hn Dxiohs llaa'n dxibaa' para tu'pazi?

26 Chi'chi rahbi Jesuhs loh mwehsu chi:

—¿Xa cañi' loh dxihtsi xteenn lehyi, xa ru'lda lu'hn?

27 Chi'chi rahbi ba loh Ñi'h:

—Gaca nadzii'hi lu'h Dxiohs gaduhbi sto' lu'h cun gaduhbi xalma lu'h, neezaa gaca nadzii'hi lu'h garaa lasaa' lu'h zigazi nadzii'hi lu'h yi'h gahca.

28 Chi'chi rahbi Jesuhs loh ba:

—Naa xnehza nin guñi' lu'h; sidela guunn lu'h zi'chi zahpa lu'h guelnabahan rii'.

29 Per guclaa'dzi mwehsu chi ñiñi' za'ca bwiinn pur la'h ba, ni'chin nin gunaabadxyi'dxyi ba stuhbi loh Jesuhs, rahbi ba:

—¿Chyuucaxchi'h ni'ca naa ra' lasaa'hahn?

30 Chi'chi rahbi Jesuhs loh ba:

—Tuhbi bwiinn lahdxyi nu'h biria'h guihdxyi Jerusalehn zee ba guihdxyi Jericoh. Loh zeezah ba biria'h nuhn guba'n loh ba, gule'llu'hu ra' ba garaatii' nin zenee ba, hasta lahdxi nin nahcu ba guele'llu'hu ra' ba, nee badi'hi goolpi ra' ba la'h ba,

basia'han ra' ba la'h ba zigazi nin guhchi, ziaa ra' chi'h ba.

³¹ Ya chi'chi gudii'dxi tuhbi bixohza lahdxyi nu'h, zee ba neziuh chi. Ya chin bwa'ha ba na' bwiinn chi, talgu'nsi bica'n ba gudii'dxi ba stuhbi lahdu rwaa' neziuh chi, zee chi'h ba.

³² Ya zi'chi gahcaza bwi'hnn tuhbi bwiinn levita, nin ruhnn dzi'n la'n guido'. Chin badzihn ba hasta na' bwiinn chi, talgu'nsi bica'n gahca ba stuhbi lahdu rwaa' neziuh ziga bwi'hnn gahca nin gudii'dxi galoh, zee chi'h ba.

³³ 'Ya seguihdu na'hla gahca tuhbi bwiinnziitu nin naa tuhbi bwiinn Samaria nin rzah biahja nezchi; chin biga'ha ba hasta na' bwiinn chi, balahsa duxasto' ba la'h ba.

³⁴ Chi'chi gwabiiga ba hasta na' bwiinn chi ya bwi'hnn ba rramwehdxu guda'bi ba arcohl cun nsehchi tihxi bwiinn chi cun batu'bi gahca ba veenda tihxi bwiinn chi gaduhbi hasta gudxi'ldxyihdxyi ra' guba'n, chi'chi basadzi'ba ba la'h ba xpuhrri'hn ba ya zeneechi'h ba la'h ba hasta nuu yuu' nin rahlla, ya chin badzihn ra' ba ri'chi, batehta ba la'h ba tin zenee ra' ba la'h ba la'ñuu'.

³⁵ Ya chin barah gue'la, gule'he ba chiohpa mweeyi badi'hi ba la'h bwiinn nin rnabwa' yuu' chi, rahbi ba: “Dxia'hantee lu'h bwiinn rii' gaapa la'h lu'h ba, ya sidela ayi gaaldae mweeyisi rii' gadxiillihn gaaxtu nin guichi'hnru para la'h ba chin gabia'gariin.”

³⁶ Chi'chi rahbi Jesuhs loh mwehsu nin ruluu'yi lehyi chi:

—Loh gadxioonn ra' bwiinn nin gudii'dxi nez

guhta bwiinn prohbi nin badi'hi goolpi ra' guba'n, ¿cuunn nin guntsii'hi la'h ba zigazi nadzii'hi ba la'h gahca ba?

³⁷ Chi'chi rahbi ba loh Jesuhs:

—Nin balahsasto' ñi'h.

Chi'chi rahbi Jesuhs loh ba:

—Gwah, zi'chipa'za guunn lu'h.

Jesuhs badzihn rwaa' yihdzi Marta cun María

³⁸ Ya biria'h Jesuhs zezah Ñi'h neziuh nin zee guihdxyi Jerusalehn. Chin badzihn Ñi'h tuhbi guihdxyi bi'tu'hn ri'chi nuu tuhbi gunna'h nin laa Marta, talgu'nsi gunaaba bi guzee Ñi'h yihdzi bi.

³⁹ Nuuza tuhbi bwehldaa Marta nin laa María. Chin badzihn Jesuhs, talgu'nsi guzohba María hasta zuu ñaa' Jesuhs tin nuugaca'dxiahga bi garaa xchi'dxyi Ñi'h.

⁴⁰ Ya Marta xigaaba ziahanchi'hzi guelwahw nuu bi bie'chi'h María zohbasi cagaca'dxiahga nin cañi' Jesuhs. Chi'chi gwabiiga Marta hasta rii ra' ba, chi'chi rahbi bi loh Jesuhs:

—Daada, ¿tayi xi lligaaba cayuhnn lu'h pur nin cayuhnnee bweeldahn na'h? Basia'han bi tuhsihn cayu'nnahn guelwahw. Guhdzi loh bi gacanee bi na'h.

⁴¹ Chi'chi rahbi Jesuhs loh bi:

—¡Ai Marta, Marta; xtsi'ndxi'hsi lu'h caasto' lu'h pur ruhnn lu'h ziahanan!

⁴² Per ayi gaann lu'h tuhbidxi'h sola nin mahzi lasahca nuu', naan guelrca'dxiahga xchi'dxyi Dxiohs. María la'bi gulii nin lasahca chi nen ayi chyuu nin cwe'llu'hun loh bi.

11

*Baluu'yi Jesuhs xa cwiidxyi-guinaaba ra' bwiinn
Dxiohs*

(Mt. 6.9-15; 7.7-11)

¹ Ya Tuhbi dxyih gudihdxyi-gunaaba Jesuhs Xtaada Dxiohs Ñi'h tuhbi lahta ya chin guya'loh gudihdxi-gunaaba Ñi'h chi'chi guñi' tuhbi xpwiinn Ñi'h loh Ñi'h, rahbi ba:

—Daada, baluu'yi la'h nu xa gachidihdxi-gachinaaba nu Dxiohs ziga baluu'yi za Jwahn la'h ra' xpwiinn ba.

² Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—Chin cwidxi-guinaaba tu Dxiohs, squii' guiñi' tu:

Xtaada nu nin rbweeza dxibaa', xclaa'dzi nu garaa ra' bwiinn guiñi' za'ca ziga lah lu'h; xclaa'dziza nu gadzihn dxyih dxi' lu'h guinabwa' lu'h guidxyiyuh ziga rnabwa' lu'h dxibaa'.

³ Guillii-guillii guni'hi lu'h guehta guida'w nu,

⁴ gusia'pitii gahca lu'h xtuhlda nu nin rachigu'tii nu loh yu'bilu'h,

ziga naguu'dzisto' nu cun nin ruñihchi loh nu.

Neen ayi gusaa'n lu'h co'bañuh bwiinndxaaaba la'h nu chin guiclaa'dzi ba sino que guhlda'h lu'h la'h nu loh ba.

⁵ Cun neezaa rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—Sidela chyuulla tuhbi tu nahpa tuhbi amihgu ya gadzihn ba yihdzi tu garoolda gue'la, nnah ba loh tu: “¿Tayi cwe'hedxi'hn lu'h chohnna pahn na'h,

⁶ gahwsi tuhbi xamihgu'hñin? Laasii zihtu ze' ba ni'chin ayi na'pahn xi gudi'hihn gahw ba.”

⁷ Ya coma yi'h na'xgahsi lu'h cun llii'n ra' lu'h loh lu'h'n, ya chin dxihn lu'h cañi' xamihgu lu'h chi, chi'chi gahbi lu'h: “Xi xclaa'dzi lu'h tin na'h la'n na'xgahsila cun llii'nra'n, ayi nuu chesti'hn guni'hihn nin guica'ha lu'h.”

⁸ Ñaan loh tu, nicala ayi xi gudi'hi tu la'h ba pur naa ba xamihgu tu, per mejor chestii tu gudi'hi tu garaa nin rchi'hn ba tin ayi chezah guunn ba llahn la'h tu.

⁹ Zi'chi gahcaza ñaan loh tu: sidela chezah canaaba tu xiilla, zica'ha tun; sidela chezah cachi'hyi tu xiilla zidxeela tun; sidela chezah cagasihdzi tu rwaa' xlee' bwiinn zixaala ra' ban chu'tii tun,

¹⁰ laasii chyuchi'hzi nin riazah rdxih'n xiilla rdi'hi ra' bwiinnan; nee chyuchi'hziza nin riazah cadxi'hyi xiilla rdxeela ban; nee neezaa chyuchi'hziza nin riazah cagasihdzi rwaa' lee', nahpa guire'h nin guixaalan tin chu'tii ban.

¹¹ Sidela chyulla tuhbi tu guinaaba llii'n tu pan, ¿ta ziaalla tu gudi'hi tu tuhbi taa'ha dxiah gahw bi? Ya sidela guinaaba bi tuhbi bwehlda, ¿ta zialla tu gudi'hi tu tuhbi bwe'lda gahw bi?

¹² Ya sidela guinaaba bi tuhbi dzihtabwihdxi, ¿ta zialla tu gudi'hi tuhbi llohbigwa' gahw bi? Guyaa, ayi bwiinn nin ruhnn zi'chi.

¹³ Ya sidela la'h tu nin naa bwiinn duhlda rahca rudi'hi tu cohsa za'ca llii'n tu, ¿xila'hxchi'h Xtaada tu nin nuu dxibaa' ayi dxia'han gudi'hi Ñi'h Spíritu Saantu la'h ra' bwiinn nin rnaaba Ñi'h ya zib-weezaza Ñi'h sto' ra' ba?

Baca'chiah ra' bwiinn, bwinndxaaba rahcanee

*la'h Jesuhs**(Mt. 12.22-30; Mr. 3.19-27)*

14 Ya guyuu' tuhbi bwiinn nin guyuu' bwiinndxaaba sto' ñi'h, bia'han goopa ba ayi basaa'n bwiinndxaaba chi ñiñi' ba. Ya babwe'he Jesuhs bwiinndxaaba chi lasto' ba. Ya chin baria'h bwiinndxaaba chi sto' ba, bañi' ba; garaa bwiinn badxyigaa' pur ni'chi.

15 Ya guyuu' nuhn bwiinn nin rahbi:

—Ndxihw rii' rahca rabwe'he bwiinndxaaba sto' ra' bwiinn laasii Belzebuu nin rnabwa' la'h ra' bwiinndxaaba cayahcanee la'h ba.

16 Ya snuhn ra' ba gunaaba guunn Ñi'h tuhbi milahgru ziga tuhbi sehn nin ze' llaa'ndxibaa' tin gwa'ha ra' ba gu guchii Ñi'h naa Ñi'h Llii'n Dxiohs.

17 Per Jesuhs la'Ñi'h guhcabwa'la xi lligaaba cayuhnn ra' ba, chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Chyuchi'hzi gubieerna nin rbahchixchih ra' partihdu nahpa rbihyin; ya chyuchi'hzi bwiinn nin rdxihldxyinee lasaa' ñi'h nahpa rñihchiloh ra' bwiinn chi.

18 Ya sidela childxyinee Satanahs la'h bwiinndxaaba ra' nin rnabwa' ba, ¿xalla guunn ru chi'h ba guinabwa' ba la'h ra' ba? Mejor garia'h ba guelrnabwa' chi. Squii' rñaan loh tu laasii ruu'yi tu rabwe'hehn bwiinndxaaba ra' sto' bwiinn cun guelrahcanee xteenn Belzebuu.

19 Sidela zi'chi ñahca, ¿chyu cayahcanee chi'h la'h ra' bwiinn loh tu nin rabwe'he bwiinndxaabara'? ¿Gu Belzebuu? Guyaa, ayi la'h dxi'h ba. Ni'chin pwehda guiñi' ra' bwiinn chi loh tu billi'n loh xigaaba tu.

20 Per sidela guchiin rabwe'hera'n bwiinndx-aaba sto' ra' bwiinn laasii cayahcanee Dxiohs na'h, ni'chin nugaluu'yiloh ni'ca, la'dxyih badz-ihn guinabwa' Dxiohs guidxyiyuh.

21 'Chin nuu tuhbi bwiinn nin ayi guinadxyi'bitii' tuhbi yuu' nee nahpa ba blaaqui'hn nin rulaloh yihdzi ba tin ayi ñihchin,

22 per sidela gadzihn stuhbi nin mahzi ayi guidxyi'bi chi'chi cwe'llu'hu ba xchi'ba bwiinn chi cun garaa nin nahpa ni'chi guica'ha ban chi'zi ban. Zi'chi guunnee xquelrnabwa' Dxiohs la'h xquelrnabwa' bwiinndx-aaba.

23 Nuu bwiinn ra' nin ayi xclaa'dzi na'h mejor rdxyi'chinee ra' ba na'h, ya nin ayi rahcanee na'h guidiaa'ha ra' bwiinn nin guinabwa' Dxiohs, la'laga'h cabwe'hecaa ra' ba la'h ra' ba loon tin gaca'ha bwiinndx-aaba la'h ra' ba.

24 Rahbiza Jesuhs loh ra' ba:

—Chin raria'h bwiinndx-aaba sto' tuhbi bwiinn, chi'chi rca'nzaa ba lugahri bihdzi tin rdxi'hyi ba canehza guzi'laa'dzi ba, ya rwa'hasi ba ayi rdxee-lan, ruhnn ba lligaaba: “Mejor gabia'gariin yiidz-ihn hasta baria'hn.”

25 Ya chin gubia'garii ba bwa'ha ba sto' bwiinn chi chuhla biacan zigazi tuhbi yuu' nin biyo'ba la'n ñi'h.

26 Chi'chi chegalli'h ba zagahdzi bwiinndx-aaba nin mahzi rusa'cazii la'h bwiinn que ziga ruhnn ba, tin chu'tii ra' ba sto' bwiinn chi, ya mahziru nalaasa guunnee ra' ba bwiinn chi que ziga guhca ba galoh.

Riahxi ra' bwiinn nin ruzo'badxiahga xchi'dxyi Dxiohs

27 Gaduhbi cañi' Jesuhs dxyi'dxyi ra' rii', guzo'baloh tuhbi gunna'h nin nuu loh ra' bwiinn chi, cañi' ba jweersiroo', rahbi ba:

—Dichohsa gunna'h nin gullahn yi'h cun bachioo' ba yi'h.

28 Chi'chi rahbi Ñi'h:

—Radiitsi naa ni'ca; dichohsa naa bwiinn nin ruca'dxiahga nin rñi' Dxiohs cun guzo'badxiahga ra' ban.

Bwiinn ra' nin ayi riachiisto' Ñi'h gunaaba ra' ba guunn Jesuhs tuhbi sehn ziga milahgru (Mt. 12.38-42; Mr. 8.12)

29 Ya zeezah cagadiaa'ha ra' bwiinn gadiidxi Jesuhs, chi'chi guza'loh cañi' Ñi'h, rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Prohbi la'h tu, dxyi'bi bwiinn xihn duxa tu, xclaa'dzi tu gwa'ha tu milahgru ziga tuhbi sehn nin guluu'yi na'h naan Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw, per sola sehn xteenn guehtu Jonahs daada nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs caachieempa guni'hihn la'h tu.

30 La'h gahca ziga guhca Jonahs tuhbi sehn par bwiinn guihdxyi Nínive, zi'chi gahca na'h, ziga naan Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw, gaca'hn ziga tuhbi sehn par bwiinn ra' nin nabahan nnah.

31 Chin gadzihn dxyih nin guunn Dxiohs guelguxchisi loh gaduhbi guidxyiyuh, chesuhnchii tuhbi naani'hn nin guhca rreihna loh yuh ra' nez lahdu la'ngueeta tin guca'chiah ba la'h ra' bwiinn nin rii guidxyiyuh nnah laasii la'h ba biria'h ba zihtu duxa tin baca'dxiahga ba guelnaann xteenn

Salomohn, ya rii' zuu stuhbi bwiinn nin mahzi lasahca xchi'dxyi Ñi'h que no Salomohn,

³² neezaa bwiinn chieempa xteenn guihtxyi Nínive cun bwiinn ra' za nin nabahan nnah, chesuhnchii ra' ba chin gaca jwiisi tin guca'chiah ra' ba la'h tu laasii biu'garii ra' ba loh xquelña'ñih Dxiohs chin gwanee Jonahs xchi'dxyi Dxiohs loh ra' ba, ya loh gahca tu zuu stuhbi bwiinn nin mahzi lasahca que no Jonahs.

*Cweenta xteenn bia'ñih
(Mt. 5.15; 6.22-23)*

Rahbiza Jesuhs:

³³ —Ayi tuhbi bwiinn nin guca'dxih tuhbi bia'ñih ya cu'la'n ban llaa'n xlu'hn ba, o la'n tuhbi caja, sino que guza'bi ban guiya' tin bwiinn ra' nin chu'tii ña'ñih gwa'ha ra' ba.

³⁴ Bizloh bwiinn naa ziga tuhbi bia'ñih par gaduhbi tihxi ba, ya sidela bizloh rwa'ha za'can, neezaa gaduhbi tihxi ba nuu bia'ñih; per sidela bizloh ba rahcan, zi'chiza tihxi ba nuu loh nacahyi.

³⁵ Bwa'hadzi'tsi ayi dxu'yi xpia'hañih lu'h tin ayi dxia'han lu'h loh nacahyi.

³⁶ Ya sidela gaduhbi tihxi lu'h ria'ñih, nin tuhbi lahta ayi nacahyi, zahca gwa'ha za'ca lu'h garaatii' ziga la'n tuhbi yuu' hasta caadxih tuhbi bia'ñih roo'.

*Jesuhs ruca'chiah la'h fariseu ra' cun mwehsu
ra' nin ruluu'yi xlehyi Moisehs
(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 20.45-47)*

³⁷ Chin guluhlla guñi' Jesuhs, guñi' tuhbi fariseu loh Ñi'h chetahw Ñi'h tuhbi guelwahw rwaa' yihdzi ba. Ya chi'chi gwah Ñi'h. Ya chin badzihn Ñi'h ri'chi, chi'chi gudii'dxi Ñi'h hasta zuu mweella.

³⁸ Ya badxyigaa'loh fariseu chi laasii ayi gudxi'binaa Jesuhs ziga naa costuumbre guunn ra' fariseu chi chin gahw ra' ba, neezaa ruhnn gahca ra' ba lligaaba bwiinn za'ca ra' ba loh Dxiohs laasii rdxi'binaa ra' ba.

³⁹ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ba:

—La'h tu bwiinn fariseu rdxi'bi tu nez dihtsisi vahsu cun plahtu ya nez la'n lasto' tu gwadxahchihpa guelguba'n cun garaaloh lligaaba nin ruhnn tu.

⁴⁰ ;Bwiinn nahda ra'! ¿Tayi rahcabwa' tu? Bwiinn nin ruhnncha'yi guihsu la'ba ruhnn ba dihtsin cun la'nan, ni'chin nahpa chi'bi tu dihtsin nee cun la'nan.

⁴¹ Yannah gulcwe'he garaa lligaaba guba'n ca cun lligaaba dxaaba nin nuu sto' tu, nee neezaa gulgahcane la'h ra' bwiinn nin ayi xi nahpatii' tin zi'chi garaa ra' cohsa gaca nayaara'n para la'h tu.

⁴² 'Prohbi la'h tu bwiinn fariseu ra'. Cadxihlli tu loh Dxiohs nin ruhnn tucabri guica'ha Ñi'h, hasta rdxihlli tu xiica ra' cwa'ni'hn per pur ayi rahcane tu la'h ra' bwiinn prohbi neezaa ayi guinadzii'hi tu la'h Dxiohs ni'chin ayi runcweenta tu xchi'dxyi lehyi nin mahzi lasahca. Nahpa chilli tu nin ruhnn tucabri guica'ha Ñi'h neezaa snuhn ra' cohsa chi.

⁴³ 'Prohbiza la'h tu bwiinn fariseu ra'. Xclaa'dzi tu puura yahgaxiyyi za'ca nin rzohba ra' bwiinn lasahca la'n guido' soobaa tu, nee xclaa'dzi tu

garaa bwiinn gugahpa Dxiohs la'h tu loh dxiaa' gaduhbi xquelnado' laa'dzi ra' ba.

⁴⁴ Prohbiza la'h tu; naa tu zigazi ba' ra' nin ayiru guidxiin caa na' nin ziaa-zie' bwiinn yihca ra' ñi'h, ya nin ayi gaann ba cañin rdii'dxi ba, ya guyuu' xtuhlda ba laasii bazuhña' ba yihca ba' ra' chi.

⁴⁵ Chi'chi guñi' tuhbi mwehsu nin ruluu'yi lehyi, rahbi ba loh Jesuhs:

—Daada mwehsu, chin rñi' lu'h dxyi'dxyi ra' ca neegah la'h nu rñi'yah lu'h.

⁴⁶ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—¡Prohbiza la'h tu bwiinn nin ruluu'yi lehyi!, laasii rnabwa' tu ni'chin rusaguhnn tu bwiinn ra' cohsa ra' nin nagahn duxa nin naa ziga tuhbi cohsa naa'ha nin ayi rdxihpa bwen bwiinn, ya la'h tu nin cun tuhbi bacwihnaa tu ayi rdxi' tun.

⁴⁷ Prohbiza la'h tu laasii ruhnncha'yi tu xpa' ra' daada ra' nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs cachieempa, nee la'h gahca tu nin naa llahga ra' bwiinn nin gudxiinn la'h ra' ba.

⁴⁸ Ni'chin nin naannpa' tu xi guzahca ra' ba, riuu'sto' tu dzi'n ra' nin bwi'hnn ra' guehtu xtataroo tu; la'h ra' ba gudxiinn ra' ba bwiinn ra' nin guhchi, ya la'h tu ruhnncha'yi tu xpa' ra' ba.

⁴⁹ Ni'chin nin guñi' Dxiohs, laasii rahcabwa' Ñi'h garaatii' ya rahbi Ñi'h: “Zixe'hla'hn bwiinn ra' nin guñi' xchi'dxyi'hn cun neezaa pooxtla ra', ya bwiinn ra' zidxiinn ra' ba paaldaa ra' ba ya snuhn ra' ba gusahcazii ra' ba.”

⁵⁰ Loh ra' bwiinn nin nabahan nnah zinaaba Dxiohs chilli ra' ba llerihn garaa daada ra' nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs nin gudxiinn ra' ba chin gurihxchih guidxyiyuh,

51 ya rihn nin billi'hi ra' chi rzohbalohon dez guehtu Abel hasta guehtu Zacarías nin gudxiinn ra' ba galaayillee laa'yitiaa'ha xteenn guido'roo'; guchiin nin rñi'n loh tu, Dxiohs gusadxihlli llerihn ra' ba la'h ra' bwiinn nin nabahan nnah.

52 Prohbiza la'h tu nin ruluu'yi lehyi laasii la'hsi tu nahpa tu chiahyi rahcabwa' tu xa ta'h bwiinn loh duhlda ayiza nnaa tu guixaala tu rwaa' yuu' tin chu'tii tu xneziuh Dxiohs ya ayiza nnaa tu gudi'hi tu chiahyi chi la'h ra' bwiinn tin gaca chu'tii ra' ba loh xneziuh Dxiohs.

53 Chin guya'loh guñi' Jesuhs dxyi'dxyi ra' rii' loh ra' ba, bidxyi'chinee ra' mwehsu cun fariseu ra' chi la'h Ñi'h, chi'chi guzo'baloh canaabadxyi'dxyi ra' ba ziahan dxyi'dxyi loh Ñi'h,

54 ya bwi'hnnnee ra' ba la'h Ñi'h zi'chi tin ñiñi' Ñi'h xiica ra' cohsa dxaaba tin ñahpa ra' ba jweersi ñiñi'yah ra' ba la'h Ñi'h.

12

Baluu'yi Jesuhs cweenta xteenn levaduhra

1 Gaduhbi cañi' Ñi'h guza'loh cagadzihn pur mihyi ra' bwiinn hasta rreeldaa lasaa' ra' ba tantu ziahan ra' ba, chi'chi guza'loh cañi' Jesuhs loh ra' xpwiinn Ñi'h, rahbi Ñi'h:

—Gulgahca nasiin tin ayi guica'ha tu xmohda ra' bwiinn fariseu, ziga ayi rzohbadxiahga ra' ba dxyi'dxyi gahca nin rñi' ra' ba,

2 laasii xiilla tuhbi cohsa nin guunn bwiinn rala'n nahpa rdxeelan ya xiilla dxyi'dxyi rala'n nahpa rihn bwiinnan,

³ nee garaa dxyi'dxyi nin rñi' bwiinn la'n gue'la nahpa zihn bwiinnan ya nin rñi' rala'n bwiinn ziga tuhbi yuu' ñie'w nahpa zibwihdxyidxiahān hasta guiya' yihca yuu'.

*Chyu nahpa guidxyihbi bwiinn
(Mt. 10.28-31)*

⁴ Rahbiza Jesuhs:

—Ñaan loh tu mihgu ra', ayi guidxyihbi tu bwiinn nin xclaa'dzi chiinn la'h tu tin chin la'tu gūhchi, ayiru nuu xi gunnee ra' ba la'h tu,

⁵ per guiñaan loh tu chyu mahzi guidxyihbi tu: tuhbidxi'h sola Dxiohs mahzi gulguidxyihbi tin la'hdxih Ñi'h zaca guza'hla la'h tu gabihldxyi chin gahchi tu sidela ayi guzo'badxiahga tu xchi'dxyi Ñi'h. Nen guchiin nin rñi'n, gulchuu' guelrzaa' la'h Ñi'h.

⁶ La'tu naannla, rio'h chiohpa maani'hn pur chiohpa ga'yu, per ayi rbwe'hesto' Dxiohs la'h ra' ma nicala ayi guilasahca ra' ma guyahlli.

⁷ Hasta dxyichyihca tu la'ra'n nagaabala ya ni'chin ayi guidxyihbi tu tin la'h tu mahziru lasahca tu loh ziahān ra' maani'hn.

*Nin riu'nbwa' ra' la'h Jesuhs nez loh ra' bwiinn
(Mt. 10.32-33; 12.32; 10.19-20)*

⁸ Neezaa rahbi Jesuhs:

—Ñaan loh tu, garaa ra' nin guiñi' nez loh ra' bwiinn: “Nu'bwa'n la'h Jesuhs laasii naan xpwiinn Ñi'h”, na'hza nin naan Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw guiñi'n loh ra' xaanjla Dxiohs: “Nu'nbwa'n bwiinn ca laasii la'h ba naa ba xp-wii'nnahn”;

⁹ ya nin rñi' nez loh ra' bwiinn: “Ayi nu'nbwa'n Jesuhs laasii ayi xclaa'dzihn gaca'hn xpwiinn ba”, zi'chi gahcaza na'h guiñi'n loh ra' xaanjla Dxiohs: “Ayi nu'nbwa'n bwiinn ca laasii ayi gunnah ba ñahca ba xpwii'nnahn.”

¹⁰ Na'h naan Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw ya guxe'hla Xpaa'n na'h loh guidxyiyuh, ya chyuchi'hzi nin guiñi'yah na'h zusia'ldasto' Xpaa'n xtuhlda bwiinn chi; per sidela ni'chi guiñi'yah la'h Spíritu Saantu xteenn Dxiohs, ayi dxia'ldatii' sto' Xpaa'n xtuhlda bwiinn chi.

¹¹ Chin chenee ra' ba la'h tu nezloh ra' bwiinn guido' o nezloh ra' guxchiisi nin rnabwa' tin guca'chiah ra' ba la'h tu saca nin riachiisto' tu xchi'dxyi'hn, ayi xi lligaaba guunn tu xa gusia'garii tu dxyi'dxyi,

¹² tin chin gadzihn hohra nin guiñi' tu, la'Spíritu Saantu guluu'yi xa gusia'garii tu dxyi'dxyi loh ra' ba.

Rusiaaba guelnaza'ca la'h bwiinn loh duhlda

¹³ Ya tuhbi bwiinn nin dxa'ga loh ra' bwiinn ziahan chi rahbi loh Jesuhs:

—Mwehsu, guhdzi loh bwi'tsihn guni'hi bi garolda bien nin basia'hannee xpaa'n la'h bi guica'hahn.

¹⁴ Chi'chi rahbi Jesuhs loh bi:

—Per ndxi'hw, ¿chyuulla gulii lu'h na'h gu'nnahn guel guxchiisi xcweenta tu nee chi'zi gahcan xixteenn tu?

¹⁵ Rahbi gahca Jesuhs loh ra' ba:

—La'h gahca tu gulgahca nasiin ayi chu'gui'w tu gaapa tu ziahan ra' cohsa za'ca nin nuu guidxyiyuh.

16 Ya seguihdu gule'he Jesuhs tuhbi cweenta loh ra' ba, rahbi Ñi'h:

—Guyuu' tuhbi bwiinn gohpa ba ziahan cohsa za'ca ya guyuu' tuhbi dxyih guhca duxa xquiña'h ba.

17 Chi'chi guza'loh ruhnn ba lligaaba nasto' ba: “¡Laaxchimma na'h na'pahn ziahan xica cohsa!; nnah ayi na'pahn canehz cwii xñiizahn.”

18 Talgu'nsi bwi'hnnlaga'h ba lligaaba: “La'n guhcabwa' xa gu'nnahn nnah; gutsiiyihn yi-hdzi bi'tu'hna'hn tin dxyuun guroo'ñihn ya la'n chi cu'cha'yi'hn garaa xli'hna'hn cun garaa nin na'pahn.

19 Ya chin gu'nnahn gahn gaca ni'chi, zaca gu-uyidxyi'dxyi tuhsihn: Bayinnah la'lu'h nahpa ziahan cohsa para ziahan yihza, guzi'laa'dzi lu'h gahw za'ca lu'h guee lu'h vihnnu dxiahxi lu'h.”

20 Chi'chi rahbi Dxiohs loh ba: “¡Bwiinn nahda! Nnahgue'la gahca gachi lu'h gabwiidxyihn xaalma lu'h ya garaa nin nahpa lu'h ¿chyuulla guica'ha ra' chi'hn?”

21 Zi'chichi'hzi rzahca bwiinn ra' nin rbahchicwa'h xquelnaza'ca Ñi'h loh guidxyiyuh rii' ya nin Dxiohs ayi ruhnn cweenta ra' ba, per zi'chi gahcaza par nez loh Dxiohs ayi guinacweenta ra' ba, prohbizii-prohbilaasa ra' ba.

Rahcaneé Dxiohs llii'n ra' Ñi'h
(Mt. 6.19-21)

22 Chi'chi guñi' Jesuhs loh ra' xpwiinn Ñi'h rahbi Ñi'h:

—Ni'chin nin rñi'n loh tu, ayi xi guelrzaa' chuu tu pur nin gahw tu para guibahan tu cun lahdxi nin gacu tu,

²³ tin xquelnabahan bwiinn mahzi lasahca que ziga nin rahw ra' ba; ya tihxi ba mahziza lasahca que ziga lahdxi nin rahcu ba.

²⁴ Gulgui'hnn lligaaba biahchi ra' xa loh nabahan ra' ma ayi raa'n ra' ma ayiza ruchah ra' ma yuu'ñihza ziga ruhnn tu ayiza nahpa ra' ma cacu'cha'yi ra' ma llooba, per nicala ayi xi nahpa ra' ma Dxiohs gahca rudi'hi nin rahw ra' ma cun nin ree' ra' ma; zi'chilla la'h tu ¿tayi ruhnn tu lligaaba mahziru lasahca tu nez loh Dxiohs que maani'hn ra'? Guyaa mahziru lasahca tu que ziga la'h ra' ma.

²⁵ ¿Ta nasto' tu pur riuu' tu guelrzaa' zahca chyooru tu ziga za garoolda metru?

²⁶ Sidela rgu'bwa' tu nin tuhbi cohsa bi'tu'hn ayi guunn tu gahn gaca, ¿xixnaa chi'h riuu' tu guelrzaa' guunn tu tuhbi cohsa roo'?

²⁷ Gulgui'hnn lligaaba dxia' billiiga ra' xa rroo'ra'n. Ayi ruhnnra'n dzi'n ayiza rdxihba ra'n lahdxi, ni'chin rñaan loh tu nin rrehyi Salomohn nicala ziahanroo' cohsa ra' gohpa ba per ayi guhtatii' ba lahdxi za'ca ziga rzucha'yi dxia' ra' chi.

²⁸ Sidela zi'chi ruhnncha'yi Dxiohs dxia' na-gaa' joosca ra' nin rii loh dahan nnah ya guillii gwa'ha ban la'ngubihdzila chi'chi guca'dxih ra' ban, ni'chin nnah gulgahcabwa' la'h tu mahzi lasahca tu que dxia' ra' chi ni'chin nahpa guni'hi Ñi'h nin gahcu tu, ¡bwiinn ra' nin zee-ze' loh xi-gaaba ra' ñi'h!

29 Ni'chin nin rñi'n ayi ruzu'hyi yihca tu cun lligaaba xa guidxeela nin gahw tu nin guee tu,

30 tin bwiinn guidxyiyuh lligaaba chi'hzi nin xa guidxeela ra' ba nin gahw ra' ba nin guee ra' ba cun nin gacu ra' ba riuu' ra' ba, per Xtaada nu'h nin nuu dxibaa' la'Ñi'h naannla cuun nin xchi'hn tu;

31 ni'chin gulgadxi'hyisi loh xquel rnabwa' Dxiohs nen gulgaca'dxiahga gahca xchi'dxyi Ñi'h, naannca Ñi'h guluu'yi Ñi'h garaa nin xchi'hn tu par guibahannee tu.

Guelnaza'ca nin nuu dxibaa'

32 Rahbiza Jesuhs loh ra' ba:

—La'h tu nin naa xi'hyira'n ayi guidxyihbi tu pur nin naa tu gulliaa', tin la'h tu naa tu nin gulii Dxiohs guunn tu gulguxchiisi pur xquelrnabwa' Ñi'h.

33 Gulgato' xixteenn tu nin nahpa tu, gulgadi'hin la'h bwiinn nin ayi xi nahpa, tin zi'chi guunn tu tuhbi buuxa nin ayi dxiuullatii' tin chuu guelnaza'ca la'nan llaa'ndxibaa' hasta ayi chyu guba'n nuu nin maan nin rahw lahdxi ayi chuutii',

34 laasii hastasi naann tu chuu xquelnaza'ca tu, ri'chisiza naann tu chuu sto' tu.

Nahpa gacansiin tu

35 Rahbiza Ñi'h loh ra' ba:

—Gulgahca nasiin, nee banahcu xahba tu ayi gusaa'nza tu dxiu'yi xpie'ñih tu ñaa' tu;

36 gulgui'hnn ziga mooza ra' nin cabweeza guibia'garii xpallwaa'n ñi'h nin zee tuhbi saa' tin chin gusihdzi ba rwaa'lee' talgu'nsi guillaalan dxiu'garii ba.

³⁷ Dxiahxi mooza ra' chi sidela zi'chi guunn ra' ba chin guibia'garii xpallwaa'n ra' ba nen guchiin nin rñi'n loh tu, la'h gahca xpalwaa'n ra' ba chi gacu ba lahdxi ziga xahba gahca xmooza ba, ya la'hgahca ba cwachi ba mooza ra' chi loh mweella tin gudi'hi ba xi gahw ra' ba.

³⁸ Ya sidela gadzihn ba garolda gue'la o gucahyiroozi gwa'ha ba la' ra' xmooza ba riisiinla cabweeza ra' ba la'h ba, ya chi'chi dxiahxi duxa mooza ra' chi.

³⁹ Ya la'h tu gulgahcabwa' nin rñi'n loh tu, sidela ñahcabwa' ballwaa'n xteenn tuhbi yuu' xohra ñahdzihn tuhbi nin ruhnn guba'n, pwehda ayi ñusaa'n ba ñu'tii guba'n chi yihdzi ba ñibaa'n ba.

⁴⁰ Ya zi'chi gahca la'h tu gulgahca nasiin, laasii hohra nin ayi nuu tu lligaaba gadzihna'hn hohrachi gadzihna'hn ziga naan Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw.

Tuhbi mooza dxaaba
(Mt. 24.45-51)

⁴¹ Chi'chi gunaabadxyi'dxyi Pehdru loh Ñi'h, rahbi ba:

—Daada, ¿ta lohsi nu ruu'yidxyi'dxyi lu'h cweenta ra' ca o nee loh garaa ra' bwiinn?

⁴² Chi'chi rahbi Jesuhs:

—¿Chyuni'ca naa tuhbi mooza za'ca, tuhbi mooza nasiin nin rusia'hannee xpallwaa'n Ñi'h nuhn xmooza ba tin gudi'hi ba xi gahw ra' ba chin rahlda hohra?

⁴³ Dxiahxi duxa mooza chi sidela rga'ha cayuhnn ba chin gabia'garii xpallwaa'n ba.

44 Guchiin nin cañi'n loh tu, zusia'hannee ballwaa'n chi garaa nin nahpa ba la'h mooza za'ca chi tin guinabwa' ban.

45 Per sidela guunn mooza chi lligaaba la'n lasto' ba: “Zahcata'h guibia'garii xpallwaa'na'hn”, talgu'nsi soobaaloh ba gahwxa'ta ba, guee ba, suhdzi ba;

46 ya ballwaa'n chi gabia'garii ba tuhbi dxih nin ayi cabweeza ba la'h ba, hohra nin ayi guunn ba lligaaba gadzihn ba, chi'chisihn zuhnn ba tuhbi caxchihgu roo' la'h ba zuchielda ba tuhbi du'h dihtsi ba chi'chi zinabwa' ba gadxa'ga ba loh ra' bwiinn nin ayi ruzo'badxiahga xchi'dxyi Dxiohs.

47 'Ya mooza nin naann xi xclaa'dzi xpallwaa'n ba gaca per ayi rzuhsiin ba ayiza ruzo'badxiahga ba xchi'dxyi ba nahpa guirehlda ba paaldaa cwaarta,

48 ya mooza nin ayi gaann xi xclaa'dzi xpallwaa'n ba gaca ya bwi'hnn ba cohsa ra' nin ayi biu'sto' xpallwaa'n ba, gulliaa' caxchihgu gaca ba gulliaa' za cwaarta guicahyahga ba. Bwiinn ra' nin mahzi rudi'hi Dxiohs xiilla cohsa nahpa gusia'garii ra' ban cun llii'nan, ya bwiinn nin rudi'hi Ñi'h ziahan cohsa ziahanrun nahpa gusia'garii ra' ba.

*Rtaa'ha Jesuhs bwiinn loh lasaa' ra' ba
(Mt. 10.34-36)*

49 Rahbiza Jesuhs:

—Na'h bie'ldahn tin guca'dxiin guidxyiyuh rii';
jojla'h cayahcalan!,

50 tin na'h nahpa zachi'hn, sacazii duxa'hn pur xtuhlda garaa bwiinn guidxyiyuh. Ni'chi naa ziga

tuhbi guelgusacazii xlawaa'ha guelrrohbañihsa, ya ziahan lligaaba ru'nnahn tin cha'lohon.

⁵¹ ¿Ta ruhnn tu lligaaba guelrbahchidxyiisto' ze'ldane'hn loh guidxyiyuh? Rñaan loh tu ayi ni'chidxi'hn sino que bie'ldahn tin gutaa'ha ra'n bwiinn loh lasaa' ra' ba,

⁵² laasii deznah zilaa'ha lasaa' tuhbi jwamihiyi bwiinn; loh ga'yu ra' ba zidxyi'chinee chohnna ra' ba la'h chiohpa ra' ba per la'h chiohpa ra' ba chi zidxyi'chinee za la'h chohnna ra' ba.

⁵³ Zilaa'ha lasaa' ra' ba; zidxyi'chinee daada la'h llii'nga'n ba ya llii'nga'n ba zidxyi'chinee za la'h ba; zi'chi gahcaza naan ra' zidxyi'chinee ba llii'ndxapa ba ya llii'ndxapa ba zidxyi'chineezaa la'h ba. Zi'chi gahca nanswehgra zidxyi'chinee ba xguyihdzi ba neezaa xguyihdzi ba zidxyi'chineezaa la'h ba.

Sehn ra' xteenn chieempa

(Mt. 16.1-4; Mr. 8.11-13)

⁵⁴ Guñi'za Jesuhs loh ra' bwiinn ziahan chi, rahbi Ñi'h:

—Chin rwa'ha tu riahsa xcahyi nez lahdu nin ria'zi gubihdxyi, chi'chi rahbi tu: “Bayinnahsihn la'ñihsadxiah dxiaaba”, nee zi'chi rahca;

⁵⁵ ya chin ri' bwih nez lahdu la'ngueeta, chi'chi rahbi tu: “Bayinnahsihn, nalda'h gaca”, nee zi'chi rahca.

⁵⁶ ¿Bwiinn nahda ra'!, la'tu naann xa rza'loh sehn ra' nin nuu guidxyiyuh cun llaa'ndxibaa', ya ¿xix-naa ayi rahcabwa' tu xa rza'loh chieempa ra' nin dxuu nu'h nnah?

Basia'ldasto' lu'h cun bwiinn ra' nin rdxyi'chinee yi'h

(Mt. 5.25-26)

⁵⁷ Rahbiza Ñi'h loh ra' ba:

—¿Xixnaa ayi rahcabwa' tu cuun nin guiga'ha guunn tu?,

⁵⁸ laasii sidela chyuulla chetachi xquelchiah tu loh guxchiisi, ya gaduhbi nin zenee ba yi'h para rwaa' jusgahdu basia'lda dxyi'dxyi cun la'h ba loh neziuhgah tin ayi gadzihndee ba yi'h loh ra' guxchiisi laasii guxchiisi ra' chi zuti'dxi ra' ba yi'h loh ra' guixa'ga, ya guixa'ga ra' chi gusie'w ra' ba yi'h la'n lahtsidxi'ba.

⁵⁹ Per rñaan loh lu'h, ayi garia'h lu'h la'n lahtsidxi'ba chi hasta gusaa' lu'h chilli lu'h garaa nin bwi'hnn lu'h, chi'chyi guta'h ra' ba yi'h.

13

Nahpa gucha'h ra' bwiinn ziga nabahan ra' ba tin guibahanxnehza ra' ba loh Dxiohs

¹ Hohrchi gahca gwabiiga nuhn bwiinn ra' loh Jesuhs tin gwaguihntsi ra' ba xcweenta paaldaa bwiinn Galilea nin gudxiinn Pilahtu la'n guido' ya bagu'chi Pilahtu llerihn nin guhchi ra' chi cun llerihn ra' ñimahla nin gwanee ra' ba ziga guhn loh Dxiohs.

² Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—¿Ta ruhnn tu lligaaba zi'chi guzahca bwiinn Galilea ra' chi laasii mahzi guyuu' xtuhlda ra' ba loh bwiinn lahdxyi ra' ba?

³ Ñaan loh tu, ayi gaca zi'chi. Per sidela ayi gusagu'dzi sto' tu loh Dxiohs zi'chi gahca saca garaa tu.

⁴ Ya xcweenta tsi'ñu bichohnna bwiinn ra' nin guhchi chin gubihxi torre nin laa Siloeh yihca ra' ba, ¿ta ruhnn tu lligaaba guyuu'ru xtuhlda ra' ba que bwiinn nin rii guiidxyi Jerusalehn?

⁵ Ñaan loh tu, ayiza gaca zi'chi, per sidela ayi gucha'h tu ziga nabahan tu zuñihchi gahcaza tu.

Cweenta xteenn tuhbi yahga ñiigu

⁶ Chi'chi guza'loh bwii'yidxyi'dxyinee Jesuhs la'h ra' ba tuhbi cweenta, rahbi Ñi'h:

—Guyuu' tuhbi daada bwi'hnnbiñih ba tuhbi llaan yahgañiigu loh xuh ba, ya guyuu' tuhbi dxyih gwagua'ha ba gu nuu xi ñiigu caa lohon, ya chin badzihn ba bwa'ha ba ayi xi caatii' lohon,

⁷ chi'chi rahbi ba loh bwiinn nin rahpa ri'chi: “Bwa'ha, guhca chohnna yihza rie'ldagua'han gu nuu xi ñiigu xcach loh yahga rii', per nin guduvehsa nagahdxi guidxeela'hn nin tuhbin. Mejor guta'dxuñin, ¿xixgahn cabwe'hesin xjweersi loh xuun?”

⁸ Chi'chi guñi' bwiinn nin rahpa ri'chi, rahbi ba: “Daada, basaa'nan luulchima stuhbi yihza rii' tin la'n gusalda'h yuh nin nuu llaa'nan cwaachi gahcan xquii' man

⁹ tin guidia'ha nu'h tayi xi ñinahxi guicah lohon yihza ze' ya sidela ayi xi guicah gahca lohon chi'chi guita'dxuñin.”

Basiaca Jesuhs tuhbi gunna'h dxyih nin ruzi'laa'dzi bwiinn

¹⁰ Ya tuhbi dxyih nin ruzi'laa'dzi ra' bwiinn Israel cagasi'dxi Jesuhs la'n tuhbi guido'.

¹¹ Ri'chi zuu tuhbi gunna'h nin rahcallu'hu naala tsi'ñu bichohnna yihza laasii nuu tuhbi bwi-inndxaaba sto' ba nin bwi'hnn poompa dihtsi ba ayi nuu ganchii'hin.

¹² Chin bwa'ha Jesuhs loh ba, gudihdxyi Ñi'h la'h ba, rahbi Ñi'h loh ba:

—Gunna'h, la'gueldxyihdxyi nin rahca lu'h basaa'n yi'h.

¹³ Chin badzii'banaa Ñi'h yihca gunna'h chi lwehgusi banchii dihtsi ba, chi'chi guza'loh cañi' ba xa chuhla naa Dxiohs.

¹⁴ Per daada nin rnabwa' guido' chi bidxyi'chi ba laasii basiaca Jesuhs la'h gunna'h chi dxyih nin ruzi'laa'dzi ra' bwiinn, ni'chin guza'loh bwii'yidxyi'dxyi ba loh ra' bwiinn, rahbi ba:

—Xo'pa dxyih zahca guunn bwiinn dzi'n; la'n dxyih ra' chi dxi' tu tin dxiaca tu, per dxyih nin ruzi'laa'dzi ra' bwiinn ayi dxi' tu tin ayi rahca dzi'n dxyih chi.

¹⁵ Chi'chi guñi' Jesuhs loh ba, rahbi Ñi'h:

—¡Bwiinn rusagui'hi bwiinn! Sidela chyuulla tuhbi tu nahpa tuhbi guunn o tuhbi buhrra nee rdxahga ma ñihsa, ¿tayichi'h guixaachi tu ma chegaguee tu ma ñihsa dxyih nin ruzi'laa'dzi bwiinn ra'?,

¹⁶ ya gunna'h rii' naa llahga guehtu Abrahn guhcala tsi'ñu bichohnna yihza nuuchi'bidu'h bwiinndxaaba la'h ba loh gueldxyihdxyi. ¿Tayi naadxi'h bwen ta'h ba loh bwiinndxaaba nicala dxyih nin ruzi'laa'dzi bwiinn ra' tin guzi'laa'dziza ba?

¹⁷ Ya chin guhdzi Jesuhs zi'chi, bazi'xtuhyi ra' nin rdxyi'chinee la'h Ñi'h, ya snuhn ra' bwiinn

riahxi ra' ba pur garaa cohсарoo' nin cayuhnn
Jesuhs pur la'h ra' ba.

Cweenta xteenn bwii'dzi mortahsa
(Mt. 13.31-32; Mr. 4.30-32)

¹⁸ Neezaa guñi' Jesuhs, rahbi Ñi'h:

—¿Cuun nin rñah ziga rñah xquelrnabwa'
xteenn Dxiohs nee cun cuun nin guiga'ha
gucha'gabwa'ñin?

¹⁹ Naann ziga tubi bwii'dzi mortahsa nin ruhn
biñih tubi ndxi'hw loh xtahan ba, ya rtahnan rah-
can tubi yahgaroo', ya llii'dzin ruhn ra' maani'hn
xpichiehza ra' ma.

Cweenta xteenn levadura

²⁰ Neezaa guñi' Jesuhs stuhbi cweenta loh ra' ba,
rahbi Ñi'h:

—¿Xila'h cun guunn garoopa xquelrnabwa' Dx-
iohs?

²¹ Naan ziga levadura nin gugu'chinaa tuhbi
gunna'h loh chohnna madxihdu harihn, ya
levadura chi nahpa gusadxihin cohba chi.

Cweenta xteenn rwaa' pweerta nin nade'he
(Mt. 7.13-14, 21-23)

²² Zee Jesuhs tuhbi neziuh nin zee Jerusalehn,
ya gaduhbi nin zeedii'dxi Ñi'h paaldae guiidxyi
ra' cun rraandxu ra', baluu'yi Ñi'h bwiinn ra'.

²³ Chi'chi gunaabadxyi'dxyi tuhbi bwiinn chi
loh Ñi'h, rahbi ba:

—Daada, ¿ta gulliaa'yi'hn naa ra' bwiinn nin
cala'h loh xtuhlda ra' ñi'h?

Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

²⁴ —Gulgui'hnn jweersi chu'tii tu nez rwaa'
pweerta bi'tu'hn galoh tu tin dxyi'bi ziahanroo'

bwiinn riclaa'dzi chu'tii ra' ban per ayi guunn ra' ba gahn chu'tii ra' ba.

²⁵ Ya snuhnsi rahca gusie'w bwiinn nin naa yihdzi Ñi'h rwaa' yuu' chi ya ayiru nuu canehz tiidxi tu, zia'han tu dihtsi yuu'. Chi'chi soobaaloh gusihdzi tu rwaa' pweerta guiñi' tu loh ba: “Daada, guxaala rwaa'yihdzi lu'h tin guidxu'tii nun”, chi'chi guiñi' ba nnaa ba loh tu: “Ayi ga'nnaahn chy bwiinn tu.”

²⁶ Chi'chi sa'loh guiñi' tu, gahbi tu loh ba: “Bidx-uunee nu, bida'wnee nu, bidwaanee nu yi'h, nee basi'dxi gahca lu'h la'h nu nez loh xneziuh ra' nu.”

²⁷ Chi'chi ziñi' ba loh tu: “Per ñaan loh tu, ayi nu'nbwat'ii'hihn la'h tu; mejor guldxiaa garaa tu laasii la'h tu nin ruhnn ganaalla dzi'n dxaaba ra'.”

²⁸ Chi'chi gu'n tu cun hasta loh lahyi tu guichi-hchi taantu nalaasa nin saca tu chin gwa'ha tu xpwiinn chieemparoo' tu ziga guehtu Abrahn, guehtu Isaac, guehtu Jacobo cun garaa guehtu daada ra' nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs nuu gahca ra' ba loh xquelrnabwa' Dxiohs llaa'ndxibaa' per la'h tu ayi gaca chu'tii tu.

²⁹ Chi'chi gaca gadzihn ziahan bwinziitu ra' nin dxi' nez lahdu dahan dxiaa', nez lahdu ñaa'gueeta, nez lahdu rtahn gubihdxyi cun nez lahdu nin ria'zi gubihdxyi tin chu'tii ra' ba loh xquelrnabwa' Dxiohs llaa'ndxibaa'. Ri'chi zizohba ra' ba loh mweella.

³⁰ Per nuu ra' nin ruhnn lligaaba gulliaa' lasahca ra' ba nnah per chi'chi zacalalahca duxaru ra' ba, nuuza ra' nin ruhnn lligaaba lasahca duxa ra'ba nnah ya loh guelrnabwa' chi ayi xi gacalahcatii' ra' ba.

*Bi'n Jesuhs pur xcweenta guiidxyi Jerusalehn
(Mt. 23.37-39)*

³¹ Dxyih chi gahca rahbi ra' nuhn fariseu loh Jesuhs:

—Baria'h rii', bwaa; tin Herodes xclaa'dzi gadxi-inn yi'h.

³² Chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Guldxiaa tin gulgahbi loh bwiinn rusagui'hi bwiinn chi: “Bwa'ha, nnadxyih cun guillii gabwe'hehn bwiinndxaaba ra' nin nuu sto' bwiinn ra' neezaa nin rahcallu'hu ra' gusia'cahn hasta yiidxyii gu'nnahn gahn.”

³³ Per nnah nahpa cheza'hn xneziuun nnadxyih cun guillii laasii ayi gaca gachi daada nin rñi' xchi'dxyi Dxiohs caachi'hzi stuhbi guiidxyi sino que bwe'zi tuhbidxi'h guiidxyi Jerusalehn.

³⁴ ¡Prohbiza la'h tu bwiinn Jerusalehn ra'! Rdxinn tu daada ra' nin ze'gañi' xchi'dxyi Dxiohs lahdxyi tu neezaa rusihdzidxiah tu yihca bwiinn ra' nin rxe'hla Dxiohs loh tu, tin gachi ra' ba. Ziahan bwelta guclaa'dzihn ñutiaa'hahn la'h tu ziga rutiaa'ha dxiidxi cuuca llii'ni'hn ma tin raguu'la'nxihyi ma la'h ra' llii'n ma, per ayi guclaa'dzi tu bwen ñuhnn Dxiohs pur la'h tu zi'chi.

³⁵ Gulguia'ha nnah dxia'handat'sizi xquido'roo tu, nen xñaxgaa'hn loh tu, ayiru gabia'garii gwa'ha tu loon hastayi chin gadzihn dxyih nin gahbi tu: “Zuxchilli Dxiohs guunntaa'yi Ñi'h yihca bwiinn nin dxi' guinabwa' la'h nu'h pur xcweenta Dxiohs.”

14

Basiaca Jesuhs tuhbi bwiinn nin gadxadxih

¹ Chin guhlda tuhbi dxyih nin ruzi'laa'dzi ra' bwiinn Israel, gwatahw Jesuhs guelwahw rwaa' yihdzi tuhbi bwiinn nin rnabwa' loh fariseu ra', cagata'tsisi nuhn fariseu guidia'han xi guunn Jesuhs,

² laasii nezloh Jesuhs zuu tuhbi daada nin nuu dxih gaduhbitii' tihxi ñi'h.

³ Chi'chi gunaabadxyi'dxyi Jesuhs loh ra' bwiinn nin ruluu'yi lehyi neezaa loh ra' fariseu, rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—¿Ta zaca gusia'cahn tuhbi bwiinn nin rahcallu'hu dxyih nin ruzi'laa'dzi bwiinn o ayi gacan?

⁴ Per la'h ra' ba dxyiitii' gurih ra' ba cun bada'wsi rwaa' ra' ba. Chi'chi guca'ha Jesuhs bwiinn nin rahcallu'hu chi, basiaca Ñi'h la'h ba, gunabwa' gahca Ñi'h biu'nehza ba ziaa ba.

⁵ Chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' fariseu:

—Sidela chyuulla tuhbi tu nahpa tuhbi buhrra o tuhbi guun, ya dxiaaba ma la'n tuhbi bizee, ¿tayi gabwe'hechi'h tu ma dxyih chi gahca, nicala naan tuhbi dxyih nin rzi'laa'dzi bwiinn?

⁶ Chi'chi ayi guhca ñusia'garii ra' ba dxyi'dxyi loh Ñi'h, ya cun dxyiitii' babwih ra' ba.

Bwiinn ra' nin bidu'hun ra' guzee saa'

⁷ Caywa'hasi Jesuhs xa riu'sto' ra' bwiinn rbwii ra' ba yagaxiyi za'ca tin cwii ra' ba cwee' ra' bwiinnlasahca, chi'chi gule'he Ñi'h tuhbi cweenta loh ra' ba nin ruluu'yi, rahbi Ñi'h:

⁸ —Chin guidu'hun lu'h chee lu'h tuhbi saa' ayi guunn lu'h pur soobaa lu'h loh yagaxiyi za'ca, tin ayi nagah snuhnsi la'stuhbi nin mahzi lasahca que no yi'h la'gadzihn;

⁹ chi'chi dxie'biiga bwiinn nin baguhn yi'h zee lu'h saa' nnaa ba loh lu'h: “Badi'hi yagaxiyi ca soobaa bwiinn rii’”, ya chi'chi gazi'xtuhyi lu'h chesobaa lu'h luulchima yagaxiyi nin zuu rwa' jwehra.

¹⁰ Mahziru bwen, chin guidu'hun lu'h guzee lu'h tuhbi saa', soobaa lu'h tuhbi yagaxiyi nin zuu luulchimatii' tin chin gadzihn bwiinn nin gudihdxyi yi'h zee lu'h saa', nnaa ba loh lu'h: “Xamihgu'hn nezii gudii'dxi sobanee lu'h bwiinn ra' rii' tin yagaxiyi rii' nin mahzi lasahca.” Ya zi'chi gacalashca lu'h loh ra' bwiinn nin rii loh mweella,

¹¹ tin bwiinn nin rdxi'hyi xa gacalashca ba mejor razi'xtuhyi ba delaanta loh ra' bwiinn, ya bwiinn nado'laa'dzi nahpa rahcalashcaru ba nezloh ra' bwiinn.

¹² Rahbiza Ñi'h loh bwiinn nin baguhn la'h Ñi'h zee Ñi'h saa':

—Chin nuu lu'h lligaaba guunn lu'h tuhbi guelwawh za'ca, ayi gaguhn lu'h nin rcha'ga lu'h nin bwihtsi lu'h nin lasaa' lu'h nin xpisihn lu'h nin rricu tin ayi la'ra'ba guibia'garii cwiidxyi ra' ba yi'h chetahw lu'h guelwawh yihdzi ra' ba, ya nin bagaa'da lu'h galoh la'ngahlla gahca.

¹³ Mahzi bwen chin guunn lu'h tuhbi guelwawh za'ca gaguhn lu'h bwiinn dxyihdxyi cun bwiinn nin rahca loh Ñi'h,

¹⁴ tin zi'chi dxiahxi Dxiohs laasii ayi nuu gadxilli bwiinn ra' chi nin gudahw ra' ba loh lu'h per Dxiohs gahca gadxillin chin gabia'garii gabahan bwiinn za'ca nin guhchi.

Xcweenta tuhbi lañihroo'

15 Chin gudii'dxi dxiahga tuhbi nin zohba loh mweella, chi'chi rahbi ba loh Jesuhs:

—Dxiahxi duxa ra' bwiinn nin cwih ra' gahw loh mweella chin gaca lañih hasta rnabwa' Dxiohs.

16 Chi'chi rahbi Jesuhs loh ba:

—Guyuu' tuhbi daada bwi'hnn ba tuhbi lañihroo' rwaa' yihdzi ba, chi'chi gunabwa' ba bidu'hun ziahan bwiinn nin ñatahw ra' guelwahw rwaa' yihdzi ba,

17 ya chin biga'ha hohra nin gahw ra' ba, chi'chi guxe'hla daada chi tuhbi xmooza ba gwaca'ha la'h ra' bwiinn nin bidu'hun ra' chi tin guzeetahw ra' ba, ya chin badzihn ba loh nin bidu'hun ra' chi chetahw chi'chi rahbi ba: “Gulcho'ho la'garaatii' naaliistula.”

18 Chi'chi guza'loh guñi' cada tuhbigah ra' ba rahbi ra' ba ayi nuu chee ra' ba, tuhbi ba rahbi: “Gue'du guzi'n tuhbi taa'ha loh yuh, nnah nahpa chagua'hañin rna'ba'hn ayi guidxyi'chi lu'h pur ayi sa'hn”,

19 ya stuhbi ba rahbi: “Gue'dugah guzi'n ga'yu nehza guun yannah nahpa chegui'hnnanma prehba, ni'chin ayi nuu sa'hn”,

20 ya stuhbi ba rahbi: “Gue'dugah bachinaa'hahn, ni'chin ayi nuu sa'hn.”

21 Ya chin babia'garii mooza chi, baganee bi rsohn chi loh xpallwa'n bi nin guxe'hla la'h bi, talgu'nsi bidxyi'chi duxa daada nin rnabwa' chi, chi'chi rahbilaga'h ba loh xmooza ba chi: “Carrih gwala'h nez loh neziuhroo' nez loh neziuh de'he lahda guihdxyi tin dxie'nee lu'h bwiinn prohbi,

bwiinn cwee', bwiinn liinguu, cun bwiinn nin rahca loh ñi'h tin dxie'tahwnee ra' ba la'h nu'h."

²² Snuhn gudxyihru rahbi mooza chi loh daada chi: "Daada, la'nbwi'hnn gahn ziga gunabwa' lu'h per la'lugahri nuuru."

²³ Chi'chi rahbi daada chi loh ba: "Gwah loh ra' neziuh nin ze' lahda guiidxyi ziitu ra' tin dxie'nee lu'h bwiinn ra' nin gadxa'gachi'hzi lu'h nezchi tin par chegadxah yihdzihn,

²⁴ nee rñaan loh lu'h, nin tuhbi bwiinn nin bidu'hun galoh ayi gahw ra' ba nin tuhbi rwaa' ra' ba xquelwaawuhn."

Nin nahpa guunn bwiinn tin chena'hla ra' ba Crixtu

²⁵ Ya gaduhbi nin zeezah Jesuhs loh neziuh, ziahan bwiinn zena'hla la'h Ñi'h, chi'chi gubia'garii Ñi'h guza'loh cañi' Ñi'h loh ra' ba, rahbi Ñi'h:

²⁶ —Sidela chyuulla dxie'na'hla na'h, nahpa gantsii'hi ba na'h, guca'sto' ba na'h ziahan taantu ziga nadzii'hi ba xpaah ba, xmaah ba, che'hla ba, llii'n ba, bwihtsi ba cun bizaa'n ba, nee gahcaza xquelnabahan ba. Sinoon ayi nuu dxie'na'hla ba na'h.

²⁷ Sidela nuu nin ayi xclaa'dzi guti'dxiloh trabahjw zi'chi, ayiza nuu gaca ra' ba tuhbi xp-wii'nnahn.

²⁸ Sidela chyuulla tuhbi tu xclaa'dzi guza' tuhbi yuu'roo' ziahan xcwa'ha, ¿tayi mwehrgalohdxi'h soobaa tu guunnxgah tu lligaaba guidia'han gu zahlda xmweeyi tu par guza'loh tun?,

²⁹ laasii sidela simientuzi guzo'baloh tu cayahca dxiaa garaa xmweeyi tu, ya chi'chi garaa bwiinn gusi'xtuhyi la'h tu,

³⁰ chi'chi guuyi ra' ba: “Bwa'ha bwiinn ca, gu-lahchixchihsi ba yuu', nee ayi bwi'hnn ba gahn ña'lohon.”

³¹ O sidela tuhbi rrehyi guunn ba lligaaba chegacha'gadxihldxi ba stuhbi rrehyi, ¿tayidxi'h guunnxgah ba lligaaba guidia'han ta zahca guunn ba gahn cun loh tsi'h mihyisi xsuldahdu ba cun loh stuhbi rrehyi nin nahpa gahlda mihi suldahdu?

³² Ya sidela rgu'bwa' ba ayi guunn ba gahn chi'chi cun antes guixe'hla ba rsohn loh stuhbi rrehyi nin nahpa gahlda mihi suldahdu cwidxyi-isto' ra' ba.

³³ Ya zi'chi la'h tu nin ayi xclaa'dzi gusaa'n garaa nin nahpa ñi'h mejor ayi dxie'na'hla ra' ni'chi na'h.

Chin ayiru nnaa zihdxi gaca nallihin

(Mt. 5.13; Mr. 9.50)

³⁴ Ya rahbiza Jesuhs:

—Chuhla naa zihdxi, per sidela guñichin xquel nallihin, ¿xa gacaru gunnallihin guelwahw?

³⁵ Ayiru gallu'yin nin para guncha'yin loh yuh, ayiza nuu chu'bwihin loh xquii' ma. Mejor chu'bwihin hasta riu'bwih dxihlli. Zi'chi ruhnn tuhbi bwiinn naxihn; rzohbalohsi ba tuhbi cohsa, ya ayi ruza'loh ban. Ni'chin nnah nin nuu dxiahga ñi'h, guca'dxiahga ra' ba xchi'dxyi'hn.

15

Cweenta xteenn lli'hyi nin biza'bi

(Mt. 18.10-14)

¹ Garaa ra' bwiinn nin rusadxihlli impweestu neezaa bwiinn ra' nin ayi ruhnn cweenta

xlehyi Moisehs gwabiiga ra' ba loh Jesuhs tin baca'dxiahga ra' ba dxyi'dxyi nin guñi' Ñi'h.

² Cun bwiinn fariseu ra' neezaa mwehsu ra' nin ruluu'yi xlehyi Moisehs guza'loh cañi' tohnta ra' ba loh Jesuhs, rahbi ra' ba:

—Bwiinn rii' rucha'ga ba garaa ra' bwiinn nin nahpa duhlda neezaa rahwnee ba la'h ra' ba.

³ Chi'chi gule'he Jesuhs cweenta nin guluu'yi Ñi'h la'h ra' ba, rahbi Ñi'h:

⁴ —Sidela chyuchi'hzi tuhbi tu nahpa tuhbi gaywa'h lli'hyi ya guiza'bi tuhbi ma, ¿tayi nahpadxi'h cwachigah tu za noventa y nueve ma loh dahan tin chegadxi'hyi tu nin biza'bi hastayi gadxeela ma?,

⁵ ya chin gadxeela ma gudzii'ba rwaa'yahnn tu ma taantu riahxi tu badxeela ma,

⁶ ya chin gadzihn tu yihdzi tu, chi'chi gutiaa'ha tu nin rucha'ga tu cun xpisihn tu, gahbi tu loh ra' ba: “Guldxiahxinee na'h tin la'nbadxeela xi'hyihn nin biza'bi.”

⁷ Zi'chi naa ziga ruca'sto' bwiinn xquidxa'h ba loqui nin naa ma. Zi'chi gahcaza ruca'sto' Dxiohs nin nuu dxibaa' la'h chyuchi'hzi bwiinn duhlda. Ya sidela rusagu'dzisto' bwiinn chi chezah ba xneziuh Dxiohs, mahziru riahxinee duxa xaanjla ra' Ñi'h la'h bwiinn chi que no za noventa y nueve ra' ba nin ya zezah za'ca xneziuh Ñi'h ya naa bwiinn chi xpwiinn Dxiohs.

Cweenta xteenn mweeyi nin biza'bi

⁸ Rahbiza Jesuhs:

—Zi'chi gahcaza tuhbi gunna'h nin nahpa tsi'h mweeyi nin lasahca ya guiza'bi tuhbin, ¿tayi

xchi'hn guca'dxih ba tuhbi bia'ñih tin gwa'h za'ca ba ya guto'ba ba garaa la'n yuu' hasta que noyii gadxeela ban?

⁹ Ya chin gadxeela ban, chi'chi gutiaa'ha ba nin rucha'ga ba cun xpisihn ba, gahbi ba loh ra' ba: “Guldxiahxinee na'h tin la'nbadxee'la xmwee'yihn nin biza'bi.”

¹⁰ Rñaazahn loh tu, zi'chi gahcaza riahxinee xaanjla Dxiohs nin rii dxibaa' pur nin rusagu'dzisto' tuhbi bwiinn duhlda chezah ba xneziuh Dxiohs.

Cweenta xteenn bwiinn nin ballu'n tuhbi llii'n ñi'h

¹¹ Bwii'yidxyi'dxyiza Jesuhs cweenta rii' loh ra' ba, rahbi Ñi'h:

—Guyuu' tuhbi bwiinn guyuu' chiohpa llii'n ba,

¹² ya guyuu' tuhbi dxyih rahbi tuhbi nin laweelda: “Paah, guni'hi lu'h xpiehn lu'h nin ruhnn tucabri guica'hahn.” Ya chi'chi bwi'hnn garolda xpah ra' bi hasta naa xteenn ba tin guca'ha ra' bi hasta ruhnn tucabri la'h ra' bi.

¹³ Ya chin guhca paaldaa dxyih, talgu'nsi batoo' nin laweelda garaa hereensi nin badi'hi xpaah bi guca'ha bi, ya mweeyi chi nu'a bi zee bi zihtu hasta stuhbi nasiohn, ya chin badzihn bi ri'chi baxi'n bi xmweeyi bi chi loh gunna'h dxaaba cun loh ra' xica cohsa dxaaba.

¹⁴ Ya chin barah mweeyi chi baxi'n bi, badzihn tuhbi gubihn duxa guihdxyi ziitu hasta nuu bi guzohbaloh ayi xi gahw bi cachia'hn duxa bi.

¹⁵ Chi'chi gwachi'hyi bi dzi'n loh tuhbi bwiinn guihdxyi chi guunn bi, ya bwiinn chi badi'hi ba dzi'n guunn bi guya'n bi xcuuchi ba,

16 ya taantu nin bichia'n duxa bi guclaa'dzi bi ñahw bi dxihllilaa' nin cayahw ra' cuuchi, laasii ayi guyuu' xi ñahw bi nez chi.

17 'Ya gaduhbi cadii'dxi bi trabahjw chi bia'ñih loh xigaaba bi bwi'hnn bi lligaaba nasto' bi: Bwa'ha, paaldaaru mooza nahpa xpaah'n ruhnn xtsi'n ba, hasta ruhnnsohbra nin rahw ra' ba, nen na'h nezrii' cayahchigubihna'h.

18 Mejor guibia'gariin hasta nuu xpaah'n, chin gadzihna'h ga'pihn loh ba: “Paah, bayinnahsihn bañi'chihn loh Dxiohs cun loh yu'bilu'h.

19 Ayiru ruhnn marehsa guiñi' lu'h loon ziga llii'n lu'h sino que guunn lu'h trahtu na'h ziga tuhbi xmoozasi lu'h.”

20 Chi'chi bana'zu nehza bi ziaa bi yihdzi xpaah bi. Zihuroo' ru zegadzihn bi chin bwa'ha xpaah bi la'h bi, balahsasto' ba biao ba la'h bi, chi'chi biria'hgallu'n ba bagachi'loh ba la'h bi, chin badzihn ba hasta zie' bi, gudi'dzi ba gudahw ba rwa' bi,

21 chi'chi rahbi bi loh ba: “Paah, bayinnahsihn la'nbañihchi loh lu'h; ayiru ruhnn tucahri guiñi' lu'h na'h ziga llii'n lu'h.”

22 Per guiñi' xpaah bi loh ra' xmooza ba, rahbi ba: “Gulchete'he lahdxi nin mahzi chuhla gahcu bi, nee ñihyi dxie'nee tu cu' tu bacwihnaa bi dxie'nee gahca tu tuhbi nehza gueldxyihdxyi guca'h tu ñaa' bi,

23 tin checa'ha gahca tu tuhbi guunn bweezu'hnn nin mahzi naroo' chiinn tu guida'w nu'h tin guidi'hnn nu'h tuhbi lañihroo',

24 laasii llii'nahn rii' bwi'hnnah'n lligaaba guhchi bi nee nnah gulguia'ha la'bi bie; ayi

bwi'hinna'hn lligaaba ñwa'haruhn loh bi per nnah gulguia'ha la'bi bie'."

25 'Ya zi'chi cayahca, ya stuhbi llii'nga'n ba zegui'hnn dzi'n loh dahan. Ya chin guhlda gubia'garii bi ziagadzihn gahxu bi rwaa' yihdzi bi chin bihn bi cayu'lda ra' muusca rigadxia'ha ra' ba.

26 Chi'chi gudihdxyi bi tuhbi mooza nin zuu ri'chi gunabadxyi'dxyi bi loh ba, rahbi bi: "¿Xixni'ca cayahca rwaa' yuu'?"

27 Chi'chi rahbi mooza chi: "¿Tayi rwa'ha lu'h bwihtsi lu'h nin gwarraniichi gubia'garii? Ni'chin nin gunabwa' xpaah lu'h bidxiinn nu tuhbi guun bweezu'hn nin mahzi naroo' tin gaca tuhbi lañih laasii naza'ca bwihtsi lu'h gubia'garii."

28 Chin bihn bi garaa ni'chi ayi nnaa bi dxiu'garii bi yihdzi bi taantu rdxyi'chi bi; chi'chi biria' xpaah bi, rahbi ba loh bi: "Xii'hihn, biu'garii."

29 Chi'chi rahbi bi loh xpaah bi: "Bwa'ha, paaldaala yihza cayu'nnahn dzi'n loh lu'h ruzo'badxiaagahn garaa dxyi'dxyi nin rñi' lu'h loon nen nin tuhbi chihva bi'tu'hn ayi bani'hi lu'h ñahchi ñahcacha'yi tuhbi guelwahw para nin rucha'ga'hn;

30 per bayinnahsihn la'llii'n lu'h nin baxi'n xmweeyi lu'h loh ra' gunna'h dxaaba bie' yannah gunabwa' lu'h guhchi tuhbi guun bweezu'hn nin mahzi naroo' caguihn lu'h bi."

31 'Chi'chi rahbi xpaah bi loh bi: "Xii'hihn, loh gahcan zuu lu'h, nee garaa nin na'pahn naa xteenn lu'h.

32 Per nnah ruhn marehsa guidi'hnn nu'h lañih dxiahxi nu'h laasii bwa'ha la'bwihtsi lu'h nin

bwi'hinna'hn lligaaba guhchi ayiru ñwa'han loh ñi'h la'bi bie' ni'chin riahxi'hn.”

16

Cweenta xteenn tuhbi nin rnabwa' loh ra' mooza

¹ Bwii'yidxyi'dxyiza Jesuhs stuhbi cweenta loh ra' xpwiinn Ñi'h, rahbi Ñi'h:

—Guyuu' tuhbi bwiinn rricu nahpa ba tuhbi mooza nin rnabwa' lozdemahzi ra' xmooza ba ya guyuu' tuhbi bweelta gwaguihntsi paaldaa xmooza ba loh ba, rahbi ra' ba: “Xmooza lu'h nin rnabwa' la'h nu ruxi'nzi ba xixteenn lu'h”,

² chi'chi gudihdxyi bwiinn rricu chi mooza chi, rahbi ba loh ba: “¿Xi cohsa rii' rñi' ra' snuhn mooza pur yi'h? Nnah guni'hi lu'h cweenta xteenn xtsi'n lu'h tin mejor ayiru guinabwa' lu'h xmoozara'hn.”

³ Chi'chi cayuhnn bwiinn nin rnabwa' loh ra' mooza chi lligaaba, nasto' ba: “¿Xaxgu'nchi'hn nnah nin gabwe'he xpallwa'na'hn na'h loh dzi'n? Ayi'hn jweersi gu'nnahn dzi'n loh yuh, nee xtuhyiza loon cwe'hen cardah.

⁴ ¡Aah! La'nnan'nnahn xa gu'nnahn chin ayi ga'pahn dzi'n nahpa zibwihdxyi ra' nin rucha'ga'hn na'h rwaa' yihdzi ra' ba.”

⁵ Chi'chi gudihdxyi mooza chi tuhbigah ra' bwiinn nin nuza'bi loh bwiinn rricu chi, chi'chi rahbi ba loh bwiinn nin badzihn galoh: “¿Balaaca nuza'bi lu'h loh xpallwa'na'hn?”

⁶ Chi'chi rahbi bwiinn chi: “Nuza'bi'hn tuhbi gaywa'h barrihyi nsehchi.” Chi'chi rahbi mooza chi: “Dee naa xnohta lu'h yannah guzohba ri'ca tin bwi'hnn stuhbin pur chwa'hbitsi'hsin.”

7 Ya chi'chi gunabadxyi'dxyi ba loh stuhbi ba: “Ya yi'h, ¿balaca nuza'bi lu'h?” chi'chi rahbi ba: “Tuhbi gaywa'h manguchi trihgu.” Chi'chi rahbi ba: “Dee naa xnohta lu'h; guzohba ri'ca bwi'hnn stuhbin pur ochehntasin.”

8 Ya chin bihn xpallwa'n mardooppi dxaaba chi xi bwi'hnn ba, chi'chi guñi' za'ca xpallwa'n ba pur la'h ba laasii bwa'ha ba balaaca nin rahcabwa' xmooza ba chi. Zi'chi gahcaza bwi-inn ra' nin ayi nu'nbwa' xchi'dxyi Dxiohs mahzi rahcabwa' ra' ba loh xasuunto ra' ba tuhbi ba cun stuhbi ba que ziga bwiinn ra' nin nu'nbwa' xchi'dxyi Dxiohs.

9 Ñaan loh tu gulchi'hyi nin gucha'ga tu cun cohsa ra' nin lasahca loh guidxyiyuh dxaaba rii' tin chin garah xixteenn tu chi'chi zaca'ha Dxiohs la'h tu para guziaa tu dxibaa' nez hasta gaca yihdzi tu para tu'pazi.

10 Garaa nin ruhnn za'ca ra' dzi'n loh tuhbi dzi'n bi'tu'hn zahcaza guunn za'ca ra' ba dzi'n loh tuhbi dzi'nroo'; per nin ayi gaca guunn za'ca dzi'n loh tuhbi dzi'n bi'tu'hn ayi gacaza guunn za'ca ra' ba dzi'n guroo'.

11 Ni'chin sidela la'h tu ayi guunn tu gahn cwi-nee za'ca tu guelnaza'ca ra' xteenn guidxyiyuh dxaaba rii', ¿xa guni'hi chi'h Dxiohs guelna za'ca xteenn Ñi'h la'h tu?

12 Ya sidela la'h tu ayi gaca tu bwiinn za'ca cun xixteenn stuhbi bwiinn, ¿ta ruhnn chi'h tu lligaaba guni'hi Dxiohs xica cohsa ra' la'h tu nin gaapa tu?

13 Ayi nin tuhbi mooza guunn gahn guunn dzi'n loh chiohpa ballwaa'n laasii zidxyi'chinee

ba tuhbi ba ya stuhbi ba dxiahxinee ba; neezaa guzo'badxiahga ba xchi'dxyi tuhbi xpallwaa'n ba ya stuhbi xpallwaa'n ba ayi guunn ba cweenta la'h ba. Ni'chin ayi tuhbi bwiinn nin guunn xtsi'n Dxiohs nee neezaa guca'sto' ba guel lasahca xteenn guidxyiyuh dxaaba rii'; ayi rga'han zi'chi.

¹⁴ Ya chin bihn ra' bwiinn fariseu dxyi'dxyi ra' chi, guza'loh cagallhdzinee ra' ba la'h Jesuhs laasii la'h ra' ba zeena'hla ra' ba puura cohsa nin lasahca,

¹⁵ chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—Bayi la'h tu pur nez guiñi' za'ca bwiinn loh tu rdxihyi tu per Dxiohs nu'nbwa'dzi'tsi Ñi'h lli-gaaba dxaaba nin nuu sto' tu laasii garaa nin lasahca par bwiinn ni'chipa' ra' nin rbihxisto' Dxiohs.

Xlehyi Moisehs cun xquelrnabwa' Dxiohs

¹⁶ Rahbiza Jesuhs:

—Hasta dxyih nin bi' Jwahn nin ruro'bañihsa gyyuu' xlehyi Moisehs neezaa xchi'dxyi daada ra' nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs, per chin bi' Jwahn guza'loh cadichy dxyi'dxyi xteenn xquelrnabwa' Dxiohs; ni'chin nin ziahan bwiinn cadixihyi ra' ba xa chu'tii ra' ba loh xquelrnabwa' Dxiohs cun lajweersi.

¹⁷ Per mahzi ayi guinagahn ñichiloh dxibaa' cun guidxyiyuh que par ñichiloh garaa dxyi'dxyi nin baca'h Moisehs; hasta nin tuhbi lehtra dxyi'dxyi chi ayi ñichilohon.

*Jesuhs baluu'yi cweenta nin rlaa'ha lasaa' ra' bwiinn che'hla ba
(Mt. 19.1-12; Mr. 10.1-12)*

18 Rahbiza Jesuhs:

—Sidela tuhbi bwiinn taa'ha ba che'hla ba ya guica'ha ba stuhbi gunna'h, ya zi'chi canee lasaa' ra' ba zigazi xtu'h ra' ba. Neezaa tuhbi bwiinn nin raca'ha tuhbi gunna'h nin gulaa'ha che'hla Ñi'h, neezaa ni'chi rgu'tii duhlida laasii pur caneesi ba che'hla stuhbi bwiinn.

Cweenta xteenn tuhbi bwiinn rricu cun Lásaro

19 Rahbiza Jesuhs:

—Guyuu' tuhbi bwiinn rricu guhta ba puur lahdxi za'ca garaa dxyihtii' ruhnn ba lañih.

20 Nee guyuu'za tuhbi bwiinn prohbi nin biria'hlah Lásaro, guhtacwee' ba rwaa' xlee' bwiinn rricu chi. Guillii-guillii rbwe'he ba cardah cun neezaa guyuu' guii'dxiu nin ríaa tihxi ba,

21 hasta bwehcu ra' riabiiga rlluhpi loh guii'dxiu nin nuu tihxi ba, ya cohsa ra'si nin riaaba llaa'n mweella rricu chi guclaa'dzi ba ñahw ba.

22 Ya dxyih nin guhchi bwiinn prohbi chi bie'galli'hi xaanjla Dxiohs xaalma ba tin ziaganeer ra' ba ñi'h hasta nuu guehtu Abrahñ. Chin guhldaza guhchi bwiinnrriicu chi, chi'chi biga'tsi ba.

23 Ya bwi'hnn tucahri bwaa ba gabihldxyi hasta ríaa ra' garaa bwiinn nin ríuu' xtuhlda ra' ñi'h. Chi'chi gúteesaloh ba bwa'ha ba zihñu hasta nuu Abrahñ cun Lásaro,

24 chi'chi gudidxyidxiyah ba, rahbi ba loh Abrahñ: “¡Paah, paah Abrahñ!; balahsasto' lu'h na'h guxe'hla Lásaro cuu ba bacwihñnaa ba loh ñihsa tin dxie'gasaga'ldiu ba luudxiñ pur taantu trabahjw nin cagati'dxi'hn loh bwehla rii'.”

25 Chi'chi rahbi Abrahn: “Xii'hihn, basaza'sto' lu'h chin gubahan lu'h loh guidxyiyuh gohpa lu'h garaatii' cohsa ra' badi'hi guuxta sto' lu'h, ya Lásaro ayi xi gohpa ba ni'chin gubahan guelzii ba, yannah la'hba cagazi'laa'dzi ba, ya yi'h ruhnn tucabri tiidxi lu'h trabahjw.

26 Nen ayiza nuu tiidxi Lásaro ri'ca laasii nuu tuhbi bataa'ha roo' galaayi hasta dxuu nu'h, ni'chin nin rii lahdu rii' ayi nuu dxi' ra' ba lahdu ca ya neezaa nin rii lahdu ca ayi nuuza dxi' ra' ba lahdu rii'.”

27 Chi'chi rahbi rricu chi loh ba: “Rñi' nala'sahn loh lu'h paah Abrahn tin guixe'hla lu'h Lásaro yihdzi xpaah'n,

28 tin cheguihtsi ba loh ra' ga'yu bwi'tsihn nin nuu' tin gucha'h xigaaba ra' ba chezah ra' ba xneziuh Dxiohs tin ayi dxi' ra' bi lugahri rii' hasta rdii'dxi bwiinn trabahjw duxa.”

29 Chi'chi rahbi Abrahn loh ba: “La'h ra' ba nahpa dxihtsi nin caa xlehyi Moisehs neezaa xchi'dxyi daada ra' nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs; mejor guzo'badxiahga ra' ba dxyi'dxyi ra' chi.”

30 Ya rricu chi guñi', rahbi ba: “Guchii lu'h paah Abrahn, per sidela tuhbi bwiinn nin guhchila chegañi' loh ra' bi, zucha'h xigaaba ra' bi.”

31 Per Abrahn rahbi: “Per sidela ayi guzo'badxiahga ra' ba xchi'dxyi Moisehs neezaa xchi'dxyi daada ra' nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs, ¿xila'hxchi'h tuhbi bwiinn nin guhchi chechiisto' ra' ba?”

*Rriezgu chuu' xtuhlda ra' bwiinn
(Mt. 18.6-7, 21-22; Mr. 9.42)*

¹ Rahbi Jesuhs loh ra' xpwiinn Ñi'h: —Nahpa nuu cohsa ra' nin ruhnn pur riuu' xtuhlda ra' bwiinn, per probhiza bwiinn nin rgu'tii la'h ra' bwiinn loh duhlda.

² Xlawaa'ha chyu gusaa'n gusagui'hi stuhbi bwiinn la'h biñi'n chuu xtuhlda bi, mejor guchi'bi ra' ba tuhbi dxiahroo' yahnn nin rusagui'hi chi tin gula'ha ra' ba la'h ba loh ñihsado'.

³ Gulgahca nasiin. Sidela bwihtsi tu guñihchi loh tu, gulguiñi' loh bi pur nin bwi'hnn bi, ya sidela gadxa'h xigaaba bi mejor gusia'ldasto' tu nin bwi'hnn bi.

⁴ Nicala gahdzi bweelta guñihchi bi loh tu ya gahdziza bweelta dxi' bi tin nnaa bi: “Ayiru gabia'garii gu'nnañin stuhbi”, nahpa gusia'ldasto' lu'h nin bwi'hnn bi.

*Cohsarooru nin zahca guunn tuhbi bwiinn nin
riachiisto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs*

⁵ Chi'chi rahbi nin naa ra' xpwiinn Ñi'h loh Ñi'h: —Daada, gacanee lu'h la'h nu tin mahziru chechiisto' nu xchi'dxyi Dxiohs.

⁶ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba: —Sidela la'h tu ñachiisto' tu xchi'dxyi Dxiohs, mahz balaacqui'hn ziga tuhbi bwii'dzi bi'tuhn xteenn mortahsa ñahca ñahbi tu loh yahgaroo ca: “Biya'dxu ri'ca tin bwaa galaayi loh ñihsado' ri'chi soobaa lu'h”, guzo'badxiahgan xchi'dxyi tu.

Nin xchi'hn guunn tuhbi mooza

⁷ Rahbiza Ñi'h:

—¿Chyu tuhbi tu nahpa tuhbi mooza nin raa'n o nin rahpa guidxa'h ya gahbi bwiinn chi loh ba chin gabia'garii ba loh dahan: “Rii gudaa', soobaa lu'h tin gahw lu'h”?

⁸ Pwehda ayi nin tuhbi bwiinn nin guiñi' zi'chi. Pwehda gahbi tu: “Bwi'hnncha'yi xi gahwxchiin neezaa nin guee'hehn, chi'chi gacu lu'h xahba nayaa lu'h tin cwaachi lu'h xi gaawuhn loh mweella, ya chin cha'loh gaawuhn chi'chi gahwga'h lu'h yi'h neezaa guee lu'h.”

⁹ Ya guidia'han nu'h ¿gu nuu tuhbi bwiinn nin rahbi: “Zuxchilli lu'h saca bwi'hnn lu'h ni'ca”? Guyaa, pwehda ayi nin tuhbi bwiinn nin guiñi' zi'chi.

¹⁰ Zi'chi gahcaza la'h tu, chin cha'loh guunn tu garaa dzi'n ra' nin gunabwa' Dxiohs loh tu, nahpa guiñi' tu loh Dxiohs: “La'hnu naa nu mooza nin ayi xi lasahca laasii bidi'hnnzi nu cohsa ra' nin nahpa guidi'hnn nu.”

Basiaca Jesuhs tsi'h bwiinn nin rahchyi guii'dxiu tihxi ra' Ñi'h

¹¹ Gaduhbi zezah Jesuhs neziuh nin zee gui-hdxyi Jerusalehn, gudii'dxi Ñi'h loh rregionh Samaria cun loh rregionh Galilea.

¹² Ya chin guyu'tii Ñi'h tuhbi gui-hdxyi bi'tu'hn chi'chi gwagacha'loh tsi'h bwiinn ra' nin rahchyi guii'dxiu tihxi ra' Ñi'h la'h Ñi'h, zihuru guchi'loh ra' ba la'h Jesuhs,

¹³ chi'chi guñi' ra' ba jweersi, rahbi ra' ba:

—¡Jesuhs, mwehsu! ¡Balahsasto' lu'h la'h nu!

¹⁴ Ya chin bwa'ha Jesuhs la'h ra' ba, chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Gulchee hasta nuu bixohza tin gulgaluu'yi la'h ba la'tu biaca.

Ya gaduhbi zee ra' ba zegaluu'yi tihxi ra' ba la'h bixohza ziga nanchii la'guii'dxiu chi guñihchilohtii' tihxi ra' ba.

¹⁵ Ya tuhbi ba chin bwa'ha ba la'ba biaca, talgu'nsi gubia'garii ba ziaa ba hasta zuu Jesuhs, gaduhbi ziafazah ba guza'loh rñi' ba jweersi, rahbi ba:

—¡Dxióhssihn chuhla naa!

¹⁶ Ya chin badzihn ba hasta zuu Jesuhs, bazu'nllihbi ba baru'hn ba hasta loh yuh nez loh Jesuhs tin cagadi'hi ba guezuxchilli loh Ñi'h. Ya coma bwiinn chi bwiinnziitu ba, bwiinn rregionh Samaria ba,

¹⁷ chi'chi rahbi Jesuhs loh ba:

—Per ¿tayi tsi'dxi'h naa tu biaca tu? ¿Cuunxchi'h zaga' tu?

¹⁸ ¿Ta tuhbidxi'h bwiinnziitu rii' gubia'garii ze'gani'hi guezuxchilli saca nin biaca ba?

¹⁹ Chi'chi rahbi Jesuhs loh bwiinn chi:

—Gwasu'nchii tin bwaa. La'lu'h biaca nnah laasii gwachiisto' lu'h xchi'dxyi'hn.

Xa gadzihn xquelrnabwa' Dxiohs

(Mt. 24-23-28, 36-41)

²⁰ Chi'chi gunabadxi'dxyi ra' bwiinn loh Jesuhs cuuca gadzihn xquelrnabwa' Dxiohs, chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—Dxyih nin sa'loh guinabwa' Dxiohs guidxyiyuh ayi gacan tuhbi sehn nin gacabwa' tu,

²¹ tin par ayi gaca guiñi' tu: “Rii' cayahca ni'ca”, o gahbi tu: “Ri'chi cayahcan”, laasii dez nnah

la'Dxiohs canabwa'la paaldaa bwiinn nin dxa'ga loh tu.

²² Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' xpwiinn Ñi'h:

—Ziuu' tuhbi dxyih nin guiclaa'dzi tu gwa'ha tu na'h, nin naan Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw, gabia'gariin loh guidxyiyuh tin guinabwa'n; nicala tuhbidxi'h dxyih guiclaa'dzi tu gwa'ha tu na'h per ayi gaca gwa'ha tu na'h.

²³ Nee ziuu'za tuhbi nin guiñi' loh tu: “Rii' la'ba nuu”, o “Ri'chi la'ba nuu”, per rñaan loh tu ayi chee tu nen ayiza chena'hla tu la'h ba

²⁴ tin zahca ziga rahca chin rdxia'ha'ha llaa'ndxibaa'.

²⁵ Per galoh gaca ra' cohsa chi nahpa guti'dxilohxgah ba trabahjw. Ya garaa bwiinn ra' nin rii guidxyiyuh nnah, guidxyi'chinee ra' ba cun gusa'cazii ra' ba la'h ba.

²⁶ Ziga nin guhca chin guyuu' tuhbi bwiinn chieemparoo' nin biria'lah Noeh, zi'chi gahcaza gaca chin guibia'gariin, ziga naan Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw.

²⁷ La'n dxyih ra' nin gubahan guehtu Noeh chi, garaa bwiinn gudahw ra' ba gwaa' ra' ba, bachi-naa ra' ba gule'dxi'hn llii'ndxa'pa ra' ba guca'ha bi'nxtuhbi ra' tin bachinaa ra' bi hasta badzihn dxyih chin guyuu'tii Noeh la'n barcuroo' nin bwi'hnncha'yi gahca ba. Chi'chi badzihn tuhbi ñihsadxiahxihn gudxiinnan la'h garaa ra' bwiinn nin ayi bwi'hnn cweenta xchi'dxyi Dxiohs.

²⁸ Zi'chi gahcaza guhca la'n dxyih ra' chin gubahan guehtu Lot: Snuhn ra' bwiinn gudahw gwaa' ra' ba, guzi' ra' ba nee batoo' ra' ba, gulahchi ra' ba biñih bwi'hnncha'yi ra'za ba yuu',

²⁹ ya chin baria'h Lot loh guihdxyi Sodoma, guza'loh biaaba dxih llaa'ndxibaa' cun cobadehlda'h, bañihchilohon garaa ra' bwiinn duhlda nin ayi bwi'hnn cweenta xchi'dxyi Dxiohs.

³⁰ Zi'chi gahcaza gaca la'n dxyih ra' chin guibia'garii Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw.

³¹ Ya la'n dxyih ra' chi sidela chyuulla caa yihca yihdzi Ñi'h nen nahpa ba xilla la'n yuu' mejor ayi guunn ba pur chegale'he ban, mahzi lwehgu guzee ba. Ya sidela chyuulla zuu loh dahan, mejor ayi guibia'gariiru yihdzi ba; talgu'nsi guzee ba.

³² ¿Tayi riagannasto' tu xi guhca che'hla guehtu Lot?

³³ Ya nin guiclaa'dzi gaapa xquelnabahan ñi'h loh guidxyiyuh rii', zuñihchi ban; per nin gudzi'ba xquelnabahan ñi'h loh guidxyiyuh rii' xcweenta xchi'dxyi ra'n, zahpa ba guelnabahan llaa'ndxibaa'.

³⁴ Ñaan loh tu, dxyih nin gabia'garii Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw gaca ziga na' chiohpa bwiinn loh tuhbi daa', tuhbisi ba guzee ya stuhbi ba dxia'ncah;

³⁵ o loh chiohpa gunna'h nin riuyuhta, tuhbisi ba guzee ya stuhbi ba dxia'han;

³⁶ neezaa chiohpa bwiinn ra' nin rii loh dahan, tuhbisi ba guzee ya stuhbi ba dxia'han.

³⁷ Ya chin bihn ra' ba dxyi'dxyi ra' chi, chi'chi gunabadxyi'dxyi ra' ba loh Ñi'h, rahbi ra' ba:

—Daada, ¿canehz gaca ra' cohsa rii'?

Chi'chi rahbi Jesuhs:

—Hasta na' ra' bwiinnguuchi, ri'chi gadiaa'ha ra' bwiichi.

18

Cweenta xteenn tuhbi gunna'hviuhda cun tuhbi jwehsi

¹ Bwii'yidxyi'dxyiza Jesuhs stuhbi cweenta loh ra' ba tin gacabwa' ra' ba nahpa cwiidxyi-guinaaba ra' ba Dxiohs gaduhbi chieempa nee ayi guiria'hgahnza ra' ba,

² ya rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Guyuu' tuhbi guiidxyi hasta guyuu' tuhbi jwehsi nin ayi gwachiisto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs cun neezaa ayi bwi'hnn cweenta ba bwiinn lasaa' ba.

³ Guiidxyi chi gahca guyuu' tuhbi gunna'hviuhda, guillii-guillii riah ba loh jwehsi chi riaganaaba guxchiisi ba bwiinn nin rdxyi'chinee la'h ba.

⁴ Per jwehsi chi ayi gunnah ba ñuhnn ba guelguxchiisi par ñahcane ba gunna'hviuhda chi, per pur taantu guillii-guillii riah ba, chi'chiyi bwi'hnn jwehsi chi lligaaba: “Ayi xi ruhnn nicala ayi riachiisto'n xchi'dxyi Dxiohs nee nicalaza ayi ruhncwee'ntahn bwiinn ra',

⁵ mahzi gu'nncahn guelguxchiisi nin xclaa'dzi gunna'h rii' tin ayiru guunn ba llahn na'h.”

⁶ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—Gulgaca'dxiahga xi rñi' jwehsi dxaaba rii.

⁷ Ya Dxiohs, ganaalla dzi'n za'ca ruhnn Ñi'h. Sidela zi'chi ruhnn Ñi'h, ¿caxdxia'n ayi gacanee Ñi'h la'h ra' bwiinn nin gulii Ñi'h cun nin nadzii'hi Ñi'h sidela dxyih-nague'la rnaaba ra' ba loh Ñi'h guunn Ñi'h guelguxchiisi para la'h ra' ba?

⁸ Rñaan loh tu, lwehgu gahca zuhnn ba guelgux-chiisi para la'h ra' ba. Per chin gabia'gariin, ziga naan Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw guidxyiyuh stuhbi, dia'han ¿gu zidxeela'hn bwiinn nin riachisto' ñi'h xchi'dxyi'hn?

Cweenta xteenn tuhbi bwiinn fariseu cun tuhbi bwiinn nin rusadxihlli impweestu

⁹ Bwii'yidxyi'dxyiza Jesuhs stuhbi cweenta loh ra' ba laasii paaldae ra' ba ruhnn lligaaba nayaachi, rahbi ra' ba bwiinn nayaa ra' ba ya snuhn ra' ba pur bwiinn duhlde ra' ba ruca'chiah ra' ba. Ni'chin rahbi Jesuhs loh ra' ba:

¹⁰ —Guyuu' chiohpa bwiinn, gwah ra' ba la'n guido' tin guñi'nee ra' ba Dxiohs. Tuhbi ba naa fariseu ya stuhbi ba naa nin rusadxihlli impweestu.

¹¹ Nin naa fariseu chi guzu'nchii ba tin guñi' ba loh Dxiohs: “Daada, Dxiohs; cagani'hihn guelzuxchilli loh lu'h saca ayi guhca'hn ziga snuhn ra' bwiinn ziga nin rbaa'n, nin nadxiipadxyi'dxyi, nin nuu xtu'h ñi'h, neezaa saca ayi guhca'hn ziga bwiinn nin rusadxihlli xcweenta impweestu nin zuu nez ca.

¹² Na'h rucwaa'hahn ayi raawuhn ziga chiohpa dxyih la'n tuhbi xmahn, rudi'hizahn tsi'gah bwihllu yihca tuhbigah gaywa'h la'n guido' ziga ru'nnaahn gahn.”

¹³ Ya bwiinn nin rusadxihlli impweestu, zih-turoo' guzuh ba, ayi gutesaloh ba laa'ndxibaa' mejor guza'loh gudxiinnaa ba lasto' ba, chi'chi guñi' ba loh Dxiohs, rahbi ba: “Daada, Dxiohs; balahsasto' lu'h na'h, naan tuhbi bwiinn duhlde.”

¹⁴ Chi'chi rahbi Jesuhs:

—Na'h rñi'n loh tu, la'xtuhlda bwiinn nin rusadxihlli impweestu chi basia'pitii la Dxiohs, ya fariseu chi ayi xi cweenta bwi'hnn Dxiohs dxyi'dxyi nin guñi' ba laasii tuhbisi nin rusadxihlli impweestu chi baguu'dzisto' ñi'h. Loh garaa ra' bwiinn nin ruhnn jweersi gaca lasahca ra', zusi'xtuhyi Dxiohs la'h ra' ba; ya bwiinn ra' nin rucu'dzisto' ra' ñi'h zuhnn Dxiohs jweersi gacalalahca ra' ba.

*Bwi'nntaa'yi Jesuhs yihca ra' biñi'n
(Mt. 19.13-15; Mr. 10.13-16)*

¹⁵ Ya tantu guclaa'dzi ra' bwiinn chi dxihnn ra' ba xchi'dxyi Jesuhs hasta xpiñi'n ra' ba gwanee ra' ba loh Ñi'h tin gudzii'banaa Ñi'h yihca ra' bi, per chin bwa'ha ra' xpwiinn Ñi'h ni'chi guza'loh ridxihldxyi dxyi'dxyinee ra' ba bwiinn ra' nin gwanee biñi'n ra' chi loh Jesuhs.

¹⁶ Per chin bwa'ha Jesuhs ni'chi, gudihdxyi Ñi'h biñi'n ra' chi, chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' xpwiinn Ñi'h:

—Gulgasaa'n dxie'biiga ra' biñi'n hasta zu'hn ayi gucwe'za tu la'h ra' bi laasii xquelrnabwa' Dxiohs naa xteenn bwiinn nado'laa'dzi ziga biñi'n ra' rii'.

¹⁷ Nee guchiin nin rñi'n loh tu, chyuchi'hzi nin ayi chechiisto' ñi'h xchi'dxyi Dxiohs zigazi naa tuhbi biñi'n nin ruzo'badxiahga xchi'dxyi xtaada ñi'h, bwiinn nin ayi chechiisto' ñi'h chi ayi chuu ra' ba loh xquelrnabwa' Dxiohs.

*Tuhbi bi'nxtuhbi nin nuu ziahan xixteenn Ñi'h
(Mt. 19.16-30; Mr. 10.17-31)*

18 Chi'chi gunabadxyi'dxyi tuhbi bi'nxtuhbi nin rnabwa', rahbi bi loh Jesuhs:

—Daada, mwehsu cha'yi; ¿xani'ca nahpa gu'nnahn tin guziaa'hahn dxibaa' guibahne'hn Dxiohs para tu'pazi chin gachi'hn?

19 Chi'chi rahbi Jesuhs loh bi:

—¿Xixnaa rñi' lu'h cha'yi'hn? Ayi nin tuhbi bwiinn cha'yi, tuhbidxi'h Dxiohs.

20 La'lu'h naannla dxyi'dxyi ra' nin caa loh xchihsi Moisehs ziga rñi' lehyi chi: “Ayi gaca lu'h bwiinn gubwihlli; ayi chiinn lu'h bwiinn; ayi cwaan lu'h; ayi chi'nlaa'dzi lu'h dxixi'hw loh stuhbi bwiinn; nee gaca nadzii'hi lu'h xtaada lu'h cun xnaan lu'h.”

21 Chi'chi rahbi bi'nxtuhbi chi loh Ñi'h:

—Garaatii' ra' dxyi'dxyi ca cagazo'badxiaagahn dez chin guhca'hn biñi'n.

22 Ya chin bihn Jesuhs xchi'dxyi bi, chi'chi rahbi Ñi'h loh bi:

—Stuhbidxi'h cohsa ria'dxyi guunn lu'h: ba-too' garaa xixteen lu'h nee chi'zi gahca lu'h mweeyi chi guica'ha ra' bwiinn prohbi nin ayi xi nahpa, chi'chi gaapa lu'h guelnaza'ca llaa'n dxibaa', bachi'h dxie'na'hla gahca lu'h na'h.

23 Chin bihn bi'nxtuhbi chi dxyi'dxyi ra' chi, chi'chi guhca nalaasa sto' bi laasii ziahahroo' xica nahpa bi.

24 Ya bwa'hasi Jesuhs taantu ruhnn nalaasa loh bi, chi'chi rahbi Ñi'h:

—Nagahn duxa par chu'tii tuhbi bwiinn rricu loh xquelrnabwa' Dxiohs.

25 Ayi guinagahnru tiidxi tuhbi camehyu llaa'n guihchiguulla que ziga chu'tii tuhbi rricu loh xquelrnabwa' Dxiohs.

26 Chin bihn ra' xpwiinn Ñi'h dxyi'dxyi ra' chi, chi'chi rahbi ra' ba:

—Sidela zi'ca gaca, ¿chyuulla gacachi'h ta'h loh duhlda?

27 Chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Para bwiinn ra' nagahn ra' dee'; per ayi nee dxi'h para la'h Dxiohs.

28 Chi'chi rahbi Pehdru loh Ñi'h:

—Daada, la'h nu la'nu dxugasaa'n garaa nin nadxiahpa nu, tin zio'pana'hla nu Yu'bilu'h.

29 Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—Nen guchiin nin ñaan loh tu, ziga bwiinn nin gusaa'n yihdzi ñi'h, xpaah ñi'h, xmaah ñi'h, bwihtsi ra' ñi'h, che'hla ñi'h, llii'n ñi'h pur xcweenta xquelrnabwa' Dxiohs,

30 zica'haru ba ziroo' loh guidxyiyuh rii' nen zica'haza ba guelnabahan nin ayi ñichilohtii' chin gachi ba guziaa ba dxibaa'.

Dee riohnnabweelta guñi' Jesuhs loh ra' xpwiinn Ñi'h zahchi Ñi'h

(Mt. 20.17-19; Mr. 10.32-34)

31 Ya gule'caa Jesuhs la'h gadzi'h bichiohpa nin naa xpooxtla Ñi'h tin rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Yannah guzoo nu'h guihdxyi Jerusalehn tin ri'chi nahpa saca Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw ziga baca'h daada ra' nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs cachiempa.

32 Zuti'dxi ra' ba la'h ba loh ra' bwiinn ziitu nin ayi naa bwiinn Israel nee gullihdzinee ra' ba la'h

ba, gusa'cazii ra' ba la'h ba cun guchahn xihin ra' ba loh ba,

³³ ya chin cha'loh guca'yahga ra' ba la'h ba cun cwaarta, chi'chi chiinn ra' ba la'h ba nahpa gachitii' ba, ya chin dxiohna gubihdxyi guhchi ba chi'chi gabia'garii gabahan ba stuhbi.

³⁴ Ya la'h ra' ba ayi guhcabwa' ra' ba ni'chi, coma dxyi'dxyi ra' chi guhcan ziga naga'tsi par la'h ra' ba, ni'chin ayi guhcabwa' ra' ba xi guñi' Ñi'h.

Basiaca Jesuhs la'h tuhbi bwiinn nin ayi biinn loh Ñi'h

(Mt. 20.29-34; Mr. 10.46-52)

³⁵ Chin zegadzihn gahxu ra' ba tuhbi guihtdxyi nin laa Jericoh, zohba tuhbi bwiinn nin rahca loh ñi'h rbwe'he ba cardah rwaa' neziuh chi.

³⁶ Ya chin gudii'dxidxiahga bwiinn chi ziahan bwiinn zeedii'dxi, chi'chi gunabadxyi'dxyi ba, rahbi ba:

—¿Xini'ca cayahca?

³⁷ Chi'chi rahbi ra' ba:

—Jesuhs nin ze' nez guihtdxyi Nazaret la'h ban zedii'dxi rii'.

³⁸ Chi'chi guñi' ba jweersi, rahbi ba:

—¡Jesuhs, Llii'n guehtu Davihd, balahsasto' lu'h na'h!

³⁹ Ya chi'chi bidxyi'chi bwiinn ra' nin zee de-laanta guzohbaloh zeeñi' ra' ba, rahbi ra' ba:

—¡Biacadxyii!, ¡ayi rñi' lu'h zi'ca!

Per la'h ba mahziru cañi' ba jweersirooru:

—¡Llii'n guehtu Davihd, balahsasto' lu'h na'h!

⁴⁰ Ya guzuhdxyiigah Jesuhs, chi'chi gunabwa' Ñi'h gwaca'ha ra' ba bwiinn chi, ya chin badzihn

ba hasta zuu Jesuhs, chi'chi gunabadxyi'dxyi Jesuhs loh ba, rahbi Ñi'h:

⁴¹ —¿Xini'ca xclaa'dzi lu'h gu'nnahn para yi'h?

Chi'chi rahbi bwiinn nin rahca loh Ñi'h chi:

—Daada, xclaa'dzihn gwa'han.

⁴² Chi'chi rahbi Jesuhs loh ba:

—Zwa'ha lu'h nnah la'lu'h biaca pur nin gwachiisto' lu'h guhca basia'cahn yi'h.

⁴³ Ya hohrachi gahca ballaala bizloh bwiinn nin ayi biinn loh ñi'h chi, chi'chi gubia'garii bwa'ha ba, chi'chi zenee ba Jesuhs, cañi' ba xcweenta ziroo' jweersi nin nahpa Dxiohs, neezaa bwiinn ra' badxyigaa'loh ra' ba pur bwa'ha ra' ba biaca loh bwiinn chi, neezaa ra' ba guza'loh cañi' ra' ba xcweenta jweersiroo' nin nahpa Dxiohs.

19

Gwah Jesuhs rwaa' yihdzi tuhbi bwiinn nin laa Zaqueu

¹ Ya chin badzihn Jesuhs rwaa' guiidxyi Jericoh, gudii'dxi Ñi'h galaayi guiidxyi chi.

² Guiidxyi chi gahca nuu tuhbi bwiinn nin laa Zaqueu; rricu duxa ba, rnabwa' ba bwiinn ra' nin rusadxihlli impweestu.

³ Ya guclaa'dzi ba dxiu'nbwa' ba la'h Jesuhs, per ayi guhca ñwa'ha ba la'h Jesuhs laasii rii ziahan-roo' bwiinn gadiidxi coma Zaqueu bwiinnlla'ta ba.

⁴ Lwegu ballu'n ba gwah ba delaanta hasta zohba tuhbi llaa'n yahga guroo' nin laa sicohmoro nez tiidxi Jesuhs, chi'chi gucah ba lohon tin guhca bwa'ha ba la'h Jesuhs.

⁵ Ya chin guya'loh gudii'dxi Jesuhs ri'chi bwa'ha Ñi'h nez guiya', chi'chi rahbi Ñi'h loh Zaqueu:

—Zaqueu, basiooba bie'ta ri'ca tin nnadxyih gahca nahpa chadxia'hnaahn yihdzi lu'h.

⁶ Chi'chi bie'tagallu'n Zaqueu loh yahga chi tin zenee ba la'h Jesuhs par yihdzi ba, riahxi ba.

⁷ Ya chin bwa'ha snuhn bwiinn ni'chi guza'loh cañi' tohnta ra' ba, rahbi ra' ba:

—Bwa'ha la'Jesuhs zedxia'han rwaa' yihdzi bwiinn nin mahzi nahpa duhlda.

⁸ Chi'chi guzu'nchii Zaqueu delaanta loh Jesuhs, rahbi ba:

—Bwa'ha Daada; gudi'hihn garoolda nin na'pahn guica'ha ra' bwiinn prohbi, ya sidela gula'na'hn la'h chyuulla cun guelrsagui'hi nnah gusia'gariin xmweeyi ba tahpa taantu pur nin basagui'hihn la'h ba.

⁹ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ba:

—Nnadxyih gahca la'xtuhlda lu'h basia'pitiin neezaa xtuhlda bwiinn ra' nin nuu yihdzi lu'h gusia'pitiñin laasii guchii lu'h naa lu'h xpwiinn guehtu Abrahn,

¹⁰ laasii na'h naan Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw tin chi'hyihn bwiinn ra' nin cagañihchi pur xtuhlda ra' ba tin na'h guhlda'hra'n ba loh xtuhlda ra' ba.

Cweenta xteenn tsi'h mweeyi

¹¹ Ya gaduhbi rigaca'dxiahga ra' bwiinn dxyi'dxyi ra' nin cañi' Jesuhs, bwii'yidxyi'dxyi laga'h Ñi'h stuhbi cweenta loh ra' ba laasii la' ra' ba zeegadzihn gahxula guihdxyi Jerusalehn nen coma la'h ra' ba ruhnn ra' ba lligaaba lwehgu

sa'loh guinabwa' Jesuhs laasii la' ra' ba gadzihnla guihdxyi Jerusalehn,

¹² chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Guyuu' tuhbi bwiinn, guyuu' ba lahda tuhbi jwamihiyi lasahca, ya biria'h ba gwah ba stuhbi guihdxyi ziitu tin gaca ba rrehyi, ya chin guibia'garii ba chi'chi guinabwa' ba guihdxyi chi.

¹³ Ya nnaaru guiria'h ba yihdzi ba, gudihdxyixgah ba tsi'h xmooza ba tin gudi'hi ba tuhbigah mweeyi nin lasahca guica'ha ra' ba, chi'chi rahbi bwiinn chi loh ra' ba: “Gulgui'hndee mweeyi rii' guri'xi hasta chin gabia'gariin stuhbi.”

¹⁴ Ya bwiinn lahdxyi ba ayi guclaa'dzi ra' ba la'h ba, ni'chin guxe'hla ra' ba paaldaa bwiinn nin zeguihntsi ra': “Ayi xclaa'dzi nu gaca ba xrrehyi nu.”

¹⁵ Per nahpa guhca ba rrehyi, chi'chi gubia'garii ba lahdxyi ba. Ya chin gubia'garii ba, chi'chi gudihdxyi ba mooza ra' nin basia'hannee ba mweeyi tin gacabwa' ba blaacala cayuhnn ra'n gahn.

¹⁶ Ya galoh bwiinn nin badi'hi ba mweeyi badzihn loh ba, chi'chi rahbi mooza chi: “Daada, la'xmweeyi lu'h cayuhnn gahn tsi'h bwelta ziga naan.”

¹⁷ Chi'chi rahbi rrehyi chi loh ba: “Bwen gahca; yi'h naa lu'h tuhbi mooza bwen pur bwi'hnn lu'h dzi'n za'ca nee gullia'yi'hn nin bani'hihn. Yannah guni'hihn dzi'n guunn lu'h, guinabwa' lu'h tsi'h guihdxyi.”

¹⁸ Chi'chi badzihn stuhbi mooza loh ba, chi'chi rahbi mooza chi: “Daada, xmweeyi lu'h cayuhnn gahn ga'yu bwelta mahzi ziga naan.”

¹⁹ Chi'chi rahbi ba loh ba: “Yi'h guni'hihn dzi'n

guunn lu'h guinabwa' lu'h ga'yu guihdxyi.”

²⁰ Chi'chi badzihn stuhbi mooza loh ba, chi'chi rahbi mooza chi: “Daada, la'xmweeyi lu'h dee'; gulu'cha'yisiñin la'n tuhbi baschihn

²¹ laasii bidxyihbihn yi'h pur naa lu'h tuhbi bwiinn nadxiipa dxyi'dxyi. Raca'ha lu'h cohsa ra' nin ayi naa xteenn lu'h, neezaa rataa'ha lu'h guiña'h hasta ayi gulahchi lu'h.”

²² Chi'chi rahbi rrehyi chi loh ba: “¡Mooza xihn mooza dxaaba! Cun sola dxyi'dxyi nin guñi' lu'h ca gu'nnahn guelguxchiisi yi'h. Sidela nnah lu'h naan tuhbi bwiinn nin nadxiipadxyi'dxyi nen nahgahca lu'h raca'hahn nin ayi naa xte'nnahn nen nnaaza lu'h rataa'hahn guiña'h nin ayi naaza xte'nnahn,

²³ ¿xixnaa ayi bagasia'han lu'h xmwee'yihnca baancu tin chin ñabia'gariin ñaca'hañin cun garaa llii'nan?”

²⁴ Chi'chi rahbi ba loh ra' nin rii ri'chi: “Gulgaca'ha mweeyi ca tin gulgadi'hin la'h bwiinn nin bwi'hnn gahn tsi'h taantu mahzi.”

²⁵ Chi'chi rahbi ra' ba loh ba: “Daada, per la'ba nahpala tsi'h mweeyi.”

²⁶ Chi'chi rahbilaga'h rrehyi chi: “Ni'chin nin ñaan loh tu, nin nahpa ziahanan ni'chi gaca guica'harun, ya nin nahpa gullia'han hasta nin ruhnn ba lligaaba nahpa ba gaca'hañin loh ba.

²⁷ Ya garaa bwiinn nin bidxyi'chinee na'h nin ayi guclaa'dzi ñahca'hn rrehyi loh ra' ñi'h, gulta'nee ra' ba rii' tin gadxiinn tu la'h ra' ba delanta loon.”

Guyu'tii Jesuhs la'n guihdxyi Jerusalehn ziga

*tuhbi rrehyi**(Mt. 21.1-11; Mr. 1.1-11; Jn. 12.12-19)*

28 Ya chin गया'loh bwii'yidxyi'dxyi Ñi'h dxyi'dxyi ra' chi, chi'chi biria'h Ñi'h tin zee Ñi'h guihdxyi Jerusalehn.

29 Ya chin zegadzihn Ñi'h tuhbi guihdxyi nin laa Betfageh cun guihdxyi nin laa Betania, gahxu loh dahan nin laa Olivo chi'chi guxe'hla Ñi'h chiohpa xpwiinn Ñi'h,

30 chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Gulchee loh guihdxyi nin naa gahxuru, ya chin gadzihn tu ri'chi, chi'chi gwa'ha tu cadu'h tuhbi buhrra nin nadxyi'bi nin nagahdxi gaca nado'tii'. Gulgaxachi ma tin dxie'nee tu ma.

31 Ya sidela chyuulla guina'badxyi'dxyi loh tu: “¿Xixnaa guxachi tu buhrra ca?”, chi'chi gahbi tu loh ba: “Tuhbi bwiinn nin mahzi rnabwa' cachi'hn ma tin tsiiba ba ma.”

32 Ya seguihdu ziaganeer ra' chi'h ba ma, ya zigapa' guñi' Jesuhs guzohba xchi'dxyi Ñi'h guzahca ra' ba.

33 Ya chin rigaxachi ra' ba buhrra chi, chi'chi gunabadxyi'dxyi ra' bwiinn nin naa xteenn ñi'h la'h ma, rahbi ra' ba:

—¿Xixnaa rigaxachi tu buhrra ca?

34 Chi'chi rahbi ra' ba:

—Dxugaxachi nu ma laasii tuhbi bwiinn nin mahzi rnabwa' cachi'hn ba ma tin tsiiba ba ma.

35 Chi'chi baganee ra' ba ma hasta zuu Jesuhs, chi'chi badzii'ba ra' ba xahba ra' ba dihtsi ma tin guzohba Jesuhs dihtsi ma.

36 Ya chin zeezah Jesuhs loh neziuh nin zee Jerusalehn, zeedzi'ba Ñi'h buhrra chi, chi'chi

gudxyihxi ra' ba xahba ra' ba loh neziuh tin gudi'dxinee buhri'hn chi la'h Ñi'h loh lahdxí ra' chi.

³⁷ Ya chin zegadzihn gahxuru Ñi'h loh dahan nin laa Olivo, zena'hla paalaa bwiinn la'h Jesuhs nin riachiisto' Ñi'h la'h Ñi'h, chi'chi guza'loh cañi' ra' ba jweersi pur jweersiroo' nin nahpa Dxiohs. Zi'chi cañi' ra' ba pur ziahan dzi'n roo' ra' nin bwa'ha ra' ba bwi'hnn Jesuhs,

³⁸ neezaa cañi' ra' ba:

—¡Bwi'nntaa'yi Dxiohs yihca rrehyi nin ze' pura xcweenta Dxiohs; nnah dxyiiriisto' Dxiohs nin nuu dxibaa' laasii nnah la'Jesuhs ze' tin guinabwa' Ñi'h pura xcweenta Dxiohs; yannah gachidi'tsi nu zuxchilli Dxiohs pur garaa nin bwi'hnn Ñi'h!

³⁹ Ya lahda ra' bwiinn chi rii nuhn bwiinn fariseu, ya chin bihn ra' ba xi riñi' ra' bwiinn chi, chi'chi rahbi ra' ba loh Jesuhs:

—Mwehsu, guñi' loh ra' bwiinn nin ze'na'hla yi'h tin ayiru guiñi' ra' ba zi'ca.

⁴⁰ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—Sidela la'h ra' bwiinn rii' cwidxyii ra' ba, zib-widxaa'yo'ba dxiah ra' nin zaa loh yuh xcweenta ra' ba.

Bi'n Jesuhs pur bwiinn guihtxyi Jerusalehn

⁴¹ Ya chin zegadzihn gahxuru Jesuhs guihtxyi Jerusalehn, chin bwa'ha Ñi'h guihtxyi chi, chi'chi guza'loh bi'n Ñi'h pur guihtxyi chi,

⁴² chi'chi rahbi Ñi'h:

—¡Xixlaaxchimatii' ayi gaann tu xi cohsa guunn tu tin cwidxyiisto' tu! Per nnah nuula'n cohsa chi par la'h tu,

⁴³ laasii zadzihn dxyih ra' chin gadzihn bwiinn ra' nin rdxyi'chinee la'h tu nee zuhnn ra' ba ziga tuhbi lee' gadiidxi rwaa' guiidxyi tin ayi gusaa'n ra' ba guiria'h tu,

⁴⁴ nen cun nee chu'tii ra' ba lahda guiidxyi tin gucwih ra' ba garaa yuu' cun garaa muhru nin nuu gadiidxi rwaa' guiidxyi; zi'chi gunnee ra' ba la'h tu pur nin ayi biu'nbwa' tu dxyih nin bie'guia'ha Dxiohs la'h tu.

Basiaa Jesuhs la'n guido'roo'

(Mt. 21.12-17; Mr. 11.15-19; Jn. 2-13-22)

⁴⁵ Ya chin badzihn Jesuhs loh guiidxyi Jerusalehn, chi'chi guyu'tii Ñi'h la'n guido'roo' ya bwa'ha Ñi'h rii ra' bwiinn la'n guido' chi nin ruhnn ra' guri'xi, nee ayi rbwihdxyi-rnaaba ra' ba Dxiohs. Chi'chi guzohbaloh babwe'hedxia'hla Ñi'h la'h ra' ba nez dihtsijwehra,

⁴⁶ ya gaduhbi cagabwe'he Ñi'h la'h ra' ba, chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Loh Xchihtsi Dxiohs caa ra' dxyi'dxyi ra' rii': “Yiidzihn gaca tuhbi yuu' hasta dxi' tu tin cwidxyi-guinaaba tu na'h”, ¡ya la'h tu ruhnn tun zigazi tuhbi cwehva hasta riuu' ra' guba'n!

⁴⁷ Ya guillii-guillii cagaluu'yi Jesuhs la'n guido'roo' chi per bwiinn ra' nin rnabwa' loh ra' bixohza neezaa bwiinn ra' nin ruluu'yi xlehyi Moisehs, neezaa bwiinnguuhla ra' cadxi'hyi ra' ba mohda tin chiinn ra' ba la'h Ñi'h,

⁴⁸ per ayi bidxeela xa ñuhnn ra' ban laasii garaa ra' bwiinn rigaca'dxyiahga dzi'tsi ra' ba xchi'dxyi Ñi'h.

20

Gunabadxyi'dxyi ra' ba chyu naa Jesuhs

(Mt. 21.23-27; Mr. 11.27.33)

¹ Guyuu' tuhbi dxyih cagaluu'yi Jesuhs la'h ra' bwiinn la'n guido' roo', ya gaduhbi cagaluu'yi Ñi'h la'h ra' bwiinn xa guunn ra' ba tin ta'h ra' ba loh duhlda chin badzihn ra' bwiinn nin rnabwa' la'h bixohza, neezaa mwehsu ra' nin ruluu'yi xlehyi Moisehs neezaa bwiinnguuhla ra',

² chi'chi rahbi ra' ba loh Ñi'h:

—Gudxixtee' loh nu chyu naa lu'h tin gaca guunn lu'h garaa ni'ca o chyu gunnah loh lu'h guunn lu'hn.

³ Chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Neezaa na'h guinabadxyi'dxyi'hn loh tu tuhbi rsohn, gulchixtee' loon:

⁴ ¿Chyu guxe'hla la'h Jwahn bie'garo'bañihsa ba? ¿Ta Dxiohs guxe'hla la'h ba o tuhbi bwiinnzi?

⁵ Chi'chi guza'loh riyyuu'yidxyi'dxyi loh lasaa' ra' ba, rahbi ra' ba:

—¿Xa guidi'tsi nu'h? Sidela la'h nu'h guidi'tsi nu'h: “Dxiohs guxe'hla la'h ba”, chi'chi nnaa ba: “¿Xixnaachi'h ayi gwachiisto' tu xchi'dxyi ba?”,

⁶ ya sidela guidi'tsi nu'h: “Tuhbi bwiinnzi guxe'hla la'h Jwahn”, chi'chi zusihdzidxiah garaa bwiinn la'h nu'h tin gachi nu'h laasii ruhnn ra' ba lligaaba Jwahn naa tuhbi bwiinn nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs.

⁷ Chi'chi guñi' ra' ba dxyi'dxyi rii', rahbi ra' ba loh Ñi'h:

—Ayi gaann nu chyu guxe'hla la'h Jwahn bie'garo'bañihsa ba.

⁸ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—Ya ayiza chixtee'hehn loh tu chyu guxe'hla na'h cayu'nnahn cohsa ra' rii'.

Xcweenta mooza dxaaba ra'
(Mt. 21.33-44; Mr. 12.1-11)

⁹ Chi'chi guza'loh bwii'yidxyi'dxyi Ñi'h cweenta rii' loh ra' bwiinn, rahbi Ñi'h:

—Guyuu' tuhbi bwiinn, bwi'hnn biñih ba nuhn yahga uhva ra' loh xuh ba, chi'chi bire'h ba zee ba stuhbi guihdxyi, ya basia'hannee ba loh xuh ba chi la'h paaldaa bwiinn ra' tin gaapa ra' ban ya chin gabwe'hecaan li'hn nahpa gusia'han ra' ba nuhn li'hn chi nin ruhnn tucabri guica'ha ba.

¹⁰ Ya chin badzihn dxyih gabwe'he ra' ba xli'hn ra' ba, chi'chi guxe'hla nin naa'han xteenn ñi'h chi tuhbi xmooza ba gwagañi' loh ra' bwiinn nin bia'hannee loh xuh ba tin gudi'hi ra' ba nin ruhnn tucabri gaca'ha ba. Ya xlawaa'ha ñudi'hi ra' ba nin ruhnn tucabri gaca'ha ba, mejor badi'hi goolpi ra' ba la'h mooza chi ayichi'h xi badi'hi ra' ba ñica'ha ba.

¹¹ Chi'chi guxe'hla ba stuhbi mooza loh ra' ba, ya chin badzihn ba ri'chi, zi'chi gahcaza badi'hi goolpi ra' ba la'h ba ya ayi xi badi'hi gahca ra' ba ñica'ha ba.

¹² Ya nin riohna bweelta guxe'hla ba stuhbi mooza loh ra' bwiinn chi per zi'chi gahcaza badi'hi goolpi ra' ba la'h ba chi'chi babwe'he dxia'hla ra' ba la'h ba nez rwaa'jwehra.

¹³ Chi'chi bwi'hnn bwiinn nin naan xteenn ñi'h lligaaba, nasto' ba: “¿Xaalla gu'nnchi'hn nnah? Mejor guixe'hla'hn yu'pi llii'nahn nin ruca'hsto'n tin chin gwa'ha ra' ba la'h bi pwehda zuhnn cweenta ra' ba la'h bi.”

14 Ya chin bwa'ha ra' bwiinn chi la'h bi, chi'chi rahbi loh lasaa' ra' ba: “Bwa'ha, dehchisihn guica'ha gaduhbi loh yuh rii'. Gulcho'ho gachidxiinn nu'h bi tin gachica'ha nu'h yuh rii' gacan xteenn nu'h.”

15 Ya chin badzihn bi, guna'zu ra' ba la'h bi, chi'chi babwe'he dxia'hla ra' ba la'h bi rwaa' yuh chi, gudxiinn ra' ba la'h bi.

Chi'chi gunaabadxyi'dxyi Jesuhs loh ra' ba, rahbi Ñi'h:

—¿Xini'ca gunnee bwiinn nin naa xteenn ñi'h loh yuh ca la'h ra' bwiinn ca?

16 Zi' ba, dxie'chiinn ba garaa ra' ba; ya chin cha'loh gachi ra' ba, chi'chi gudi'hi ba loh yuh chi gaan ra' guriin bwiinn.

Ya chin bihn ra' ba dxyi'dxyi ra' chi, chi'chi rahbi ra' ba:

—¡Per Dxiohs ayi nnaa Ñi'h gaca zi'ca!

17 Ya chin guñi' ra' ba loh Jesuhs zi'chi, chi'chi bwa'ha Ñi'h loh ra' ba, rahbi Ñi'h:

—Ya ¿xalla rñi' chi'h nin caa loh dxihtsi nin baca'h daada ra' nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs cadxyih? Ri'chi caa: “Nee dxiah nin gule'hecaa ra' mwehsu albañihyi gaca yuu', dxiah chi guhca dxiah za'ca nin guzuh galoh tuhbi schihn yuu'.”

18 Chyuchi'hzi bwiinn nin dxiaaba yihca dxiah chi zahca ba ziahan taa'ha, ya sidela dxiah dxiaaban yihca bwiinn zusu'yitii'hin la'h ba.

Basia'garii Jesuhs dxyi'dxyi pura xcweenta impweestu

(Mt. 21.45-46; 22.15-22; Mr. 12.12-17)

19 Ya bwiinn ra' nin rnabwa' loh bixohza ra' neezaa bwiinn ra' nin ruluu'yi lehyi guclaa'dzi ra'

ba ñina'zu ra' ba la'h Jesuhs hohrachi gahca laasii gwasaa ra' ba cweenta nin guñi' Ñi'h yihca ra' ba, per ayiza biaalla ra' ba ñina'zu ra' ba la'h Ñi'h laasii rdxiyihbi ra' ba bwiinn ra'.

²⁰ Chi'chi cagata'tsi ra' ba ya guxe'hla ra' ba paaldaa bwiinn ra' zee tin guunn ra' ba ziga bwiinn za'ca tin gunabadxyi'dxyi ra' ba loh Ñi'h xilla dxyi'dxyi ra' nin ñiñi' Ñi'h per mejor cadxi'hyi ra' ba xa guti'dxi ra' ba la'h Ñi'h loh gubieerna tin gachi Ñi'h.

²¹ Chi'chi gunabadxyi'dxyi ra' ba loh Ñi'h, rahbi ra' ba:

—Daada, mwehsu; naann nu xnehza rñi' lu'h nee naannza nu xnehza rusi'dxi lu'h. Ayi rwa'haza'ca lu'h loh tuhbi bwiinn ya stuhbiga'h ba gwa'hadxaaba lu'h loh ñi'h, laasii rusi'dxi lu'h mohdapa' nin ruhnn Dxiohs guelguxchiisi,

²² yannah gunnah loh nu, ¿ta zachidxihlli nu o ayi chyu chiilli impweestu loh rrehyi César?

²³ Per lwehgu guhcabwa' Jesuhs xi lligaaba nuu ra' ba, chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—¿Xixnaa ruhnee tu na'h zi'ca?

²⁴ Gulgaluu'yi tuhbi xmweeyi tu na'h. Guidia'han nu'h ¿chyu yihca caa lohon?

Chi'chi rahbi ra' ba loh Ñi'h:

—Xteenn César.

²⁵ Chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Gulgadi'hi la'h César nin naa xteenn ba, nee gulgadi'hiza la'h Dxiohs nin naa xteenn Ñi'h.

²⁶ Ya nin ayi bwi'hnn ra' ba gahn ñusagui'hi ra' ba la'h Ñi'h pur dxyi'dxyi nin guñi' Ñi'h nezloh ra' bwiinn, ni'chin nin badxyigaa'loh ra' ba pur

xchi'dxyi Ñi'h meyor bata'wrwaa' ra' ba dxyiitii' babwii ra' ba.

Basia'garii Jesuhs dxyi'dxyi xcweenta guelgaba-
han bwiinn ra' nin guhchi

(Mt. 22.23-33; Mr. 12.18.27)

²⁷ Chi'chi gwah paaldaa ra' bwiinn nin laa sadu-ceu ra', gwagua'ha ra' ba loh Jesuhs. Ya sadu-ceu ra' chi ayi riachiisto' ra' ba gabahan bwiinn ra' nin guhchi, ni'chin gunabadxyi'dxyi ra' ba loh Jesuhs,

²⁸ rahbi ra' ba:

—Daada, mwehsu; basia'han Moisehs dxihtsi loh nu'h, loh chi caa: “Sidela chyuulla ndxi'hw gachi gusia'han ba viuhda xcunna'h ba nen ayi chyu llii'n ra' ba guyuu', nahpa guica'ha bwihtsi ba gunna'h chi tin chuu llii'n ra' ba xcweenta bwihtsi ba nin guhchi.”

²⁹ Sidela zi'ca guidi'hnn nu'h nuu gahdzi ndxi'hw ya garaa ra' ba naa tuhsi bwihtsi, ya guidi'hnn nu'h nin naa bwiinn galoh bachinaa ba ya guhchi ba, per ayi chyu llii'n ra' ba guyuu'.

³⁰ Chi'chi guca'ha bwihtsi raroopa ba la'h gunna'h viuhda chi per ayi chyu llii'n ra' ba guyuu' ya guhchi gahca ndxi'hw chi.

³¹ Chi'chi lwehgu guca'halaga'h stuhbi bwihtsi ba nin riohna la'h gahca gunna'h chi nee lwehgu gahca guhchi ba, ayi chyu llii'n ra' ba guyuu' gahcaza, ya zi'chi gahca bwi'hnn snuhn ra' ba hasta que no guhchi garaa ra' ba ayi nin tuhbi llii'n ra' ba guyuu',

³² ya luulchimma neezaa gunna'h chi guhchi.

³³ Yannah, chin gabahan ra' ba, ¿cuunpa'xchi'h nin naa che'hla viuhda chi? Laasii gagaadzi ra' ba bachinaa la'h gunna'h chi.

³⁴ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—Nnah loh guidxyiyuh rii' ruchinaa ra' bwiinn nee rudi'hira'za ba llii'ndxa'pa ra' ba rca'ha stuhbi ndxi'hw,

³⁵ per bwiinn ra' nin gulii Dxiohs guziaa ra' par dxibaa', gabia'garii gabahan ra' ba stuhbi per ayi guchinaaru ra' ba nee ayiza cwe'dxi'hnru ra' ba llii'ndxa'pa ra' ba guica'ha ndxi'hw ziga ruhnn ra' bwiinn nin rii loh guidxyiyuh nnah,

³⁶ ya pur nin ayiru gachi ra' ba, ni'chin gaca ra' ba ziga aanjla ra'. Gaca ra' ba llii'n Dxiohs laasii bacwa'hn Dxiohs la'h ra' ba loh guelguhchi,

³⁷ ya tin dxihn tu gabia'garii gabahan ra' bwiinn nin guhchi, ¿ta nagahdxi gu'lda tu nin baca'h guehtu Moisehs xcweenta la'n yaguichaa'h nin gurih bwehla? Ri'chi gudihdxyi Dxiohs la'h ba, rahbi Ñi'h loh ba: “Na'h naan Xchiohs Abrahn, neezaa Xchiohs Isaac, neezaa Xchiohs Jacobo.”

³⁸ Ni'chin nin ayi gaca Dxiohs xchiohsa bwiinguuchi ra', mejor naa Ñi'h Xchiohs bwiinn nabahan ra'.

³⁹ Chi'chi rahbi ra' paaldaa mwehsu nin ruluu'yi xcweenta lehyi, rahbi ra' ba:

—Mwehsu, bwen gahca guñi' lu'h.

⁴⁰ Zi'chi guñi' ra' ba laasii ayiru guhca ñinabadxyi'dxyi ra' ba xiicaruh loh Ñi'h.

¿Chyu llii'n la'h Crixtu?

(Mt. 22-41-46; Mr. 12.35-37)

⁴¹ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—¿Xamohda rñi' ra' ba Crixtu naa llii'n guehtu Davihd?

⁴² Laasii la'h gahca guehtu Davihd baca'h loh dxihtsi ra' nin laa Salmu:

Daada Dxiohs rahbi loh Daada nin rnabwa' na'h:

⁴³ “Guzohba xlahdu nanchiin hastayi gadzihn dxyih nin gutsii'gahn garaa bwiinn nin rdxyi'chinee yi'h tin gacabwa' ra' ba yi'h naa lu'h nin rnabwa' garaatii'.”

⁴⁴ Nee sidela la'h Crixtu naa Ñi'h llii'n Davihd, ¿xixnaa rahbi Davihd: “Crixtu guinabwa' na'h”?

Badzii'ba Jesuhs duhlda yihca ra' mwehsu nin ruluu'yi lehyi

(Mt. 23.1-36; Mr. 12.38-40; Lc. 11.37-54)

⁴⁵ Ya garaa ra' bwiinn cagaca'dxiahga ra' ba chin guñi' Jesuhs loh ra' xpwiinn Ñi'h, rahbi Ñi'h:

⁴⁶ —Gulgahcanasiin tin ayi gusagui'hi mwehsu ra' nin ruluu'yi lehyi la'h tu. Riuu'sto' ra' ba rahcu ra' ba lahdxi nu'hla nin riuu' hasta yahnn ra' ba nee hasta ñaa' ra' ba tin para guluu'yi bwiinn lasahca ra' ba nee xclaa'dzi ra'za ba garaa bwiinn ra' nin gadxa'ga la'h ra' ba gucha'garwaa' naa ra' ba tin gahbi snuhn bwiinn: “Bwiinnlasahca ra' ba”, ya la'h ra' ba rdxi'hyi ra' ba pur yagaxiyi za'ca nin mahzi lasahca rzohba ra' ba la'n guido', nee gahcaza hasta rahca guelwahw.

⁴⁷ Neezaa rbwe'hellu'hu ra' ba yihdzi gunna'h viuhda ra' ya hohrachi gahca rñi'nee ra' ba Dxiohs xchih tin guluu'yi bwiinn za'ca ra' ba. Per la'h ra' ba naa nin guixe'hla Dxiohs ziroo'ru guelrza-hcazii yihca ra' ñi'h.

21

Tuhbi gunna'h viuhda nin gulahchi guhn loh Dxiohs

(Mr. 12.41-44)

¹ Gaduhbi nuu Jesuhs la'n guido', basia'garii loh Ñi'h nez stuhbi lahdu, bwa'ha Ñi'h cagala'ha ra' bwiinn rricu mweeyi la'n alcansía ra' hasta rguu' bwiinn mweeyi guelguhn.

² Neezaa tuhbi gunna'h viuhda bwa'ha Ñi'h, bala'ha chiohpa mweeyi ga'yu'hn la'n alcansía,

³ chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' xpwiinn Ñi'h:

—Guchiin nin rñi'n loh tu, gunna'h viuhda pro-hbi ca ziahanru mweeyi bala'ha que snuhn ra' bwiinn nin bala'ha ra' mweeyi,

⁴ laasii bwiinn rricu ra' chi mweeyizi nin ria'hancha bala'ha ra' ba la'n alcansia ya gunna'h ca garaa mweeyi nin nahpa ba bala'ha ba hasta nin ñio'h xquehta ba bala'ha ba.

Badi'hi Jesuhs rsohn cwih guido' roo'

(Mt. 24.1-2; Mr. 13.1-2)

⁵ Ya nuu nuhn bwiinn nin cayuu'yidxyi'dxyi joosca xñah guido'roo' chi pur dxiah joosca ra' nin nuu tihxin neezaa cohsa lasahca ra' nin bagaa'da ra' bwiinn pur dzi'n nin rahca ri'chi, chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

⁶ —Zadzihn dxyih nin cwih garaa cohsa ra' nin caywa'ha tu. Nin tuhbi dxiah nin dzi'ba yihca lasaa' ayi dxia'hanchaa.

Sehn ra' nin gaca chin ñichiloh guidxyiyuh

(Mt. 24.3-28; Mr. 13.3-23)

⁷ Chi'chi gunabadxyi'dxyi xpwiinn ra' Ñi'h loh Ñi'h, rahbi ra' ba:

—Daada, mwehsu; ¿cuuca gaca ni'ca? ¿Xa naa sehn nin dxi' chin gaca cohsa ra' chi?

⁸ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—Gulgahca nasiin tin ayi gusaa'n tu gusagui'hi bwiinn la'h tu, tin ziahan ra' bwiinn dxi', nnaa ra' ba: “Na'h naan Crixtu”, per ayi chechiisto' tu xchi'dxyi ra' ba nee ayiza chena'hla tu la'h ra' ba,

⁹ nee chin dxihn tu cayahca guehrru ridxiinn lasaa' bwiinn ra', ayiza guidxyihbi tu laasii nahpa gaca dee' per nagahdxi gadzihn dxyih nin guiñihchiloh guidxyiyuh.

¹⁰ Ya zeezah cañi' Ñi'h loh ra' ba, rahbi Ñi'h:

—Nee zuca'nee tuhbi nasiohn la'h stuhbi nasiohn, neezaa tuhbi guihdxyi bwiinn chindxinee ra' ba stuhbi guihdxyi,

¹¹ neezaa gaca lluhroo' neezaa chuu gubihn neezaa gueldxyihdxyi, cun llaa'ndxibaa' guluu'yiloh ra' cohsa nin guchihbi la'h ra' bwiinn, zwa'ha ra' ba sehnroo'.

¹² Per galoh gaca garaa ra' cohsa ra' rii', ya zina'zu ra' ba la'h tu gusa'cazii ra' ba, neezaa zuti'dxi ra' ba la'h tu nez loh ra' bwiinn nin rnabwa' la'n guido' tin guunn bwiinn ra' chi guelguxchiisi la'h tu nee gusie'w ra' ba la'h tu la'n lahtsidxi'ba nee zutii'dxi ra' ba la'h tu loh ra' rrehyi cun loh ra' gubieerna pura riachiisto' tu xchi'dxyi'hn.

¹³ Yaca zahca tu garaa dee' chi'chi gaca guiñi' tu xchi'dxyi'hn loh ra' ba.

¹⁴ Ayi guunn tu ziahan lligaaba nasto' tu xa guiñi' tu loh ra' ba,

15 na'h gahca gu'nnasiinahn la'h tu cun dxyi'dxyi nin guiñi' tu, nee guni'hihn guelrahcabwa' la'h tu tin gusie'w tu rwa' chyuuchi'hzi nin guiñi' tohnta loh tu,

16 per hasta bwiinn xjwamihi tu neezaa lasaa' tu, cun nin rucha'ga tu guiclaa'dzi chiinn ra' la'h tu nee zidxiinn ra' ba paaldaa tu.

17 Neezaa garaa ra' bwiinn guidxyiyuh guidxyi'chinee ra' la'h tu laasii riachiisto' tu xchi'dxyi'hn,

18 per ayi ñichloh nin tuhbi dxyichyihca tu,

19 nee sidela ayi cwe'hesto' tu xchi'dxyi Dxiohs zila'h tu loh duhlda tin guziaa tu dxibaa'.

20 'Ya chin gwa'ha tu ziahanroo' suldahdu rii gadiidxi guiidxyi Jerusalehn, chi'chi gacabwa' tu la'dxyih badzihn ñichilohon.

21 Ya chin gwa'ha bwiinn ra' gaca ni'chi, chi'chi nahpa guiria'h ra' bwiinn guiidxyi Judea yihdzi ra' ba guzee ra' ba loh dahan; ya bwiinn nin rii ra'la loh dahan ayiru guibia'garii ra' ba chegalli'hi ra' ba xixteenn ra' ba yihdzi ra' ba,

22 tin la'n dxyih ra' chi guunn Dxiohs jwiisi loh guidxyiyuh tin gaca ziga rñi' dxyi'dxyi nin caa loh xchihtsi Dxiohs.

23 Prohbi gunna'h ra' nin nu'a llii'n, probbiza gunna'h ra' nin ca'ha bado' la'n dxyih ra' chi. Zwa'ha ra' ba guelnadxyi'bi duxa nin gaca cun bwiinn ra' nin rii Israel.

24 Nu ra' ba gachi ra' ba loh guehrru, snuhn ra' ba guzee prehsu, guzee ra' ba garaa guiidxyi ziitu ra', ya bwiinnziitu ra' chuunaa ra' ba gaduhbi guiidxyi Jerusalehn hastayi gazaa' dxyih nin gabia'garii bwiinn Israel, chi'chi gare'h ra' ba.

Chin gabia'garii Bwiinn nin gaxe'hla Dxiohs stuhbi loh guidxyiyuh

²⁵ Rahbiza Ñi'h:

—Chi'chi gaca ra' sehn loh gubihdxyi cun loh bwe'hw neezaa dxih nin nuu llaa'ndxibaa'; ya loh guidxyiyuh garaa ra' bwiinn guidxyihbi ra' ba laasii nin ayi gacabwa' ra' ba xa guunn ra' ba chin dxihn ra' ba cayuu'bwiha taa'ha ñihsado' nee taantu jweersi nin rzihdzi cwidxyidxiah ñihsado'.

²⁶ Ya bwiinn ra' zicahyi ra' ba saca nin gwa'ha ra' ba gaca loh guidxyiyuh neezaa saca nin gwa'ha ra' ba guiñi'bi garaa nin nuu llaa'ndxibaa'.

²⁷ Ya chi'chi gwa'ha ra' ba gadzihna'hn ziga Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw, dxie'ldahn la'n xcahyi cun gaduhbi guelrnabwa' nee cun tuhbi bacha'ha roo'.

²⁸ Chin sa'loh gaca ra' cohsa ra' rii', ayi guidxyihbi tu; gulcwihsi, gulguia'ha nez guiya' tin lwehgusi gadzihn dxyih nin guzi'laa'dzi tu, ta'h tu loh duhlda.

²⁹ Bwii'ydxyi'dxyi za Ñi'h stuhbi cweenta loh ra' ba, rahbi Ñi'h:

—Gulguia'ha loh tuhbi yahga ñiigu, neezaa loh garaa ra' yahga.

³⁰ Chin gwa'ha tu la' ra' yahga cabwe'he bwii'ni'hn, la'h gahca tu gacabwa' tu lwehgusi gadzihn bwe'hw nin dxiaaba ñihsadxiah.

³¹ Zi'chi gahcaza chin gwa'ha tu la' ra' cohsa ra' rii' cayahca la'h gahca tu gacabwa' tu amweer gadzihn xquelrnabwa' Dxiohs.

³² Guchiin nin rñi'n loh tu, garaa ra' cohsa rii' gacan antes gachi ra' bwiinn nin nabahan ra' chieempa chi.

³³ Dxibaa' cun guidxyiyuh ziñihchilohra'n, per xchi'dxyi'hn ayi ñichilohon.

³⁴ 'Gulgaca nasiin tin ayi guunn tu lligaaba ayi guxi'hn tu xjweersi tu loh guelree', loh guelrahw za'ca, neezaa lligaaba ziahan xteenn xica nin rchi'hn tu laasii sidela guunn tu squii' zina'zu dxyih chi la'h tu nee guunnan mahla la'h tu,

³⁵ laasii zi'chi garia'caa dxyih chi loh garaa ra' bwiinn guidxyiyuh, ziga tuhbi traampa nin rie'w goolpi.

³⁶ Ni'chin rñaan loh tu gulgaca nasiin. Ayi gucwe'za tu cwidxyi-guinaaba loh Dxiohs tin ta'h tu loh garaa nin gaca tin gacaza suh tu loh Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw.

³⁷ Radxyii ruluu'yi Jesuhs la'h ra' bwiinn la'n guido'roo', ya gue'la riadxia'han Ñi'h hasta rwaa' dahan nin laa de los Olivo.

³⁸ Ya guillii-guillii riah ra' bwiinn rsiiyigah rwaa' guido' chi tin ruca'dxiahga ra' ba nin ruluu'yi Ñi'h.

22

Bia'han dxyi'dxyi ra' ba xa guunn ra' ba tin guina'zu ra' ba Jesuhs

(Mt. 26.1-5, 14-16; Mr. 14.1-2, 10-11; Jn. 11.45-53)

¹ Ya la'h lañih paascu ze'gadzihn chin rahw ra' bwiinn Israel pahn nin ayi rahcacha'yi cun levadura,

² ya bwiinn ra' nin rnabwa' ra' la'h bixohza neezaa bwiinn ra' nin ruluu'yi xlehyi Moisehs cadxi'hyi ra' ba xa guunn ra' ba tin chiinn ra' ba la'h Jesuhs laasii rdxiyhbi ra' ba bwiinn ra'.

³ Ya chi'chi guyuu'tii bwiinnndaaba nin laa Satanahs sto' Judas nin laa gahca Iscariote, nee gahca la'h ba naa ba xpwiinn Jesuhs nin naa gadzi'h bichiohpa xpwiinn Ñi'h,

⁴ ya bwiinn chi gwaguihsti loh ra' bixohza ra' nin rnabwa' loh ra' bixohza cun loh ra' daada nin rnabwa' la'h guixa'ga ra' nin rahpa guido'. Guñi'nee Judas la'h ra' ba xa guunn ba tin guti'dxi ba la'h Jesuhs loh ra' ba.

⁵ Chi'chi biahxi ra' ba ya guhdzi ra' ba loh Judas guica'ha ba nuhn mweeyi sidela dxiiu'n ba ntriehgu la'h Ñi'h pur mweeyi chi.

⁶ Chi'chi guzi'guelhda Judas ya guza'loh cadxi'hyi ba xa guunn ba guti'dxi ba la'h Jesuhs loh ra' bwiinn chi mwedxi rala'n tin ayi gacabwa' ra' bwiinn.

Luulchima vehsa gudahwxchihnee Jesuhs la'h ra' xpwiinn Ñi'h

(Mt. 26.17-29; Mr. 14.12-25; Jn. 13.21-30; I Co. 11-23.26)

⁷ Badzihn dxyihlañih chin rahw ra' ba pahn nin ayi rahcacha'yi cun levadura bie' rdxiiinn ra' ba tuhbi lli'hyi ziga caa loh xchihsti guehtu Moisehs,

⁸ chi'chi guxe'hla Jesuhs Pehdru cun Jwahn, rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Gulchegui'hnncha'yi xi guida'wxchih nu'h nin naa xchih pascu.

⁹ Chi'chi gunabadxyi'dxyi ra' ba loh Ñi'h, rahbi ra' ba:

—¿Canehza xclaa'dzi lu'h gachidi'hnncha'yi nu guelwahw?

¹⁰ Chi'chi rahbi Jesuhs:

—Chin chu'tii tu lahda guihdxyi, zadxa'ga tu tuhbi bwiinn nin nu'a tuhbi rii' ñihsa; chi'chi chena'hla tu ba hasta dxiu'garii ba yihdzi ba,

11 chi'chi guinabadxyi'dxyi tu loh nin naan yihdzi Ñi'h, squii gahbi tu: “Nnaa Daada Mwehsu: ¿Canehza ria'han cwaartu hasta gahwchihnee ba xpwiinn ba xchih pascu?”

12 Ya bwiinn chi lwehgusi guluu'yi ba hasta naa cwarturoo' nin nuu guiya' la'n naa liistula. Ri'chi guiguihn tu nin guida'wxchih nu'h.

13 Ya chin badzihn ra' ba ri'chi, guyaa bare'caa garaatii' nin guhdzi Jesuhs la'nriila. Chi'chi bwi'hnncha'yi ra' ba xchih pascu.

14 Ya chin badzihn hohra, badzihnnee Jesuhs spaaldaa xpwiinn Ñi'h chi'chi gurih ra' ba gadiidxi mweella,

15 chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Blaaca nasaa cayahwxchihneen la'h tu xchih pascu antes que na'h sacaziin cun gachi'hn,

16 nen xñaxgaa'hn loh tu ayiru gabia'garii gahwne'hn la'h tu xchih pascu galoh gadzihn dxyih gacan loh xquelrnabwa' Dxiohs.

17 Chi'chi guca'ha Ñi'h tuhbi copa vihnnu, badi'hi Ñi'h guelzuxchilli loh Dxiohs, chi'chi rahbi Ñi'h:

—Gulguee' dee' gulchi'zi gahcan loh lasaa' tu,

18 nen ñaan loh tu ayiru gabia'garii guee'neen la'h tu ñihsa uhva stuhbi galoh nin gadzihn xquelrnabwa' Dxiohs.

19 Chi'chi guca'ha gahca Ñi'h tuhbi pahn, badi'hi Ñi'h guelzuxchilli loh Dxiohs, hohrachi gutaa'ha Ñi'hn, gudxi'zi Ñi'hn loh ra' ba, chi'chi rahbi Ñi'h:

—Dee' naa ziga ti'xihn nin guti'dxi'hn loh guel-guhchi xcweenta tu, ya squii' gahca guunn tu tin dxiagannasto' tu na'h.

²⁰ Zi'chi gahcaza bwi'hnnee Ñi'h copa chin guluhlla gudahwxchihnee Ñi'h la'h ra' ba, rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Vihnnu nin nuu la'n copa rii' naa ziga rihn nin nuu'huhn, nin guixi'hihn chin chiinn ra' ba na'h xcweenta tu, tin zi'chi gaca dxyi'dxyicuubi nin gusia'han Dxiohs cun bwiinn ra' nin bibwi'hira'la.

²¹ Yannah gulguia'ha la'naa bwiinn nin gutoo' na'h dzi'banee naa'hahn loh mweella rii',

²² nee guchii nahpa guti'dxiloon trabahjw duxa, laasii naan Bwiinn nin guxe'hla Dxiohs nahpa zare'caa garaa nin caa loh xchihtsi Dxiohs, jper probhiza bwiinn nin gutoo' na'h!

²³ Chi'chi guzo'baloh canabadxyi'dxyi loh lasaa' ra' ba, rahbi ra' ba:

—¿Chyuni'ca guunn zi'ca?

Cayuu'yidxyi'dxyi ra' ba chyuni'ca naa bwiinn nin mahzi lasahca

²⁴ Neezaa guza'loh cayuu'yidxyi'dxyi ra' ba xcweenta chy mahzi lasahca loh ra' ba;

²⁵ chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—Rehyi ra' nin rnabwa' loh ra' bwiinn nin ayi naa bwiinn Israel ruhnn nayaachi ra' ba nee xclaa'dzi ra' ba guiñi' xpwiinn ra' ba loh ra' ba: “Bwiinn za'ca lu'h”,

²⁶ per la'h tu ayi gaca tu zi'chi, sino que nin mahzi lasahca loh tu ayi chi'hyi ba guiñi' za'ca bwiinn xcweenta ba; mejor gusa'n ba zigachi'hzi guiñi' bwiinn loh ba, nee nin mahzi rnabwa'

nahpa gaca ba ziga mooza tin mahziru gacanee ba lasaa' ba.

²⁷ ¿Cuunn nin mahzi lasahca; ta bwiinn nin rzo-hba loh mweella rahw o bwiinn nin razi'laa'dzi guelwahw? ¿Tayigah guchiidxi'h bwiinn nin rzo-hba loh mweella? Per na'h nicala rnabwa'n loh tu per la'ndxa'ga zigazi tuhbi bwiinn nin rni'hi xi rahw tu.

²⁸ La'h tu naa tu bwiinn ra' nin bia'hanee na'h gaduhbi gudi'dxi'hn trabahjw nin gudi'dxi'hn,

²⁹ ni'chin nin guni'hihn guelrnabwa' la'h tu ziga bani'hi Xpaa'nñin na'h,

³⁰ tin gahw tu guee tu cwih tu loh xmwee'llahn llaa'n dxibaa', soobaa gahca tu loh yagaxiyyi bwiinn nin rnabwa' tin guunn tu guelguxchiisi loh gadzi'h bichiohpa cwa'h xjwamihiyi Israel.

Basia'han Jesuhs dxyi'dxyi guiñi' Pehdru ayi nu'nbwa'tii' bi la'h Ñi'h

³¹ Chi'chi rahbi Jesuhs loh Simohn:

—Simohn, Simohn; la'bwiinndxaaba nin laa Satanahs gunaaba yi'h tin tsiibi ba yi'h zigazi rbi'bi llooba chin nuu'hun deh,

³² per na'h la'n gunaaba loh Dxiohs pur yi'h tin ayi cwe'hesto' lu'h xchi'dxyi Dxiohs, ya chin gabia'garii lu'h loh Dxiohs, chi'chi gacanee ra' lu'h lasaa' lu'h tin dxia'hantee ra' ba xchi'dxyi Dxiohs.

³³ Chi'chi rahbi Pehdru loh Ñi'h:

—Daada, la'nzuu liistula tin dxie'wne'hn yi'h, nicala gachiza nu'h.

³⁴ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ba:

—Pehdru, nnah gahca ñaan loh lu'h galoh guca'yahnn dxiidxinguhla, guiñi' lu'h mas chohnna bweelta ayi nu'mbwa'tii' lu'h na'h.

Amweerla gadzihn hohra nin tiidxi Jesuhs trabahjw

³⁵ Chi'chi gunabadxyi'dxyi Jesuhs loh ra' ba, rahbi Ñi'h:

—Chin guxe'hla'hn la'h tu bagaluu'yi tu la'h ra' bwiinn xchi'dxyi Dxiohs, ayi gwanee tu buxa, nin dxihdximweeyi nin tuhbi tahgaza tahba tu, ¿ta gyyuu' xiilla bia'dxyi tu?

Chi'chi rahbi ra' ba:

—Lliitii'.

³⁶ Chi'chi rahbi Ñi'h:

—Per nnah ñaan loh tu, nin nahpa buxa, chenee ban; nin nahpa dxihdximweeyi, cheneezaa ban; nin ayi nahpa spahda, gutoo' ba xchiquehta ba tin si' ba tuhbin;

³⁷ tin rñaan loh tu nahpa gaca ziga caa loh Xchihtsi Dxiohs pur na'h; rñi' dxyi'dxyi ra' chi: “Bati'dxi ra' ba la'h ba hasta nuu ra' bwiinn mahla.” Garaa nin caa loh xchihtsi Dxiohs pur na'h nahpa gacan.

³⁸ Chi'chi rahbi ra' ba loh Ñi'h:

—Daada, rii' la'chiohpa spahda nuu'.

Chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Cun sola ni'casi zahlda, ayi xchi'hn ziahan.

Gudihdxyi-gunaaba Jesuhs loh Xtaada Ñi'h loh weerta nin laa Getsemanii
(Mt. 26.36-46; Mr. 14.32-42)

³⁹ Chi'chi biria'h Jesuhs zee Ñi'h loh dahan nin laa Olivo laasii zi'chi naa xcostumbre Ñi'h zena'hlagah xpooxtla Ñi'h la'h Ñi'h,

⁴⁰ ya chin badzihn ra' ba ri'chi, chi'chi rahbi Ñi'h loh ra' ba:

—Gulguinaaba loh Dxiohs tin ayi gusagui'hi bwiinndxaaba la'h tu.

⁴¹ Chi'chi biria'caa Jesuhs tuhbi lahdu hasta rii ra' ba, zigachi'h hasta radzihn tuhbi dxiah nin ruca'h bwiinn, chi'chi bazu'nllihbi Ñi'h ri'chi tin gudihdxyi-gunaaba Ñi'h loh Xtaada Ñi'h nin naa Dxiohs,

⁴² squii':

—Paah, ¿tayi gaca gucha'h xigaaba lu'h tin guhlda'h lu'h na'h loh trabahjw duxa nin guti'dxiloon? Per sidela ayi nuu'hun, ayiza xi ruhnn ti'dxi'hñin.

⁴³ Chi'chi baluu'yiloh tuhbi aanjla nin guxe'hla Xtaada Ñi'h tin gacanee Ñi'h la'h Jesuhs guunn Ñi'h waanta guti'dxiloh Ñi'h trabahjw chi,

⁴⁴ ya pur taantu nin cadii'dxi Ñi'h trabahjw, ni'chin nin mahzi cabwihdxyi Ñi'h loh Xtaada Ñi'h nee taantu nin cayahcana'yi Ñi'h pur gota ñihsa cayaaba loh yuh gota chi rñahan ziga rihn.

⁴⁵ Ya chin guya'loh gudihdxyi-gunaaba Ñi'h loh Xtaada Ñi'h, chi'chi gwasu'nchii Ñi'h tin gwagua'ha Ñi'h cuun ra' xpwiinn Ñi'h, ya chin badzihn Ñi'h ri'chi bwa'ha Ñi'h la' ra' ba na'xgahsi pur guelnalaasa nin nuu sto' ra' ba,

⁴⁶ chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—¿Xixnaa na'xgahsi tu? Gulchestii gulguinaaba loh Dxiohs tin ayi gusagui'hi bwiinndxaaba la'h tu.

Chin bina'zu Jesuhs

(Mt. 26.47-56; Mr. 14.43-50; Jn. 18.2-11)

47 Gaduhbi cañi' gahca Jesuhs loh ra' xpwiinn Ñi'h, badzihn ziahan bwiinn hasta rii ra' ba, delanta loh ra' ba ñiidxiuu tuhbi bwiinn nin laa Judas xpwiinn gahca Jesuhs la'h ba, chi'chi gwabiiga ba hasta zuu Jesuhs tin bacha'garwa' ba loh Ñi'h.

48 Chi'chi rahbi Jesuhs loh ba:

—Judas, ¿ta pur tuhbi behsu rii' riu'n lu'h ntriehgu Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw loh ra' bwiinn rii'?

49 Ya chin bwa'ha ra' xpwiinn Ñi'h nin rii gadiidxi Ñi'h nin cayahca ri'chi, chi'chi gunabadxyi'dxyi ra' ba loh Jesuhs, rahbi ra' ba:

—Daada, ¿ta zadi'higoolpi nu la'h ra' bwiinn ca cun spahda?

50 Chi'chi bachyuu'ga tuhbi xpwiinn Jesuhs dxiahga tuhbi xmooza bwiinn nin rnabwa' loh ra' bixohza, bachwa'ha ba tuhbi lahdu dxiahga derehchu bi,

51 chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' xpwiinn Ñi'h:

—¡Gulgasaa'n ba! ¡Cun sol ni'ca!

Chi'chi badxi'hyi Jesuhs dxiahga mooza chi bachi'dxu Ñi'hn talgu'nsi biaca za'can,

52 chi'chi guñi' gahca Jesuhs loh ra' bwiinn nin rnabwa' loh ra' bixohza neezaa bwiinn ra' nin naa guixa'ga xteenn guido' neezaa bwiinnguuhla ra' nin ze' tin chenee ra' ba la'h Ñi'h, rahbi Ñi'h:

—Xluu'yi nee spahda cun garrohta nu'a tu ze' tu ziga chin guina'zu tu tuhbi guba'n,

53 ¿xixnaa chin guyu'ne'hn la'h tu la'n guido' garaa dxyih ayi guna'zu tu na'h?, per nnahyi biga'ha xohra tu guunn tu nin xclaa'dzi bwiinndx-aaba gaca.

Guhdzi Pehdru ayi nu'nbwa'tii' bi Jesuhs
 (Mt. 26.57-58, 69-75; Mr. 14.53-54, 66-72;
 Jn. 18.12-18, 25-27)

⁵⁴ Chi'chi guna'zu ra' ba la'h Jesuhs tin zenee ra' ba la'h Ñi'h yihdzi bixohza nin rnabwa' loh garaa ra' bixohza, cun nee Pehdru na'h'lazihtu la'h ra' ba,

⁵⁵ ya chin badzihn ra' ba ri'chi, chi'chi gulahchi ra' ba dxih gadiidxin tin babihdxyi ra' ba; nee Pehdru dxa'ga loh ra' ba.

⁵⁶ Ya chin bwa'ha tuhbi gunna'h nin ruhnn dzi'n ri'chi zohba gabihdxyi Pehdru, chi'chi bwa'ha-bwa'ha bi loh Pehdru, chi'chi rahbi bi:

—¡Nee ndxi'hw rii' naa xpwiinn Jesuhs!

⁵⁷ Per Pehdru ayi gudxixtee' bi nu'nbwa' bi Jesuhs, rahbi bi:

—Gunna'h, ayi nu'nbwa'n ba.

⁵⁸ Ya snuhnsi rahca, guriin bwiinn laga'h nin bwa'ha la'h Pehdru, chi'chi rahbi ba:

—¡Cun neezaa lu'h naa tuhbi ra' xpwiinn Jesuhs!

Per Pehdru rahbilaga'h ba:

—Ñaan loh lu'h daada, ayi needxi'hn naan xpwiinn ba.

⁵⁹ Ya guhca mahs tuhbi hohra badzihn stuhbi bwiinn guza'loh cañi' ba, rahbi ba:

—¡Guchiin, nee bwiinn rii' guyu'nee ba nen cun neezaa laasii naa ba tuhbi bwiinn Galilea!

⁶⁰ Chi'chi rahbi Pehdru loh ba:

—Per daada, ¡ayi rahcabwa'n xini'ca nugaze'ta lu'h!

Ya hohra gahca nin cañi' Pehdru baca'yahnn tuhbi dxiidxinghla,

⁶¹ chi'chi basia'garii loh Jesuhs bwa'ha Ñi'h loh Pehdru, chi'chi bagannasto' Pehdru dxyi'dxyi nin guñi' Jesuhs loh ba: “Galoh nin guca'yahnn dxi-idxinguhla nnadxvih, guiñi' lu'h loh ra' bwiinn chohnna bweelta gahbi lu'h ayi nu'nbwa'tii' lu'h na'h”,

⁶² chi'chi baria'h Pehdru guza'loh cayu'n bi nalaasa duxa.

*Guñi'yah ra' ba la'h Jesuhs
(Mt. 26.67-68; Mr. 14.65)*

⁶³ Ya bwiinn ra' nin canee la'h Jesuhs guza'loh cagallihdzinee ra' ba la'h Ñi'h neezaa cagadi'higoolpi ra' ba la'h Ñi'h,

⁶⁴ neezaa basie'w ra' ba loh Ñi'h chi'chi gudahpa ra' ban, rahbi ra' ba:

—Pwihsi yi'h ziga naa lu'h Crixtu, ¡guhcabwa' chyuñin nin gudahpa loh lu'h!

⁶⁵ Neezaa caguii xa'ta ra' ba loh Ñi'h cañi'yah duxa ra' ba la'h Ñi'h.

*Gwanee ra' ba Jesuhs loh bixohza ra' tin guunn
ra' ba guelguxchiisi xcweenta Ñi'h
(Mt. 26.59-66; Mr. 14.55-64; Jn. 18.19-24)*

⁶⁶ Ya chin barah gue'la, badiaa'ha ra' bwiinnguuhla nin rnabwa' neezaa bwiinn ra' nin rnabwa' loh bixohza ra' neezaa bwiinn ra' nin ruluu'yi xlehyi Moisehs; gwanee ra' ba la'h Jesuhs, chi'chi rahbi ra' ba loh Ñi'h:

⁶⁷ —Sidela guchii lu'h naa lu'h Crixtu, chixtee' lu'h loh nu.

Chi'chi guñi' Jesuhs loh ra' ba, rahbi Ñi'h:

—Sidela guiñaan, “Uhn”, ayi chechiisto' tu na'h;

⁶⁸ ya sidela guina'badxyi'dxyi'hn loh tu, ayi gusia'garii tu dxyi'dxyi,

⁶⁹ per deznnah la'Llii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw soobaa nehz lahdu derehchu cwee' Dxiohs nin nuu llaa'ndxibaa'.

⁷⁰ Chi'chi gunaabadxyi'dxyi garaa ra' ba, rahbi ra' ba loh Ñi'h:

—¿Tayichi'h naa lu'h Llii'n Dxiohs?

Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—La'h gahca tu nnah tu naan zi'chi.

⁷¹ Chi'chi la' gahca ra' ba rahbi loh lasaa' ra' ba:

—¿Xi xclaa'dzi tu nnah? Ayiru xchi'hn guiñi'ru bwiinn ca laasii la'h gahca nu'h bihn nu'h dxyi'dxyi ra' nin guñi' ba, ¡ya dxyi'dxyi chi gahca guunn guelguxchiisi la'h ba!

23

Jesuhs delaanta xquelrnabwa' Pilahtu

(Mt. 27.1-2, 11-14; Mr. 15.1-5; Jn. 18.28-38)

¹ Chi'chi gwasu'nchii garaa ra' ba tin gwanee ra' ba Jesuhs loh Pilahtu.

² Ya chin badzihnee ra' ba Jesuhs ri'chi, guza'loh cagaca'chiah ra' ba la'h Jesuhs, rahbi ra' ba:

—Bwiinn rii' bachina'zu nu laasii cagasagui'hi ba ziahanroo' ra' bwiinn, nee rahbi ba ayi nahparu chyu gachidxihlli mweeyi xteenn impweestu loh Rehyi César, nee rahbiza ba naa ba Crixtu zigazi Rehyi loh ra' bwiinn Israel.

³ Chi'chi gunaabadxyi'dxyi Pilahtu loh Jesuhs, rahbi ba:

—¿Ta yi'h naa lu'h xrrehyi ra' bwiinn Israel?

Chi'chi rahbi Jesuhs:

—Zi'chi, yi'h gahca guñi' lu'hn.

⁴ Chi'chi rahbi Pilahtu loh ra' bwiinn nin rn-abwa' la'h ra' bixohza cun loh ra' garaa ra' bwiinn nin rii ri'chi:

—Ayi rdxeela'hn nin tuhbi xtuhlda bwiinn rii'.

⁵ Per la'h ra' ba cun mahziru jweersiroo' rahbi ra' ba:

—Garaa ra' bwiinn Judea cayuu'yitii loh dxyi'dxyi dxixi'hw nin rluu'yi ndxi'hw rii'. Guzohbaloh cagaluu'yi ba dxyi'dxyi xihn ra' loh guihdxyi Galilea, nee nnah la'ba ze'laga'h rii'.

Seguihdu gwah Jesuhs loh xquelguxchiisi Herodes

⁶ Ya chin bihn Pilahtu garaa dee', chi'chi gu-naabadxyi'dxyi ba rahbi ba:

—¿Ta bwiinn Galilea bwiinn rii'?

⁷ Chi'chi rahbi ra' ba:

—Uhn, bwiinn Galilea ba.

Ya chin bihn Pilahtu bwiinn Galilea Ñi'h, chi'chi guxe'hla Pilahtu la'h Jesuhs loh Herodes tin guunn ba guelguxchisi xcweenta Jesuhs, laasii Herodes naa gobernador guihdxyi Galilea, nee la'n dxyih ra' chi gahca badzihn Herodes guihdxyi Jerusalehn.

⁸ Ya seguihdu badzihndee ra' ba Jesuhs hasta badzihn Herodes loh guihdxyi Jerusalehn, ya chin bwa'ha Herodes la'h Jesuhs, biahxi Herodes laasii dez cadxyih xclaa'dzi ba gwa'ha ba la'h Jesuhs laasii bihn ba ruhnn Jesuhs ziahan milahgru ra', ya xclaa'dzi duxa ba gwa'ha ba guunn Jesuhs milahgru ra'.

⁹ Ya ziahanroo' dxyi'dxyi gunaabadxyi'dxyi Herodes loh Jesuhs ya nin tuhbi dxyi'dxyi ra' chi ayi guñi' Jesuhs.

¹⁰ Neezaa jefe ra' nin rnabwa' la'h ra' bixohza rii ri'chi cun mwehsu ra' nin ruluu'yi lehyi, dee ra' nin cagaca'chiah la'h Jesuhs.

¹¹ Ya seguihdu Herodes cun xsuldahdu ba bwi'hnn ra' ba buhrla la'h Jesuhs gudzihtanee ra' ba la'h Ñi'h chi'chi bagahcu ra' ba la'h Jesuhs tuhbi lahdxi za'ca ziga nin rahcu tuhbi rrehyi, ya seguihdu gahca guxe'hla laga'h Herodes la'h Jesuhs loh xquelguxchiisi Pilahtu stuhbi.

¹² Dxyih gahca chi biahca Pilahtu xamihgu Herodes nee galoh bidxyi'chinee lasaa' ra' ba.

Gunaaba ra' ba guca'h Pilahtu la'h Jesuhs loh cruhzi

(Mt. 27.15-26; Mr. 15.6-15; Jn. 18.39-19.16)

¹³ Chi'chi batiaa'ha Pilahtu jefe ra' nin rnabwa' la'h ra' bixohza cun guxchiisi ra' nin rnabwa' cun garaa ra' bwiinn guihdxyi Jerusalehn chi,

¹⁴ chi'chi rahbi Pilahtu loh ra' ba:

—La'h tu bie'nee tu bwiinn rii' loon, nnaa tu ziahanroo' bwiinn cagaluu'yi ba dxyi'dxyi xihn ra'; per bwa'halohza tu delaanta loh tu gunaabadxyi'dxyi'hn cohsa ra' nin nnaa tu cayuhnn ba, per nnah bwa'ha tu ayi xi duhlda nahpa ba cun xcweenta ra' cohsa nin rca'chiah tu la'h ba,

¹⁵ nin Herodes ayi bidxeela xtuhlda bwiinn rii', ni'chin nin rñi'n loh tu ayi xi duhlda nahpa ba para gachi ba.

¹⁶ Ni'chin nin mejor guinabwa'n guicahyahgazi ba cun cwaarta, chi'chi guhlda'hn ba.

17 Ya garaa yihza nin rahca lañih pascu ruta'h Pilahtu tuhbi bwiinn nin ñe'w.

18 Per la'h ra' ba tuhbi guñi' garaa ra' ba jweersi, rahbi ra' ba:

—¡Gudxiinn la'h Jesuhs bachi'h balda'h Barrabahs!

19 Barrabahs rii' bie'w ba la'n lahtsidxi'ba laasii gudxihndxinee ba suldahdu romanu ra' nin rii guihdxyi chi nee naaza ba tuhbi bwiinn nin rdxinn bwiinn.

20 Ya guclaa'dzi Pilahtu ñulda'h ba la'h Jesuhs, ni'chin guñi' ba stuhbi,

21 per la'h ra' bwiinn ziahan chi mahziru jweersiroo' rahbi ra' ba:

—¡Baca'h ba loh cruhzi!, ¡baca'h ba loh cruhzi!

22 Ya chin biohna bweelta rñi' Pilahtu loh ra' ba, rahbi ba:

—¿Per xi mahla cayuhnn ba? Ayi xi xtuhlda ba rdxeela'hn para gachi ba loh dxyi'dxyi ra' nin rna'badxyi'dxyi'hn loh ba, ni'chin nin guinabwa'n guicahyahgasi ba cun cwaarta, chi'chi guhlda'hn ba.

23 Per la'h ra' ba mahziru jweersiroo' cabwihdxyidxiah ra' ba tin canaaba ra' ba guicah Ñi'h loh cruhzi, ya taantu nin rbwihdxyidxiah ra' ba hasta que no bwi'hnn ra' ba gahn nin guclaa'dzi ra' ba,

24 chi'chi bidxa'h xigaaba Pilahtu ya gunabwa' ba gucah Jesuhs loh cruhzi ziga gunaaba ra' bwiinn Israel chi,

25 ya meyor balda'h ba la'h Barrabahs la'n lahtsidxi'ba, ya chi'chi bwi'hnn Pilahtu ziga guclaa'dzi ra' bwiinn Israel ra' chi basa'cazii ba la'h Jesuhs gudxiinn ba la'h Ñi'h loh cruhzi.

Chin gucah Jesuhs loh cruhzi
(Mt. 27.32-44; Mr. 15.21-32; Jn. 19.17-27)

²⁶ Chin zenee ra' ba Jesuhs guicah loh cruhzi, chi'chi guna'zu ra' ba tuhbi bwiinn Cirene nin laa Simohn, gue'du zie' ba gwah ba dahan, ya basagu'a ra' ba la'h ba cruhzi ya na'hla ba la'h Jesuhs

²⁷ cun neezaa ziahan bwiinn. Ya lahdaa ra' bwiinn ziahan chi guyuu' paaldaa ra' gunna'h nin ru'n ra' laasii riasa ra' ba la'h Jesuhs,

²⁸ chi'chi basia'gariiloh Jesuhs bwa'ha Ñi'h loh ra' ba, chi'chi rahbi Ñi'h:

—Gunna'h Jerusalehn ra', ayi ru'n tu pur na'h; guldxin pur la'h gahca tu neezaa pur llii'n ra' tu,

²⁹ laasii zi' dxyih nin guiñi' ra' bwiinn: “Riaxhi ra' gunna'h ra' nin ayi riuu' llii'n Ñi'h, nee riahxiza gunna'h ra' nin ayi rudi'hi duuda guee llii'n Ñi'h”,

³⁰ ya ziza'loh guiñi' ra' bwiinn loh dahan ra': “Guldxiaaba yihca nu”, ya loh ra' lohmma gahbi ra' ba: “Gulu'la'n la'h nu”,

³¹ laasii sidela squii' ruhnnee ra' ba na'h nin naa ziga tuhbi yahga nabahan, ¿xallachi'h la'h tu xa gunnee ra' ba naa tu ziga tuhbi yahgabihdzi?

³² Neezaa chiohpa bwiinn mahla zenee ra' ba tin gachi ra' ba tuhbi cun Jesuhs.

³³ Ya chin badzihnee ra' ba Jesuhs tuhbi lahta nin laa yihca bwiinnguuchi, ri'chi baca'h ra' ba la'h Ñi'h loh cruhzi cun schiohpa bwiinn mahla chi; tuhbi ba lahdu derehchu stuhbi ba lahdu rrabwehsa.

³⁴ Ya chin cagaca'h ra' ba Jesuhs loh cruhzi, chi'chi guñi' Jesuhs rahbi Ñi'h:

—Paah, basia'pitii xtuhlda bwiinn ra' rii' laasii ayi gaann ra' ba xiñin cayuhnn ra' ba.

Ya loh xahba Jesuhs gudzihta ra' suldahdu chi baraja tin basaa' ra' ba sweerta tin guiga'zi xahba Jesuhs guica'ha ra' ba

³⁵ ya ziahan ra' bwiinn rii ri'chi riyywa'ha cacaa Jesuhs loh cruhzi, ya hasta bwiinn ra' nin rnabwa' la'h ra' ba cagallihdzinee ra' ba la'h Jesuhs, rahbi ra' ba:

—Balda'h ba paaldaa bwiinn loh ziahan cohsa galoh yannah ¡guhlda'h ba la'h gahca ba sidela guchii ba naa ba Crixtu nin guxe'hla Dxiohs!

³⁶ Neezaa ra' suldahdu bwi'hnn buhrla la'h Ñi'h yaque caa Ñi'h loh cruhzi badi'hi ra' ba vihnnu naltaa gwaa' Jesuhs.

³⁷ Chi'chi rahbi ra' ba loh Jesuhs:

—Sidela guchii lu'h naa lu'h xrrehyi ra' bwiinn Israel, ¡balda'h yi'h gahca!

³⁸ Ya letra nin gu cah yihca xcruhzi Jesuhs caa'han cun dxyi'dxyi griegu, dxyi'dxyi latihn, cun neezaa dxyi'dxyi hebreu ya rñi'n squii: “Dee' naa xrrehyi bwiinn Israel.”

³⁹ Ya tuhbi bwiinn mahla nin caa loh stuhbi cruhzi guñi' tohnta ba loh Jesuhs, rahbi ba:

—Sidela guchii lu'h naa lu'h Crixtu, balda'h yi'h gahca nee guhlda'hza lu'h la'h nu.

⁴⁰ Chi'chi guñi' stuhbi bwiinn mahla nin caa stuhbi lahdu cwee' Jesuhs, rahbi ba loh xcompañeru mahla ba chi:

—¿Tayi rdxyihbi lu'h Dxiohs nee gu rwa'ha lu'h amweerla gachi lu'h pur xtuhlda lu'h?

⁴¹ Bayi la'h nu'h rga'ha cayahca nu'h caxchihgu ruhnn merehsan la'h nu'h tin gachidxihlli nu'h

garaa nin bidi'hnn nu'h; per bwiinn rii ayi xi cohsa dxaaba bwi'hnn ba.

⁴² Chi'chi rahbi ba loh Jesuhs:

—Jesuhs, baza'sto' lu'h na'h dxyih nin so'baloh guinabwa' lu'h.

⁴³ Chi'chi rahbi Jesuhs loh ba:

—Guchiin nin ñaan loh lu'h, desde nnadxyih gahca chene'hn yi'h para laa'ndxibaa'.

Hohra nin guhchi Jesuhs

(Mt. 27.45-56; Mr. 15.33-41; Jn. 19.28-30)

⁴⁴ Guhcan zigachi'h laa'yidxyih, hohrachi gahca bi' tuhbi gue'la gaduhbitii' guidxyiyuh hasta xacohonna gudxyih bia'ñih.

⁴⁵ Bacahyi loh gubihdxyi ya lahdxi roo' nin za'bi la'n guido'roo' galaayi la'n hasta nadaa cun hasta naa nadaa duxa biga'llun desde guiya' hasta la'n gueeta ya guhcan chiohpa taa'ha.

⁴⁶ Chi'chi guñi' Jesuhs jweersiroo' rahbi Ñi'h:

—¡Paah, loh naa si lu'h ruti'dxi'hn xaa'lmahn!

Guya'lohshi guñi' Ñi'h zi'chi, lwehgusi guhchi Ñi'h.

⁴⁷ Ya chin bwa'ha capitahn nin rnabwa' la'h ra' suldahdu nin zuu ri'chi xi guhca, chi'chi guza'loh cañi' za'ca ba pur Dxiohs, rahbi ba:

—Guchii bwiinn ca, ayi xtuhlda ba.

⁴⁸ Ya garaa ra' bwiinn nin rii ri'chi, chi'n bwa'ha ra' ba xi guhca lwehgu gubia'garii ra' ba para yihdzi ra' ba ziaadxinnaa sto' ra' ba laasii taantu balaasa duxasto' ra' ba la'h Jesuhs.

⁴⁹ Ya garaa ra' bwiinn nin biu'nbwa' la'h Jesuhs cun gunna'h ra' nin gwana'hla la'h Jesuhs desde chin guzo'baloh cagaluu'yi Ñi'h xchi'dxyi Dxiohs

nez Galilea, ya zihuroo' rii' ra' ba tin riiywa'ha ra' ba garaa cohsa ra' nin cayahca.

Chin biga'tsi Jesuhs

(Mt. 27.57-61; Mr. 15.42-47; Jn. 19.38-42)

⁵⁰ Nee guyuu' tuhbi bwiinn za'ca nin laa Joseh, xnehza nabahan ba loh xquelrnabwa' Dxiohs, bwiinn guiidxyi Arimatea ba, neezaa dxa'ga ba loh ra' bwiinn nin rnabwa' la'n guido'roo' xteenn ra' bwiinn Israel.

⁵¹ Joseh rii' cabweeza ba gadzihn xquelrnabwa' Dxiohs, ni'chin nin ayi guhca xigaaba ba tuhsi cun loh xigaaba snuhn ra' bwiinn dzi'baloh chi nin gunabwa' guhchi Jesuhs.

⁵² Chi'chi gwah Joseh loh Pilahtu tin gwa-ganaaba ba si'guehlda Pilahtu gutehta ra' ba bwe'ltihxi Jesuhs loh cruhi.

⁵³ Ya chin गया'loh batehta ba bwe'ltihxi Ñi'h loh cruhi, chi'chi batu'bi ban la'n tuhbi sabna ya baca'tsi ban la'n tuhbi ba' dxiah hasta nagahdxi chy bwiinn guiga'tsi.

⁵⁴ Dee' guhca hohrapa' nin zohbaya'zi gubihdxi, ya dxyih chi naa dxyih nin rgu'guihn ra' bwiinn Israel para dxyih nin ruzi'laa'dzi ra' ba.

⁵⁵ Ya gunna'h ra' nin ze'nee Jesuhs desde Galilea, bwa'ha ra' ba rwaa' ba' hasta biga'tsi Jesuhs tin bwa'ha ra' ba xa forma guhta bwe'ltihxi Ñi'h la'n ba'.

⁵⁶ Ya chin gubia'garii ra' gunna'h chi para yihdzi ra' ba chi'chi bwi'hnncha'yi ra' ba cwa'n ra' nin xchia'ha nahxi neezaa nin naa ziga zah nin xchia'ha nahxi tin ñiga'bi ra' ban tihxi guetaguha. Ya chin गया'loh bwi'hnn ra' ba

gahn bwi'nncha'yi ra' ba perfume ra' chi, chi'chi bazi'laa'dzi ra' ba ziga caa loh xlehyi Moisehs guunn ra' ba.

24

Jesuhs babahn loh guelguhchi

(Mt. 28.1-10; Mr. 16.1-8; Jn. 20.1-10)

¹ Ya dumingu rsiyido' gwah ra' gunna'h chi rwaa' ba' hasta biga'tsi Jesuhs, ya zenee ra' ba cwa'n nahxi nin bwi'hnncha'yi ra' ba tin ñida'bin tihxi Jesuhs la'n ba' chi.

² Nee chin badzihn ra' ba rwaa' ba' chi, bwa'ha ra' ba la'dxiah nin ñe'w rwaa' ba' zuuca tuhbi lahdu;

³ ya chi'chi gudxihxiloh ra' ba la'n ba', per ayila xi bwe'ltihxi Jesuhs bwa'ha ra' ba.

⁴ Ya bidxyihbi duxa ra' ba hasta guñihchi cweenta ra' ba nin ayi rahcabwa' ra' ba xa guunn ra' ba, ya tuhbisi goolpi baluu'yiloh chiohpa ndxi'hw nin nahcu lahdxi nin rca'bacha'ha zunchii ra' ba gahxu loh ra' gunna'h chi,

⁵ ya la'h ra' gunna'h chi de taantu bidxyihbi duxa ra' ba hasta loh yuh guhtagurloh ra' ba taantu guelnadxyihbi duxa, chi'chi rahbi ra' ndxi'hw ra' chi:

—¿Xixnaa radxi'hyi tu bwiinn nabahan loh bwiinn guuchi?

⁶ Ayi Ñi'h rii', la'Ñi'h babahn loh bwiinnguuchi. Gulgasahnnasto' tu dxyi'dxyi nin guñi' Ñi'h loh tu chin nuu gahca tu guihdxyi Galilea;

⁷ gunnah Ñi'h loh tu nahpa zidxiinn ra' bwiinnduhlda la'h Lii'n Dxiohs nin naa ndxi'hw, ya

chin dxiohna dxyih guhchi Ñi'h zabahn Ñi'h loh ra' bwiinnguuchi.

⁸ Chi'chi bagannasto' ra' gunna'h chi dxyi'dxyi nin guñi' Jesuhs loh ra' ba,

⁹ ya chi'chi babii ra' ba rwaa' ba', ya chin bwaa ra' ba hasta nuu zatsi'h bituhbi xpooxtla Jesuhs cun snuhn lasaa' ra' ba guhdzi ra' gunna'h chi garaa nin guñi' ndxi'hw ra' chi loh ra' ba.

¹⁰ Ya gunna'h ra' nin baganee dxyi'dxyi ra' chi loh ra' pooxtla naa María Magdalena cun Jwahna cun neezaa María xnaan Jacobo cun spaaldaa ra' gunna'h nin gwanee ra'ba.

¹¹ Per bwiinn ra' nin naa xpooxtla Jesuhs bwi'hnn ra' ba lligaaba rñi'xihnra'zi gunna'h ra' chi, ya ayi gwachiisto' ra' ba xchi'dxyi ra' ba.

¹² Ya seguihdu chin bihn Pehdru dxyi'dxyi ra' chi biria'hgallu'n ba zeguia'ha ba hasta biga'tsi Jesuhs, ya chin badzihn Pehdru rwaa' ba' chi, guyu'tii ba, chi'chi bwa'ha ba la'lahdxi ra' chi na' tuhbi lahdu, chi'chi ziaa ba para hasta nuu ba cun lligaaba xcweenta nin bwa'haloh ba ri'chi.

Xcweenta nin guhca loh neziuh nin zee para guihdxyi Emaús

(Mr. 16.12-13)

¹³ Nee dxyih chi gahca zee ra' chiohpa xpwiinn Jesuhs tuhbi guihdxyi nin laa Emaús, ya guihdxyi chi ria'han ziga tsi'h bituhbi kilómetru para loh guihdxyi Jerusalehn.

¹⁴ Ya gaduhbi nin zeezah ra' ba loh nehza zeeyuu'yidxyi'dxyinee lasaa' ra' ba pur xcweenta garaa ra' cohsa ra' nin gue'du guhca loh guihdxyi Jerusalehn.

15 Ya gaduhbi zeyuu'yidxyi'dxyi ra' ba, la'h gahca Jesuhs gwabiiga cwee' ra' ba hasta zezah ra' ba, chi'chi zenee Ñi'h la'h ra' ba.

16 Ya nicala bwa'ha ra' ba la'h Ñi'h per ayi biu'nbwa' ra' ba la'h Jesuhs laasii ayi guclaa'dzi Ñi'h ñahcabwa' ra' ba.

17 Chi'chi gunabadxyi'dxyi Jesuhs loh ra' ba, rahbi Ñi'h:

—¿Xini'ca zeyuu'yidxyi'dxyi tu gaduhbi nin zezah tu loh neziuh? ¿Xinaa ruhnn triixta loh tu?

18 Chi'chi rahbi tuhbi ra' ba nin laa Cleofahs:

—Garaa bwiinn naann ra' ba xi guhca guihtxyi Jerusalehn. ¿Ta tuhbidxi'h yi'h nuu lu'h zihtu duxa ni'chin nin ayi gaann lu'h xi guhca guihtxyi Jerusalehn?

19 Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—¿Xini'ca guhca ri'chi?

Chi'chi rahbi ra' ba loh Jesuhs:

—Xcweenta Jesuhs nin ze' guihtxyi Nazaret. La'h ba guhca tuhbi profeta poderoso nezloh Dxiohs cun dxyi'dxyi nin baluu'yi ba la'h ra' bwiinn, ya lasahca duxa ba loh Dxiohs neezaa loh ra' bwiinn.

20 'Per bwiinn ra' nin rnabwa' la'h ra' bixohza cun guxchiisi ra' nin rnabwa' la'h ra' nu'h guna'zu ra' ba la'h Jesuhs tin basa'cazii ra' ba la'h ba, bati'dxi ra' ba Jesuhs loh Pilahtu tin gunaaba ra' ba baca'h Pilahtu la'h Ñi'h loh cruhi,

21 nee la'h nu bidi'hnn nu lligaaba la'h ba ñahca nin ñulda'h la'h ra' bwiinn Israel la'n naa ra' bwiinnziitu ra' nin rnabwa' ra' la'h nu'h. Yannah guhcala chohnna dxyih guhca cohsa ra' rii',

22 ya rsiyido' gwah paaldaa ra' gunna'h rwaal' ba' hasta biga'tsi Jesuhs, ya chin gubia'garii ra' ba,

23 nah ra' ba ayi badxeela ra' ba bwe'ltihxi Jesuhs rwaal' ba', ya chi'chi baluu'yiloh chiohpa aanjla loh ra' ba ya aanjla ra' chi rahbi loh ra' ba la'h Jesuhs nabahan,

24 ya seguihdu gwagua'ha paaldaa lasaa' nu rwaal' ba' chi, nee chin badzihn ra' ba ri'chi neezaa ra' ba bwa'ha ra' ba nin guhdzi ra' gunna'h chi, per ayiza bwa'ha ra' ba la'h Jesuhs.

25 Chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—¡Aii bwiinnra'! ¡Lliballanihin riuu'tii dxyi'dxyi la'n yihca tu; balaacachi'h rahcata'h tu tin riasaa tu garaa dxyi'dxyi nin baca'h ra' profeta, daada ra' nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs caadxyih!

26 ¿Tayi rahcabwa' tu nahpa guti'dxiloh Crixtu garaa trabahjw duxa ra' loh guidxyiyuh, chi'chiyi gacah Ñi'h para llaa'ndxibaa' tin gudi'hi Dxiohs guelrnabwa' la'h Ñi'h?

27 Chi'chi guza'loh cagaluu'yi Jesuhs la'h ra' ba loh dxyi'dxyi ra' nin caa loh xchihtsi Dxiohs xcweenta Jesuhs, ya guza'loh Ñi'h cun dxyi'dxyi ra' nin caa loh xchihtsi Moisehs ya gwazah guñi' Ñi'h cun dxyi'dxyi ra' nin caa ra' garaa loh xchihtsi ra' daada ra' nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs.

28 Ya chin zeegadzihn ra' ba guihdxyi hasta zee ra' chiohpa ra' bwiinn chi, ya bwi'hnn Jesuhs zigazi nin ñuhn ñazahru loh neziuh chi,

29 ya guñi'nee ra' ba la'h Jesuhs tin bia'hannee Ñi'h la'h la ra' ba, rahbi ra' ba loh Jesuhs:

—Bia'hannee la'h nu laasii la'h gudxyih guhca amweerla la'h cwiih gue'la.

Ya chi'chi guyuu'tiinee Jesuhs la'h ra' ba hasta bia'han ra' ba.

³⁰ Nee chin guzohbanee Jesuhs la'h ra' ba hasta zuu mweella, chi'chi guca'ha Ñi'h pahn, bwi'hnntaa'yi Ñi'h yihcan, chi'chi gutaa'ha Ñi'hn, gudxi'zi Ñi'hn tin gudahw ra' ba pahn chi.

³¹ Ya hohrachi gahca baxaala Dxiohs loh ra' ba tin biu'nbwa' ra' ba la'h Jesuhs, ya dxyigahsi guñihchiloh Ñi'h loh ra' ba.

³² Ya rahbi loh lasaa' ra' ba:

—¿Gu nee lu'h guzahcariinn sto' lu'h gaduhbi ze'nee Ñi'h la'h nu'h loh neziuh chin ze'yuu'yidxyi'dxyi Ñi'h nin caa loh Xchihtsi Dxiohs xcweenta Ñi'h?

³³ Ya chi'chi ayiru guleezaru ra' ba ri'chi, lwehgu bana'zunehza ra' ba ziaa ra' ba para guiidxyi Jerusalehn hasta bia'han ra'za tsi'bituhbi pooxtla cun snuhn ra' lasaa' ra' ba,

³⁴ ya chi'chi rahbi ra' pooxtla loh ra' ba chin bwaa ra' ba hasta nuu ra' ba:

—Guchii, babahn Jesucristu baluu'yiloh Ñi'h loh Simohn.

³⁵ Ya seguihdu gahcaza bwii'yidxyi'dxyi ga-roopa ra' ba ziga guzahca ra' ba loh neziuh, nee cun biu'nbwa' ra' ba la'h Daada Jesucristu chin gutaa'ha Ñi'h pahn.

*Chin baluu'yiloh Jesuhs loh ra' xpwiinn Ñi'h
(Mt. 28.16-20; Mr. 16.14-18; Jn. 20.19-23)*

³⁶ Gaduhbi nin zezah cañi' ra' ba xcweenta nin guzahca ra' ba loh neziuh tuhbisi goolpi baluu'yiloh Jesuhs galaayi ra' ba, chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—Chaan, gulcwachidxyiisto' tu.

³⁷ Per la'h ra' ba bidxyihbiyaa' ra' ba nasto' ra' ba caywa'ha ra' ba tuhbi spíritu,

³⁸ chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—¿Xixnaa rdxiyihbi tu nee ruhnn chiohpa sto' tu?

³⁹ Gulguia'ha naa'hahn cun ñaa'hahn hasta guzohba clahva; na'h gahcan; gulguidxi' na'h nee gulguia'ha za'ca na'h, laasii la'h tu naann tu tuhbi spíritu ayi caa ba bwe'hla nee ayiza ba dzihta ziga nin nuu gaduhbi xcwee'rpuhn —rahbi Jesuhs loh ra' ba.

⁴⁰ Ya chin guya'loh guñi' Jesuhs dxyi'dxyi ra' chi, chi'chi baluu'yi Ñi'h naa Ñi'h cun ñaa' Ñi'h hasta guzohba ra' clahva,

⁴¹ nee la'h ra' ba nagahdxi chechiisto' ra' ba pur taantu riahxi ra' ba nee taantu radxyigaa'loh ra' ba, ya chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—¿Tayi xi nahpa tu ri'ca guida'w nu'h?

⁴² Chi'chi badi'hi ra' ba tuhbi taa'ha bwehldadxiee' cun tahyi guehtadzihn la'h Jesuhs,

⁴³ ya guna'zu Ñi'hn gudahw Ñi'hn nezloh ra' ba,

⁴⁴ chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—Dee' naa xchi'dxyi'hn nin guñaan loh tu chin gyyuu'ne'hn la'h tu, guñaan loh tu nahpa zizohba gaca garaa dxyi'dxyi nin caa loh xlehyi Moisehs pur na'h, neezaa ziga caa loh xchihtsi daada ra' nin guñi' xchi'dxyi Dxiohs, cun neezaa ziga caa loh chihbru nin laa Salmu.

⁴⁵ Chi'chi bazia'ñih Jesuhs loh xigaaba ra' ba tin guhcabwa' ra' ba nin caa loh Xchihtsi Dxiohs xcweenta Ñi'h,

⁴⁶ chi'chi rahbi Jesuhs loh ra' ba:

—Squii' caa loh Xchihtsi Dxiohs: “Napa gachi Crixtu, per chin dxiohna dxyih zabahn Ñi'h loh guelguhchi”;

⁴⁷ ya zidi'chi dxyi'dxyi xcweenta ziga guhl'da'h Jesucristu la'h ra' bwiinn loh duhl'da chin chechiisto' ra' ba xchi'dxyi Ñi'h, ya mweru gui'dxyi Jerusalehn zo'balohon, bachi'h zezahan para gaduhbi guidxyiyuh.

⁴⁸ La'h tu naa tu taxchihgu nin guti'chi ra' xchi'dxyi'hn laasii bwa'haloh tu xa guhca dez gu-zohbalohon,

⁴⁹ yannah guldxia'han si rii' tin guica'ha tu Spíritu Saantu nin guixe'hla'hn tin guni'hihn guel-rnabwa' nin ze' dez llaa'ndxibaa' la'h tu.

Jesuhs gubia'garii para dxibaa'

(Mr. 16.19-20)

⁵⁰ Chi'chi gwanee Jesuhs la'h ra' ba stuhbi gui-hdxyi nin laa Betania ya ri'chi batesanaa Jesuhs bwi'ntaa'yi Ñi'h yihca ra' xpwiinn Ñi'h,

⁵¹ ya gaduhbi nin cayuhntaa'yi Jesuhs yihca ra' ba, ziaagacah Ñi'h para dxibaa'.

⁵² Nee chin guya'loh guñi' ra' ba pur chuhla naa Dxiohs, ya riahxi duxa ra' ba gubia'garii ra' ba para gui'dxyi Jerusalehn,

⁵³ ya gui'dxyi Jerusalehn diahrutii' gurih ra' ba la'n guido' tin guñi' ra' ba milagrosa duxa naa Dxiohs.

Zi'chizi guya'loh dxyi'dxyi nin baca'h Lucas xcweenta Jesucristu. Zi'chi gaca pwihsi.

**Xchi'dxyi cuubi dxiohs nin bie'galuu'yi daada
Jesucristu (El Nuevo Testamento en el
zapoteco de Chichicapan y en español)
New Testament in Zapotec, Chichicapan
(MX:zpv:Zapotec, Chichicapan)**

copyright © 1990 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Zapotec, Chichicapan

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Zapoteco, Chichicapan [zpv], Mexico

Copyright Information

© 1990, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Zapotec, Chichicapan

© 1990, Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

clxx

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-30

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 18 Apr 2025 from source files dated 29 Jan 2022

f751ae13-0cd1-54fd-8c16-86718fb9cd5b